

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése április elsején lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Khuen varázslata.

Írta: Mezei Ernő.

Budapest, április 6.

Már hullanak csöstül a diadalmi bulletinek a mi legyőzhetlen miniszterelnökünk bécsi utjaról. Kételkedhetett-e abban valaki, hogy amit a miniszterelnöknek nem sikerült mult vasárnapi exkurziójával kivívnia, azt dülöre viszi mai csütörtöki kirándulásán és amit netalán ezuttal sem lehetne teljesen biztosítania, azt okvetlenül nyélbe üti már a jövő vasárnapon, programmszerű bécsi bevonulásainak legközelebbi terminusán? Diadalokhoz szokott szíve a kis Lajtha határfolyónál bizonyára csak úgy dobban meg, mint Julius Caesáré, amikor a Rubikont átlépte. Be is kell látnia immár mindenkinek, milyen hiábavaló és izléstelen dolog volt az a konok gunyolódás, amely a nagy Khuennek örökös Bécsbe szaladozását szunyograjzásával kísérgette. Ezt a sok expresszvonaton való expressz utazást a magyar történelem majd csak ily czímeken fogja ismertetni: Bécs ostroma, Bécs bevétel, Bécs megalázása és a többi.

Elfakult régi magyar dicsőségül

emlegetjük ugyan még, hogy valaha Mátyás király hosszú ostrom után, kemény igája alá hódoltatta Bécs büszke várát. Fénybe borítja emlékezetünket Kossuth Lajosnak 48-iki bécsi bevonulása is, amihez az ünneplés tüzét maguknak a bécsieknek mámoros lelkesedése gyújtotta fel. Mit jelent harcias és békés hódításoknak mindez a ragyogása ahoz a szellemi bővülethez képest, amelylyel Khuen génusza tartja fogva Bécs minden politikai és katonai tényezőjét. Amikor ő megjelenik a bécsi szintéren, egyszerre meglapul a más-különbben oly elbizottan kihívó osztrák kormány, oduba bujnak az agyarkodó osztrák pártok, levegőbe röpül a bécsi keresztényszocializmus megvívhatlanak vélt fellegvára, a Hofburg leghomályosabb zugaiba rebbennek el az ellenünk összeesküdt udvari hatalmak. Vasárnaptól vasárnapig szívbeli örvendzéssel olvassuk a hiradásokat Khuen győzelmeiről, mert micsoda fényes elégtétel ez nekünk, akik hajh nem régen még keservesen elszontyolodva figyeltük az annyi reményvel üdvözölt koalíciós kormány örökös hátrálásait, megismételt vereségeit, kényszerű megalkuvásait.

Persze érteni kell a helyes stratégiai beállítást ebben az örökös osztrák-magyar háborúságban, amely innen is, onnan is a Hofburg megszállását vagy visszavételét czélozza. Csakugyan, Khuen úgy tudta megválasztani álláspontját a véderöreform kérdésében,

hogy ügyes fordulattal hátába került az ellenségnek s ime most szinte játszi legyintéssel dönti halomra azokat az ellenséges bástyázatokat, amelyek az előlrol való dühös támadásokkal mindannyiszor betörtük yaskos koponyáinkat.

Egy évtizeden keresztül a magyar közvélemény viharzó lelkesedéssel a nemzeti követelések frontjába sorakozott az egységes osztrák armádia hagyománya ellenében. Szinte egyértelműen hirdettük, hogy sem a nemzet történelmi missziójáért, de a 67-es közjog igaz értelménél fogva sem tűrhetjük meg a közöshadsereg intézményének merőben osztrák értelmezését. Folyt, folyt az ádáz birkózás a nemzeti akaratnak mindjobban megfeszített erejével, előbb a szakadatlan ellenzéki obstrukciók útján, utóbb a közszellem teljes törvényes felszereltségével, egy hatalmas parlamenti többség dicsőséges kinyilatkoztatásával. A nagy hadjárat végén pedig vezérek és közkatonák megrögyva rámutattak arra a bizonyos falra, amelynek irtózatos tömörségét koponyáik erejével át nem törhetik. De a változás micsoda varázslatát pattantotta ki az a másik koponya, amely Khuen vállalai között van elhelyezve. Egyszerűen megállapította, hogy az olyan véderöreform, amilyent eddig az udvar és az ósdi osztrák hatalmak követeltek, ez éppen az igazi magyar érdek, amelyet nekünk kell az osztrákok ellenében érvényesítenünk. Ő követeli is ennek a

Mentőtlet.

Írta: Falk Richárd.

(Utánnomás tilos.)

Kazán Viktor elérkezett az életnek ahhoz az állomásához, amikor az ember várakozván a véletlen vonatjára, amely ismeretlen czélok felé tovább repíti, a várakozási időt azzal tölti el, hogy kiábrándul önmagából és a pályájából. Amikor reményei, amelyeknek melegével keringő mozdonyát eddigelé előre sarkalta a magaválasztotta pályán, hamuvá égtek, megsemmisültek és buta tanáctalanságban keresi: merre vezessen tovább az élet-utja.

A sokat ígérő költőből a létfenntartás küzdelmei megvedlett prózaistát, ponyvairót neveltek. Hírnév, dicsőség helyett kenyérért, hitvány pénzért kellett dolgoznia. Irodalmi ideálok megvalósítására nem gondolhatott s amikor szürkülő fejjel, tizenöt évi szenvedésteljes kinlódás után ott tartott már, hogy munkaidejéből naponta néhány órát nemesebb törekvéseinek szentelhetett volna, megtörött a fantáziája. Laza stílusa, türelmetlen, bürokratikus gondolkozása képtelenné tették arra, hogy az önmagába láncozott Prometeuszt felszabadítsa bilincseiből. A teljes kiábrándulás után megállapította, hogy a talentum kivészett belőle, de megmaradt benne a könyelmű bonómia tisztas adaga, amely

soha sem engedte, hogy a végső kétségbeesés urrá legyen fölötte.

További teendői rendezgetése közben vizsgáló megnyugvás fogta el. Életfilozófiája alapjául elfogadta azt az akxiómát, hogy senki sem lehet több, mint amennyire képes. Így hát a birtokában lévő kvalitásokat kellett csoportosítani, hogy azok segítségével biztosítsa a jövőjét. Ezalatt az önállósítását értette, mert már elég ideig volt a mások rab-szolgája. Sok töprengésteljes éjszaka után kidolgozott tervvel kereste fel Blahót, a nyomdászt. Sikerült rábírnia, hogy egy hézagpótló hetilapot alapítsanak. Lelkesedéssel és biztató hévvel beszél az újság eredmény-dus eshetőségeiről, kimutatta számítások alapján a várható jövedelem nagyságát és az Asszonyok Lapja, a hölgyek egyetlen újságja, napvilágot látott.

Kazán szerkesztő nagy gonddal és igyekezettel csinálta a lapot. Reklámban sem szükködött az új vállalkozás, de a nők nem siettek az előfizetéssel. Blahó egy ideig türelmesen elviselte a deficitet, míg aztán egy szép napon kijelentette, hogy még három havi próbára áll kötélnék. Ha azalatt a lap nem vergődik életképességre, egyszerűen bezűnteti.

A közlés lesujtotta Kazánt. Mindent megkísérelt, de az érdeklődés nem növekedett. Kétségbeesett ötletelhajzás közepette kereste az okot: mért nem ostromolják az

előfizetők az Asszonyok Lapja szerkesztőségét. Mert nem foglalkozunk időszzerű és általános érdekű kérdésekkel, adta meg rá a feleletet egy benső hang. Akkor foglalkozni fogunk, válaszolt Kazán. Diadalmasan ordított fel, megvan a mentőtlet. És a lap legközelebbi számában tudtára adta az olvasóknak, hogy új rovatot nyit a nyilvánosság számára.

A közóhajnak engedve, foglalkozni kíván különös érdekességű asszonyi dolgokkal. Az első kérdést ezennel közzé is teszi. „Hogyan csaltam meg az uramat?“, így szól a kérdés. Válaszoljon reá mindenki, álneven vagy a kezdőbetűi említésével. Ne nevések ki ezt az ötletet, mert nagyfontosságú. Nekünk asszonyoknak össze kell tartanunk, közölni ennek a kérdésnek a miértjét és a hogyanját, egymás oktatására, okulás és tanácsadásképen.

Kazán maga mindjárt, három-négy nem létező asszony nevében, megható feleleteket irt a kérdés magyarázata alá. A mentőtlet megvalósításának váratlan hatása volt. Negyvenezer példányt kellett utána nyomtatnia az újságvállalatnak. Amint hire ment az érdekes kérdésnek és a várható feleleteknek, kapkodták az újságot, mintha aranylapokra szikkadtak volna az ólombetűk nyomai. Blahó dörzsölte a kezét, ölelgette Kazán szerkesztőt s a vállalat két hét leforgása alatt bihetetlen módon fellelődött. A kiadó tele-

véderőreformnak sürgős megvalósítását és semmi áron sem adja meg azt a hadadékat, amelyet a Reichsrath feloszlatása következtében az osztrák kormány elháríthatatlan kényszerűségnek nyilvánít. És látva látjuk, hogy a magyar miniszterelnöknek ezt a kemény elhatározását nem ingathatja meg még az uralkodónak kifejezett kívánsága sem. Megvédi ő minden körülmény között Magyarország független államiságát és önjogu rendelkezését abban, hogy az osztrák katonai érdeket Ausztria ellenére is szolgálja. Az egész monarchián átragyog a magyar parlamentarizmus többségi akaratának uralkodó tekintélye. Ahogy minden ellenzéki erő letörésével rendet csinált nálunk gróf Khuen, a győzhetetlen, ugy csinált ő Bienertnek és az osztrák pártoknak visszasszorításával rendet Ausztriában is.

Miniszterelnökünk vasgyuró erejétől az osztrákok szemléletét meg is ijedtek. Még a Vaterland is. Ausztria legállandóbb hatalmi tényezőjének, a klerikálfeudalizmusnak közlönye rémült jajveszékelésben tör ki és azt a szörnyű tervet tulajdonítja gróf Khuennek, hogy a császárszakasz erőszakos fogatjával oktrojáltatná rá Ausztriára a véderőreformot. De ezt már mi is csak a hirtelen döbbenet és rémlátás sugallatának tarthatjuk. Ha nem tekintik elég biztosítéknak Khuen alkotmányos érületére nézve azt a brilliáns módot, ahogyan nálunk a nemzet többségi akaratát érvényre juttatta, mégis csak megnyugtathatná az osztrákokat az az ünnepélyes kijelentés, amelyet a bankvita folyamán éppen az osztrák alkotmány tiszteletére nézve tett. Ő inkább fártotta helyénvalónak, hogy Magyarország törvényes jogát feláldozza, semhogy a bécsi parlament hatalmi körét megszorítottatni kívánja és a császárszakasz alkalmazását az ellentétek megengedhető megoldásának elfogadja. Nem kell éppen

gondolnunk, hogy a mi miniszterelnökünk is Talleyrand híres mondása szerint a szót csak arra valónak tartja, hogy a gondolatot eltakarja. Annál bizonyosabb, hogy az alkotmányos formát valóban szükséges takarónak tartja avégből, hogy vele az abszolút hatalom meztelenségeit befedni lehessen. Bizony tartunk attól, ha majd az osztrák választások khaoszából kialakul az új osztrák parlament képe, egyszerre megszűnik Khuen győzhetlenségének varázsa. Ha akkor tulnan azt találják, hogy a véderőreform nem felel meg az osztrák érdekeknek, lehet az nálunk százszor megszavazva, az osztrák érdeket mégis csak osztrák értékben fogjuk számítani és elfogadni. Az osztrák érdeket lehet kétségbevonni, az osztrák értéket sohasem. Ez az elv a Khuen kormányzat létörvénye.

Budapest, április 6.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, pénteken délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a költségvetés részletes tárgyalásának folytatása.

Gróf Andrássy Gyula Budapesten. Mint értesülünk, gróf Andrássy Gyula holnap, pénteken érkezik vissza délvidéki útjáról Budapestre.

Az új nyitrai püspök esküje. Bécsből táviratozzák: gróf Batthyány Vilmos nyitrai püspök ma délelőtt háromnegyed tíz órakor tette le a Hofburgban öfelsége kezébe az esküt. Ez ünnepélyes aktusnál, mint zászlósúr gróf Csekonics Endre királyi főasztalnokmester, továbbá gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter asszisztáltak. Az eskümintát dr. belvárdi Révy Ferenc miniszteri tanácsos olvasta.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház közgazdasági bizottsága holnap délután öt órakor ülést tart, melyen a szabadalmazható találmányoknak, a mintáknak és a védőjegyeknek kiállításokon való időleges oltalmáról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni. A bankjavaslatokat a főrendiház csak a húsvéti ünnepek után, az indennitási javaslattal együtt fogja tárgyalni.

fonja egyre csengett. A lapárusítóhelyek csomagszámra kérték az Asszonyok Lapját. A vásárlók és előfizetők jó részben hölgyek voltak, de a fogyasztók zöme férfiakból tellett ki.

A szerkesztő vadul kovácsolta a családi rovat vasát. Több asszony beugrott a kérdésnek és jöttek a válaszok garmadaszámra. A postások belegörnyedtek a levélesomók kézbesítésébe és boldogan sóhajtottak fel, amikor a teher hátrahagyása után magára hagyhatták az ingujjra vetkőzött Kazánt, hadd messe papírvágókésével a boritékokat. Megesett, hogy valamelyik héten lanyhább lett az érdeklődés. Olyankor Kazán szerkesztő riomtolla alól kerültek ki az asszonyok széles, siránkozó válaszai.

Meleg nyári délután volt. Kazán éppen népszerű rovatának egybeállításával foglalkozott. A szolga látogatót jelentett be. A szerkesztő magára kapta lüszterkabátját és személyesen vezette be vendégét a fogadószobába.

Tsülök Tamás, marhakereskedő vagyok — mormolta rezegő basszusán a látogató.

Kazán helyet mutatott a hatalmas termetű urnak. Csomósan álló bajusza, kefémdőre terpeszkedő szemöldökei és kidüledt szeme körül a zsarnoki vonás, azt a vélekedést keltették a szerkesztőben, hogy a magát Tsülöknek nevező egyén azok közé tartozik, akikkel nem tanácsos ellenkezni. A tenyere szélessége olasz kalapok karimájának területére emlékeztetett. Kazán fanyar mosoly-

gással udvariaskodott és biztosította vendégét, hogy készséggel áll szolgálatára.

— Rövid leszek, uram — Jörmögte Tsülök Tamás. — Ön a lapjában igen érdekes rovatot kezdett meg. A feleségem is előfizetője az ön lapjának és különösen ezt a rovatot olvassa nagy előszeretettel. Én is átfutottam néhányszor . . .

Kazán rosszat sejtve huzódott meg a bársonyfotel sarkában. Tsülök lenézőleg mérgette, megpederte a tűzérésákonak is díszére való szőresomót az orra alatt és folytatta:

— Hát tudja, uram, hogy magát a férjek még eddig meg nem verték, ez csuda. Lehet, nem akartak botrányt csinálni s ezzel egyidejűleg nem akarták elárulni, hogy a megcsalatott férjek szakosztályába tartoznak. Hanem én, én más ember vagyok. Én már ültem erős felindulásban elkövetett súlyos testi értésért. Egygyel több, vagy kevesebb büntetés nálam már nem határoz . . .

A biztató bevezetésre verejtékesöppök jelentkeztek a szerkesztő homlokán. Félszemmel az ajtóra pislogott. De arról a reménységéről, hogy akadály nélkül kijuthasson rajta, le kellett mondania, mert Tsülök éppen az ajtó előtt lévő karosszékebe telepedett le.

— Ha öket szolgáltattam volna a férjek neheztelésére, ugy az bizonyára akaratomon kívül történt — hebegte Kazán engesztelőleg. Csak hogy éppen mondjon valamit.

— Ugy! Akaratán kívül hordatja a férjek szégyenét, ha álneves irásokban is, a

A képviselői fizetés emelése. Ismételten irtunk már a képviselői fizetés emelése érdekében kifejtett akcióról, melylyel kapcsolatban ma kizivárgott az is, hogy a mozgalom vezetői az évi díjat 12,000 koronában akarnák megállapítani. Ma nyilatkozott Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke is ez ügyben, aki kijelentette, hogy a jelenlegi mozgalmat az ország pénzügyi helyzetére és a parlamenti viszonyokra tekintettel nem tartja időszzerűnek. — Érdekes, hogy eddig 233 képviselő irta alá azt az ívet, amely a képviselői illetmények rendezését és felemelését propagálja, vagyis papíron meg volna a többség.

Gróf Széchenyi Emil összeférhetlensége. A képviselőház összeférhetlenségi állandó bizottsága ma délután négy órakor gróf Tisza István elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Falcione Árpád előadása mellett gróf Széchenyi Emil összeférhetlenségi ügyét tárgyalták. Tudvalevőleg Hegyi Árpád képviselő a Ház nyílt ülésén tette meg az 1901. évi XXIV. t.-cz. 5. szakaszának 5. pontjába ütköző összeférhetlenségi bejelentést gróf Széchenyi Emil képviselő ellen azon az alapon, hogy a gróf lábodi uradalmát a cs. és kir. közös katonai kormány bérli. A bérleti szerződés 1896-ban jött létre, amelyet még a gróf edesatyja kötött a közös katonai kormányval 25 esztendőre és így a szerződésből származó lekööttség a birtokkal együtt örökségképpen szállott jelenlegi tulajdonosára. Az összeférhetlenségi állandó bizottság korábbi ülésén hozott határozata értelmében a gróf bemutatta a bérleti szerződést, amelyet az előadó részletesen ismertetett. Ezután gróf Széchenyi előterjesztette írásban beadott memorandumát, amelynek gerince az az álláspont, hogy a képviselő megbízatás keletkezését jóval megelőzőleg, a képviselő jogelődjé által kötött olyan szerződés és az ebből származó szerződéses viszony, amely egyrészt a képviselői megbízatás időtartamát meghaladó időre szól és másrészt előre megállapított és egyoldalulag meg sem változtatható pontozatokban van fixirozva, összeférhetlenséget nem képez. De azért sem képezhet összeférhetlenséget, mert akkor a szerződés hatályának egész időtartama alatt bérbeadó meg sem lenne választható képviselőnek, mert a szerződés értelmében ezen viszony általa fel sem bontható s így részére azon alternatíva el lenne zárva, amit pedig a törvény minden egyes képviselőnek biztosít, hogy vagy a mandátumát tesse le, vagy összeférhetlen helyzetét szüntesse meg. A memorandum felolvasása után a bizottság az előkészítő eljárást befejezettnek látván, meghozta határozatát olyképp, hogy utasítja előadót, hogy a becsatolt eredeti okiratok hiteles fordítását készíttesse el és csatolja a jegyzőkönyvhöz és az így előkészített ügyet átteszi hárszabályszerű további eljárás végett a Ház elnökéhez. Az összeférhetlenségi jury előtt való előadásra Falcione Árpádot jelöli ki.

világ elé. És akaratán kívül ad tanácsokat azoknak az asszonyoknak, akik eddig a család módjával nem voltak tisztában!!?

Kazán szerette volna szellemeskedéssel megváltoztatni a beszélgetés hangulatát. Azt akarta mondani, hogy kétféle férj van a világon. Az egyik, aki tudja, hogy megcsalja a felesége, a másik, aki még nem tud róla. De nem mert megkockáztatni az élczet. A szó a torkára fagyott.

— A Jologra térek. Azt akarom tudni: irt e magának a feleségem. Tudni akarom megcsal-e, miért és hogyan. Végül hajlandó-e ön beszüntetni ezt a fellázító rovatot. Igen, vagy nem?

Tsülök a lap életerét akarta megtámadni. Hogy az éltető rovatot beszüntessék? Hiszen akkor vége a lapnak. Ez adott erőt neki, hogy összeszedje magát és vakmerően szembeálljon a támadni készülő emberrel. Hirtelen bezombolta a kabátját, majd gyors mozdulattal előkapta nadrágja hátsó zsebéből a revolverét. A hatás nem maradt el. A nagy darab ember meghökkenett. Henczegő magaviseletével alábbhagyott és választ várva meglapult ültében.

— Tisztelt uram — felelte kihívóan Kazán. — Hogy önt ki nem dobatom, azt első sorban annak köszönje, hogy kedves neje önagsága előfizetők. Másodszor pedig csak egy szolgánk lévén, nem tudnánk magát kidobni. A többi férjnek tisztelt uram, volt annyi esze és belenyugodott abba, hogy ami történt, azt megváltoztatni nem lehet. Ön az

A trónörökös keze.

Budapest, április 6.

Minden embernek csodálkoznia illenék, hogy miért kell Khuen-Hédervárnak Bécsben valósággal birkóznia azért, hogy a véderő reformját — amire a közös hadvezetőség már tíz esztendő óta vár — hamarébb szolgáltassa be. Hogyan? Hát ha Bécs tíz esztendő óta lesi ezt a reformot, nem kap rajta két kézzel, hogy most a magyar kormány gyorsabban akarja a várvavárt ajándékot liferálni? És az udvar, mely ezekért a katonai követelésekért annyi kormányt esereberélt s annyi kedves embert áldozott fel, nem boldog, hogy végre megkaphatja legfőbb kívánságának teljesítését?

Normális észszel nem is igen lehetne megérteni ezt a furcsa birkózást, mely most Bécsben azért folyik, hogy a magyar parlament — ne intézze el a véderő reformját. De a magyar közvéleménynek hozzá kell szoknia, hogy a bécsi álláspontok változását ne normális észszel és ne a logika örök törvényei szerint bírálja el, hanem minden egyes kérdésnél számításba vegye a trónörökös külön álláspontját, mely a király álláspontjával nem mindig egyező. S ha valamely fordulat a logika törvényei szerint nem érthető meg, akkor elő kell venni a trónörökös valószínű álláspontját s ennek világánál aztán sok minden válik érthetővé.

Ha tehát Khuen és Bienert birkózását vizsgáljuk: legyünk mindenekelőtt tisztában azzal, hogy itt nincs Khuenről és Bienertől szó, hanem igenis a királyról és a trónörököséről. A király, aki mint legfőbb hadúr is a legnagyobb súlyt fekteti arra, hogy a hadsereg reformja mentül előbb megtörténjék, kétségtelenül azon van, hogy ez a kérdés Magyarországon, ahol eddig annyi akadály volt, valahára elintéztessék. Sokkal elevenebben emlékezik a király arra, hogy a katonai kérdések micsoda párt- és kormányrengéseket okoztak Magyarországon tíz esztendő óta, semhogy örömmel ne fogadná most a magyar kormány sietségét és buzgó-

első, aki engem felkeresett és ezzel elárulta magát. Fogadja őszinte részvételemet. Kedves neje megcsalja önt, ezt magától, az ön kérdérvonásából állapíthatam meg. De hogyan s miként, azt én nem tudhatom. A levelek részben aláírás nélkül, részben álnevek alatt érkeznek . . .

— De megismerném a kezevonását — fogta könyörgésre Tsülök.

— Huszonnyolcezer levelet kaptunk eddig. Azokat én még egyszer át nem nézem. Külömben is titoktartás kötelez . . .

— Tízezer koronát adnék érte, ha biztosat tudhatnék.

— Minek néz ön bennünket? Megvesztetésről szó sincsen s nem is lehet. Hanem . . . Kazán szerkesztő arra gondolt, hogy minden mulandó a földön s így a rovat iránt való érdeklődés is kihűl.

— Hanem? — kérdezte várakozásteljesen Tsülök.

— Egy mód van. Vegye meg a lapot. Mint vállalat is elsőrangú.

— Megveszem!

A szerkesztő eltette a revolvert, megveregette a szomoruvá vált Tsülök vállát és levezette a kiadóhoz. Előbb félrevonta Blahót s elmagyarázta miről van szó. A vásár hamarosan létrejött. Az újság levelestől átment Tsülök Tamás birtokába. Kazán szerkesztő pedig a rászó vételár részletből házat vásárolt Rákosligetben.

Az embereknek sehoggy se fért a fejébe, mért adta fejét Tsülök, a marhakereskedő lapszerkesztésre.

ságát, melylyel a magyar ellenzéki pártok állítólagos kimerültségére számítva, a katonai kérdéseket még a nyári szünet előtt kívánja kiforszírozni. Csak hogy a királylyal szemben ott áll a trónörökös, aki éppen oly rendíthetetlenül követeli ugyan a véderő reformját, aki azonban a Khuen-kormány buzgósgát nem tartja érdemnek, hanem egyszerű kötelességnek s aki azon a véleményen van, hogy a Khuen-kormány a véderő-reform elintézését — az ő dolga, hogyan — akkor kötelessége szállítani, mikor ez a fontosabb kormányának, az osztrák kormányának, jobban konvenniál.

A helyzet ugyanis a trónörökös felfogása szerint a következő:

Magyarország elég sokáig mert akadékoskodni a katonai követelések föltétlen teljesítésével szemben. Magyarország ezért az akadékoskodásért meglakolt s most már teljesíteni fogja a katonai követeléseket, amint kutyakötelessége. Ez a magyar kormány dolga, ezért nevezték ki, ezért kapta meg az eszközöket a megfelelő engedelmes többség összetoborzására. Most már tehát, ez a trónörökös felfogása, Magyarországnak nem lehet tovább akadékoskodnia a katonai kérdésekben. Ilyen akadékoskodástól a trónörökös nem tart s ha Khuen a mostani parlamenti helyzetnek állítólagos kedvező voltára hivatkozik, erre a trónörökös azt jegyzi meg, hogy a magyar parlamentben mindig kedvezőnek kell lennie a helyzetnek a katonai követelések teljesítésére. S éppen, mert a magyar parlament részéről nehézségeket a trónörökös nem hajlandó elismerni: ő ebben a kérdésben csak azt nézi, hogy az elsőrendű kormánynak, az osztráknak, nehézségeket nem szabad okozni. Már pedig az osztrák kormánynak, melyben a trónörökös a maga embereit ismeri, a jelen pillanatban közvetlenül az általános választások előtt kellemetlen volna a véderőreform titkának fölfedezése. Ha a magyar kormány az osztrák választások előtt terjesztené elő a véderőjavaslatokat, akkor ezzel agítálni lehetne az osztrák kormány ellen a választási hadjáratban. Az osztrák kormány tehát a maga ügyét a trónörökös oltalmába tette le és a trónörökös az, aki miatt Khuennek birkóznia kell, hogy szabad-e a katonai követelések teljesítését Bécsben korábban prezentálnia.

Ha a király azon az állásponton van, hogy csak örvendeni kell, ha a magyar kormány az utolsó tíz esztendő legtüskéesebb kérdését mentül előbb kész elintéztetni, viszont a trónörökös felfogása az, hogy Khuen rosszul felelt meg küldetésének, ha a katonai követeléseket a magyar parlamenttel bármely időben teljesítettetni nem tudná. A magyar kormánynak nemcsak az a kötelessége, hogy a katonai kérdéseket engedmények nélkül elintéztesse, hanem az is, hogy ezt oly időben tegye, mikor azzal az osztrák kormánynak nem okoz kellemetlenséget. S míg Ausztriában, tekintettel a küszöbön levő választásokra, a kormányzó többség sorsa fordulhat meg azon, hogy a véderőreform tartalmával ne agítálassanak a választásokban, addig Magyarországon a halasztás csak annyit jelenthet, hogy őszszel vagy tavasszal a kormány nem tudja kötelességét teljesíteni, megbukik. A trónörökös tehát az osztrák kormány többségének sorsát előbbre helyezi, mint a magyar kormány sorsát. Neki mindenesetre kisebb baj, ha a magyar kormány belebukik a katonai kérdésekbe. Valami nagyon, az általános választói joggal üzött kétszínű játéka miatt, ugy sem rajong a magyar kormányért. Ha tehát

bukik: bukják. Majd jön helyette más kormány, mely a katonai követeléseket teljesíti. Hiszen többség már van Magyarországon, melyre az új kormány is támaszkodhatik. S éppen azért a trónörökös nem tart attól, hogy a katonai követelések teljesítése Magyarországon megint nehézségekbe ütközzék. Pusztán a Khuen-kormány megmaradása kedvéért pedig a trónörökös nem hajlandó a neki kedvesebb osztrák kormány helyzetét nehezíteni.

Ez a kulcsa a különös bécsi birkózás titkának. Khuen ugyan azt igéri, hogy most könnyen szállíthatja a katonai követeléseket, de a trónörökös oltalma alatt az osztrák kormánynak az a felfogása, hogy neki mindegy, most könnyebb-e Khuennek vagy később, mert szállítani mindenképpen kötelessége lesz, a fontos az, hogy ami Khuennek most könnyebb volna, az Bienertnek nehezebb — tehát szállítsa akkor, mikor ez az osztráknak jobban konvenniál. S ebből Khuen megtanulhatja, hogy ő még a katonai követelések szállításával együtt sem ér annyit a trónörökösnek, mint az osztrák kormány parlament, többség s véderőreform nélkül. A trónörökösnek Bienert a fontos és nem Khuen, mert a katonai követeléseket más is tudja szállítani, nemcsak Khuen.

Budapest, április 6.

Jelentés az indemnitásról. Az indemnitásról szóló pénzügyi bizottsági jelentést ma terjesztette a képviselőház elé Hegedüs Loránt előadó. A jelentés kiemeli, hogy a bizottság az előterjesztéshez hozzájárult, mert fontos közgazdasági és pénzügyi érdekek tartja, hogy az államháztartás törvényes folyamata a legesélyesebb időre se szakítottassék meg. A benyújtott törvényjavaslat második szakaszában pénzügyi jogunknak még egy időközben előállott hiányát akarják olyan rendelkezéssel pótolni, amely a közigazgatásnak kisegítő módozatot szolgáltat mindaddig, míg az illetékszabályok reformját az egész vonalon és rendszeresen keresztül lehet vinni. Pénzügyi jogunknak ez a hiányossága abból keletkezett, hogy az új házadó-törvény az eddigi tiszta házbérjövodelem megadóztatására helyett a házak nyershozadékának megadóztatása ment át és idevágó rendelkezései ez év januárjának elsején életbe is léptek. Ezt akarja keresztülvinni a jelen törvényjavaslatnak 2. szakasza, amidőn a házakra vonatkozó illeték kiszabást az új házadó-törvény által megszabott alapra, vagyis a nyershozadokra helyezi. A pénzügyi bizottság ezt a rendelkezést szükségesnek és helyesnek tartja és meggyőződést szerzett arról, hogy az átszámítás teljesen egyenlő alapon, az illetékkulcs megváltoztatása és teheremelés nélkül történt. Nem mulasztjuk el megjegyezni azt, hogy ezt a törvényes rendelkezést csak a jelenlegi pénzügyi jog kipótlásának tartjuk, de továbbra is sürgetjük illetékszabályaink átfogó reformját.

A Sió-esatorna. A Sió-esatorna hajózhatóvá tétele ügyében Kammerer Ernő orsz. képviselő kezdeményezésére ma értekezlet volt a képviselőház 2. számú üléstermében. Az értekezleten az érdekeltek képviselői pártkülönbség nélkül vettek részt. Jelen voltak: Kammerer Ernő, gróf Batthyány Tivadar, Szász Károly, Ováry Ferencz, Sztankovics Imre, Falcione Árpád, Zsubory József, Fuss Nándor, Hajós Kálmán, Szepics Dezső, Szabó János, Hajós Ferencz, Jákó Géza, Magyar Károly, Szluha Pál, K. Jónás Ödön, László Ödön. A földművelésügyi minisztérium részéről K. Nagy Dezső kulturfőmérnök volt jelen, aki alapos előadásban ismertette a Sió-esatorna kiépítése ügyének technikai részét. Az értekezlet gróf Batthyány Tivadar indítványára egyhangulag kimondotta, hogy a Sió-esatorna sürgős kiépítését országos érdekek tekinteti és megvalósítása céljából állandó bizottsággá alakul, amelynek elnökévé Kammerer Ernőt, jegyzőjévé Szabó Jánost választotta meg. Kimondotta az értekezlet azt is, hogy memorandumot dolgoz ki, amelyben rá fog mutatni a valóban országos érdekekre, amelyek a csatorna mielőbbi kiépítését elődázhatatlanná teszik. A memorandumot a bizottság tagjaiból alakított küldöttség legközelebb fogja átadni Hieronymi Károly kereskedelmi és Lukács László pénzügyminiszternek. A tervezett csatorna, amely szilip-rendszerrel volna megvalósítandó, 112 kilométer hosszú lenne és mintegy 7 és fél millió koronába kerülne. A csa-

torna országos jelentősége első sorban abban áll, hogy a Balatontól délre fekvő dunántúli, valamint a Duna és a Ferenccsatorna mellett fekvő alföldi vármegyék a balatonmenti bazaltbányákból kőutak kiépítéséhez fedőanyaggal rendkívül olcsón volnának elláthatók.

Khuen és Bienerth harcza.

— A miniszterelnök a király előtt. —

Kompromisszumot keresnek.

Budapest, április 6.

Nagy bajba jutott *Khuen-Héderváry*. Ő, aki oly büszkén hirdette, hogy nem vívmány-, hanem realpolitikát csinál, most azon a ponton van, hogy megbukjék egy fikarcnyi vívmány miatt. Az osztrákok ugyanis semmiképpen sem akarnak belenyugodni abba, hogy az új katonai büntető eljárás elismerje, bármily óvatos formában is, a magyar tárgyalási nyelv jogosultságát s báró *Bienerth* minden módon arra törekszik, hogy a perrendet ne nyújthassa be a magyar kormány, hanem csak a pusztá létszámemelést. *Héderváry* természetesen szeretné elkerülni ezt a megaláztatást s egyszeriben igen nagy hazafi lett. Döntés még nem történt s *Héderváry* a legközelebb ismét Bécsbe siet, de nem lehetetlen, hogy mint lemondott miniszterelnök tér majd onnan vissza. A király legalább a mai kihallgatásán nem sok jóval vigasztalta és *Bienerth*től még kevesebb barátságot remélhet, pláne tudva azt, hogy az osztrák miniszterelnök mögött a trónörökös áll.

A magyar nemzet teljes hidegséggel várja a fejleményeket, ezek őt nem érintik s még gondolatnak is nevetéses, hogy *Khuen* kudarcát az ország veresége gyanánt tüntethessék fel. Akár most, akár később, akár ő, akár mások, akár együtt vagy külön-külön hozzák a véderőreformot és a katonai büntető eljárást, ezekből a javaslatokból amugyis csak akkor válhatnak törvény, ha ezek a magyarság minden jogos igényével számot vetnek, különben nem. Az ellenzék teljes vértetben néz elejbe a történendőknek s kész bárki ellen is a legmesszebb menő harcot megindítani, aki a magyar nemzet jogait, érdekeit, kívánságait kiátszani akarja vagy próbálná!

Bécsi híreink itt következnek:

A miniszterelnök Bécsben.

Gróf *Khuen-Héderváry*, Károly miniszterelnök tegnap este fél tíz órakor dr. *Bárczy* István kíséretében Bécsbe érkezett és a bankgassei magyar házban szállt meg. Ma délelőtt az ő felsége személye körüli minisztérium ügyeinek intézésével foglalkozott, tizenegy órakor pedig felkereste báró *Bienerth* osztrák miniszterelnököt, s vele függő kérdésekről, nevezetesen a bankügyről és a véderőjavaslatok tárgyalásáról ötven óra hosszat tanácskozott.

Mint illetékes részről közlik, valamennyi irányadó helyen kedvező diszpozíciók uralkodnak a magyar kormány ama kívánsága tekintetében, hogy a véderőreformra vonatkozó javaslatokat májusban beterjeszti a képviselőházban s azokat még a nyári szünet előtt tárgyalás alá véteti. A két miniszterelnök vasárnap folytatni fogja megbeszélését, amely napra gróf *Héderváry* ismét Bécsbe érkezik a német trónörökös pár tiszteletére rendezendő udvari ünnepeken való részvétel céljából.

A magyar miniszterelnök a tanácskozás után az újságírók kérdésére így nyilatkozott:

— Most tárgyaltam *Bienerth* miniszterelnökkel a véderőreform ügyében.

— És történt megállapodás? — kérdezték az újságírók.

— Még nem, — válaszolta a miniszterelnök — de a tárgyalások kedvezően folynak. Különben ma délután ő felségéhez megyek kihallgatásra és jelentést teszek a tárgyalások eredményéről.

A miniszterelnök a magyar házba visszatérve, előbb gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki délelőtt rövid audiencián volt a királynál, később pedig *Schönburg* herceg, az új vatikáni osztrák-magyar nagykövét látogatását fogadta.

Gróf *Héderváry* valamivel egy óra előtt a közös hadügyminisztérium palotájába ment, ahol báró *Schönaich* közös hadügyminiszterrel tanácskozott. Innen a miniszterelnök a Hofburgba hajtatott, ahol félkettőkor a király kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson, amely körülbelül egy óra hosszat tartott, a miniszterelnök a ma Bécsben folytatott tanácskozásokról tett jelentést, amelyet a király kegyesen fogadott. A miniszterelnök délután háromnegyed öt órakor titkára, dr. *Bárczy* István kíséretében visszautazott Budapestre, ahová kilencz óra után meg is érkezett.

Gróf *Zichy* János közoktatási miniszter bécsi tartózkodása ezuttal nem függött össze a politikával. A kultuszminiszter csupán azért jött, hogy interveniáljon az új nyitrai püspöknek, gróf *Bathhány*nak fölesketésénél. A kultuszminiszter este szintén visszatért a fővárosba.

A három nagy kérdés.

Khuen-Héderváry — mint Bécsből jelentik — ma behatóan étekezett *Bienerth*től, *Schönaich*hál és a király kihallgatáson fogadta. Három kérdés vár a két kormány közt elintézésre: a bankszabadság meghosszabbítása, a véderőtörvény parlamenti tárgyalása időpontjának a megállapítása és ezzel kapcsolatban az új katonai büntető perrendtartásra vonatkozó megegyezés.

A bankkérdésben anélkül is az az állapot, hogy a régi szabadságot, formaszertenti törvényes alap nélkül, csupán a jegybankkal közvetlenül kötött megállapodás után meghosszabbították és valószínű, hogy ezt minden nagyobb nehézség nélkül egy darabig még tovább is fenttarthatják.

Az új véderőtörvényt *Khuen*nak a felfogása szerint az új katonai büntető perrendtartás tervezetével egyúttal kell a parlament elé terjeszteni, itt tehát el kell döntenet az a kérdést, hogy célszerű és megengedhető volna-e, hogy a véderőtörvényt Magyarországon előbb intézzék el, mint Ausztriában és hogy a katonai büntető perrendtartás nyelvkérdését meg lehet-e oldani most, amikor Ausztria a választások előtt áll és nem volna-e jobb azt későbbre hagyni, amikor a politikában nem lesz annyi gyújtóanyag. Az új katonai büntető perrendtartás a szóbeliség és közvetlenség elvén alapul, aminek ugy a bíróságok összetételét, mint a vádlott érdekeinek megvédelmezését illetőleg gyakorlati konzekvenciái vannak. Ugy látszik, hogy a magyar kormány legalább azelőtt arra az álláspontra helyezkedett, hogy a katonai büntető perrendtartásban ugyanazokat a nyelvi intézkedéseket kell életbe léptetni, mint a polgári büntető igazságszolgáltatásban, az eljárás során tehát Magyarországon a német nyelvet nem lehetne alkalmazni.

Hogy mi az eredmény a két kormány között arra a már évek óta folyt tárgyalásoknak és hogy vannak-e még nézeteltérések a két kormány között, azt nem tudják biztosan. Magyar részről annak idején az a hír terjedt el, hogy *kompromisszum* készül, vagy már létre is jött, mely hír azonban nem nyert megerősítést. A *kompromisszum* e hír szerint körülbelül a következő lett volna:

A magyar állami nyelvet olyan esetekben alkalmazták, amikor a vádlott ezt a nyelvet bírja, ha a vádlott nem tud magyarul, akkor a német szolgálati nyelvet alkalmazták és az olyan vádlottak részére, kik sem magyarul, sem németül nem tudnak, tolmácsot alkalmaznak.

A magyar kormány az esetben, ha a *kompromisszum* tényleg ebben a keretben mozog, arra számít, hogy a népköztudás törvény értelmében, mely a magyar nyelvet az iskolákban kötelező tantárgynak írja elő, körülbelül másfél évtized múlva, amikor az az ország, mely ma látogatja az iskolát, a hadsereghez kerül, már mindegyik tudni fog magyarul és így a német szolgálati nyelv nagyon ke-

vés esetre fog a katonai büntetőperöröknél redukálódni, sőt a gyakorlatban talán egészen el is esik.

Ausztria természetesen nem az nemzetiségi politikát, de a katonai büntető perrendtartás a hadsereg fegyelmének kauteláját foglalja magában és gondolkodnia kell arról, hogy a Magyarországon élő osztrákoknak a joga a legjobban legyen biztosítva, mert aki mint katona van Magyarországon, nem önként választotta ezt tartózkodási helyül, hanem szolgálati kötelességének engedelmességet. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a magyar állam szuverenitását ellenük ne alkalmazzák teljes szigorúval. Azoknak az osztrákoknak, kik magyarországi helységeken szolgálnak, a szóbeliség és közvetlenség előnyeit nem szabad elveszíteniük. Minden vizsgátlanságnak a nyelvkérdés megoldásánál Ausztriában is visszahatása lenne, a problémának tehát nem könnyű a megoldása és ma még függőben maradt.

A magyar miniszterelnök délután visszautazott Budapestre és a tárgyalásokat, amelyeknek, mint a külsőségekből látszik, informatív jellege volt és nem záultak le, tovább folytatják. Lehet, hogy vasárnap *Lukács* László pénzügyminiszter, *Székelly* Ferencz igazságügyminiszter és *Haza* Samu honvédelmi miniszter is elkiséri.

Válság küszöbén?

(*Kiküldött tudósítónktól.*) A magyar miniszterelnöknek ma rossz napja volt. A rendes jó kedve, állandó mosolya is mintha eltűnt volna. A Bankgassei Magyar Ház, amely már sok válságot élt túl, ödi falai között ma ismét egy kezdődő krízis komor tüneteit láthatta meg. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly tegnap este csupán titkárja kíséretében érkezett meg, de távirati uton fölrendelte Bécsbe meghitt barátját s legbensőbb politikai tanácsadóját, *Láng* Lajost, aki segédkezett néki a koalíció bukása után kabinetje összeállításánál, s akinek a szavát minden nagyobb, komolyabb ügyben szívesen hallgatja. *Láng*, aki ma délből jött meg, szinte a *coadjutor cum jure successionis* benyomását kelti.

Tudvalevően a miniszterelnök első sorban azért utazott ismét Bécsbe, hogy osztrák kollégájával, báró *Bienerth*től tanácskozzék mindenekelőtt a véderőreform s a vele összefüggő katonai büntető eljárás parlamenti elintézési módjáról. Amint ismeretes, a két miniszterelnök álláspontja a közelmúltban teljes ellentétbe volt. Gróf *Héderváry*nak az a felfogása, hogy a hadügyi javaslatok májusban a magyar képviselőház elé terjeszthetők, függetlenül a Reichsrathtól, amelyet feloszlattak, s hivatkozással arra, hogy a javaslatok később amugyis a Reichsrath elé kerülnek és egy közös paragrafus alapján csakis egyidőben léptethetők életbe, azok Magyarországon még a nyáron, Ausztriát megelőzve, le is tárgyalhatók. Ezzel szemben báró *Bienerth* azt hangoztatta, hogy szükséges volna bevárni azt az időpontot, amikor a két parlament egyidejűleg veheti tárgyalás alá a javaslatokat, nehogy azokat most, ha Magyarországon nyilvánosságra jutnak, az osztrák választási hadjárat alatt az osztrák kormány ellen kihasználhassák népszerű korteskedésre. Vonatkozott ez az aggodalom pedig főleg a katonai büntető perrendre, amely bizonyos nyelvi engedményt tesz Magyarország részére, *Bienerth*, akit, értesülésünk szerint, a *Belvedere*-ből hathatósan támogatnak, e meggyőződésének keddi audienciáján az uralkodó előtt is kifejezést adott, s ott kétegytől méltánylásra is talált, noha a korona nem zárkózott el *Héderváry* amaz érvelése elől sem, hogy a véderőreform tárgyalására a mostaninál kedvezőbb időpont nem kínálkozhatik s minden haladék csak az ügy ártalmára lehet. De így is csak a katonai büntető eljárással szerves kapcsolatban vihető kezeztül a véderőreform s egyik a másik nélkül nem képzelhető, — jelentette ki a trón előtt *Khuen*.

Amint látható, az ütközőpont nem is maga a szorosán vett véderőreform, amelyben foglalt kétévcs szolgálati idő és létszámemelés Ausztriában igazgató anyag nem lehet, hanem a katonai büntető eljárás, amely állítólag a hadseregnek féltve őrzött német nyelvgységét

bolygatja meg. Bienertől ettől fél s az intéző körök is azon a nézetben vannak, hogy az osztrák kormányt a magyar kormány kényelmi szempontja kedvéért nem szabad zsákutczába kergetni. Mint mindig, úgy most is valami kompromisszumot kerestek, hogy a kecske is jól lakjék, a káposzta is megmaradjon, mert arról szó sem lehet, hogy Héderváry akarata föltétlenül érvényesülhessen Bienertől szemben, kudarcot tehát csakis a magyar kormány szenvedhet ebben a konfliktusban s a belőle kialakuló kompromisszumban. Ez a kompromisszum egyébként, amint megbízható forrásból tudjuk, a következő:

„A magyar kormány május elején benyújthatja a véderő reorganizációjára vonatkozó javaslatokat s le is tárgyalhatja őket a magyar parlamentben, ellenben a katonai büntető perrendet csak később, e parlamenti tárgyalás folyamán, az új osztrák Reichsrathal párhuzamosan terjesztheti elő, június utolsó harmadában. Ennek akadályát nem lehet, mivel akkor a katonai vita még amugy is tartani fog s így a véderőreform után még ez is kellő időben, a nyár folyamán elintézhető lesz.“

Ezt a kompromisszumtervet ma közölte Bienertől Héderváryval, aki azonban egy esőpet sem volt elragadtatva tőle s nyomtatékkal hangsúlyozta, hogy ismételtent tett nyilatkozatai kötelezik őt a véderőreform és a büntető eljárás között felállított junktim fenntartására, annál is inkább, mert ez utóbbi nélkül a létszámemelést Magyarországon keresztül nem vihető. A hosszas tanácskozás a két kormányfő között nem vezetett eredményre.

A magyar miniszterelnök, aki Bienertől után Schönaihot is meglátogatta, ma nem jelentkezett audienciájára a Hofburgban, ellenben a király hívatta, tudván az ő határozott felfogásáról. A felség persvádeálni igyekezett Héderváryt, aki azonban újra meg újra kifejtette álláspontját, sőt hajlandónak mutatkozott a kabinet-kérdés felvetésére is. A formális lemondás bejelentésére azonban nem került sor, mert az uralkodó utasította Khuent, akit változatlan bizalmáról biztosított, hogy folytassa tárgyalásait Bienertől báróval s ne zárkózzék el annak megszivlelendő argumentációja elől, annál is inkább, mert a katonai büntető eljárás dolgában amugy is még szükség van újabb tanácskozásokra. A miniszterelnök erre kijelentette, hogy amint már Bienertőlrel is közölte, még ma hazatér Budapestre s érintkezésbe lép miniszter társaisal s a munkapárt vezető embereivel, azután a nyert tálcózással visszajön Bécsbe s ha lehet megállapodik osztrák kollegájával. De eleve is jelezte, hogy nem hiszi, hogy módjában lenne álláspontján változtatni, mert a kormányra és pártja egyaránt ragaszkodik a junktimhoz, valamint ahhoz, hogy az összes katonai javaslatok még a nyári szünet előtt a Ház elé kerüljenek s így a Bienertől-féle kompromisszumhoz nem járulhat majd hozzá.

Gróf Khuen-Héderváry igen leverten távozott a Hofburgból, ahol körülbelül egy órán át időzött. A miniszterelnök vasárnap visszaútazik Bécsbe, de alkalmasint már Székely és Hazai társaságában. Valószínű, hogy a miniszterek ekkor egy-két napot fognak Bécsben tölteni, mert nincs kizárva, hogy közös miniszteri értekezletre, sőt esetleg koronatanácsra lesz szükség, hogy a nagy függő kérdést valamely irányban eldöntsék. Hédervárynak az a kijelentése tehát, hogy a tárgyalások „kedvezően“ alakulnak, csak szépítés és bizony nagyon közel fekvő az eshetőség, hogy a helyzet igen kritikusá fog válni s a konfliktus a magyar kormány bukásával fog véledzni, ha csak a magyar kormány — mint már megszoktuk — be nem adja a derekát.

A miniszterelnök délután háromnegyed ötkor a Staatsbahnhoftól utazott el Bécsből s nyomban szalonkocsijába invitálta az őt kicserő Láng Lajost, akivel Budapestig beható eszmecserét folytatott. A másik szalonkocsiban gróf Zichy János kultuszminiszter foglalt helyet. A politikusok kilencz óra öt perczkor érkeztek

meg Budapestre a nyugati pályaudvaron. Gróf Khuen-Héderváry semmiféle nyilatkozatra nem volt hajlandó. Állig begombolkozott, jelölül annak, hogy az ügye „odafönt“ igen rosszul áll.

A belügyi tárcza.

— Ismét a szabadkőműves-kérdés. —

A képviselőház ülése.

Budapest, április 6.

A belügyi vita lassu tempóban folyik tovább, mintha nem is akarna véget érni. Ma hat szónok beszélt s még mindig van néhány feliratkozott. Az uralkodó témák ma a városok segítése, a nemzetiségi és szabadkőműves-ügyek voltak. A Justh-párt részéről Bikády Antal, Holló Lajos és Ováry Ferencz, a munkapárt részéről Szivák Imre és Pescha Miklós, a néppárt részéről pedig Haller István élt a szözlés jogával. Nagyobb emicziót az utóbbinak agresszív támadása keltett, amelyet a szabadkőművesség ellen intézett. A klerikálisreakcionárius társaitól támogatva Haller valóságos anathémát hirdetett a liberalizmust, fölvilágosodást és emberszeretetet ápoló páholyok ellen. Elég szomorú tünet, hogy egy-két közbekiáltástól eltekintve az ifju néppárti háborítatlanul mondhatta el ezt a sötét beszédet, amely a magyar parlament demokratikus hagyományainak valóságos arezulcsapása volt s ezenfelül a tények meghamisításától sem tartózkodott. Nagyon igazza volt Bródy Ernőnek, aki azt vetette közbe: „Mi van a kongregációkkal?“ Bizony, sokkalta okosabb, az országra nézve üdvösebb volna, ha a szabadkőművesség fölösleges bírálata helyett a klerikális mélety irtanak ki.

Részletes tudósításunk a következő:

A budget-vita.

Berzeviczy Albert elnök az ülést fél tizenegy órakor megajítja.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítik.

Következik a belügyi tárcza költségvetésének folytatódó tárgyalása.

Bikády Antal volt az első szónok. Rámutatott arra a megdöbbenő nagy pusztításra, amely az ország lakosságát szinte akadályozatlanul pusztítja. Ez a veszedelem a tudóvész. Elsőrangú állami feladat, hogy annak a küzdelemnek, amelyet a veszedelem ellen a társadalom folytat, az állam segítségére siessen. Nem tizenegyezer koronákkal, mint a költségvetés teszi, hanem hatalmas erővel, mely a megelőző védelmet és az ápolást egyaránt szolgálja. Erre a célra föltétlenül kell pénznek lenni. Ezután a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. Ez is nagy baja az országnak. Vannak ugyan e bajnak önként felajánló orvosai, mint Tisza István gróf is, de ilyen császárvárgásokkal ezt a bajt nem lehet orvosolni. A népoktatás utján kell megnyerni a nemzetiségeket a magyar államoszmének.

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy ez a dolog inkább a közoktatási tárczához tartozik.

Bikády Antal: Meghajlik az elnöki figyelmeztetés előtt, csak konstata ni kívánja, hogy gróf Tisza István is kiterjeszkedett erre a kérdésre. Lehet, hogy Tisza István felszólalása más megítélés alá tartozik, mint szóló . . .

Elnök kijelenti, hogy mindenkivel szemben egyformán kezeli a házszabályokat.

Bikády Antal tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy a függetlenségi és 48-as part az általános, egyenlő és titkos választói jog követelésével a nemzeti szempontokról megfelekednek. Meggyőződése, hogy egészséges politikát mi e nélkül nem csinálhatunk. A képviselői tiszteletdíjak fölemelését nem helyesli. A költségvetést nem fogadja el (Helyeslés a baloldalon.)

Szivák Imre a városok kérdésével foglalkozik. A törvényhozásnak a városi reform megalkotásánál elsősorban arra a rendszerre kell figyelmeztetnie, hogy vagy engedje meg a városoknak az elsőrangú fogyasztási cikkekre a fogyasztási adó kivételét, vagy állítsák vissza az 1888. évi XXXV. t.-cz. amely fix perzentet biztosít a városoknak az állami fogyasztási adók jövedelméből. A városok ügyét külön törvénnyel kell rendezni mert a városok mai segítségére valóban a levegőben lóg. A városi tisztviselők fizetését rendezni kell, mert a szegényebb tisztviselők olyan összegektől esnek el a mai állapot mellett, amelyekre már erkülesi jövedelmük megvolt. Ezért köztük bizonyos elkéseregés tapasztalható. A komáromi vá-

rosi tisztviselők fölhívását teszi szóvá. A hanggal, amelyet a komáromi tisztviselők használtak, nem ért egyet. Ma már a képviselőház utasításának korszaka lejárt. Fölhatalmazás folytán különben kijelenti, hogy a tisztviselők töltesen távol állott a tiszteletlenség, inzultusról tehát a parlamenttel szemben nem lehet szó. (Helyeslés a jobboldalon.)

Holló Lajos fejtegeti, hogy a városok és községek beligazgatásában bizonyos oligarchikus gyakorlat fejlődött ki. Keresztül kell vinni az egyenlő teherviselést. Ne 2—3 millióval segítse az állam a városokat, hanem a nagy dominiomokat be kell vonni az általános teherviselés rendszerébe. A városok segítségére a negyedik milliót is be kell venni a költségvetésbe. Örül, hogy a vitában nem szóltak a vármegyék államosításáról s úgy látszik, hogy a kormány is lett a szándékáról. A vármegyék önkormányzatát meg kell védeni. Ezzel igen jól összefügg a vármegyei tisztviselők fizetésemelése. Szólt a választói jog kérdéséről is. Az egyenlő, általános és titkos választói jogot a függetlenségi párt márt régen pártprogramjává tette. A megfontolást újra kezdeni nem volna célszerű. Nem hiszi, hogy e kérdésben a függetlenségi pártok közt ellentétek legyenek, hiszen Appory is kijelentette, hogy a legutóbbi választásokon történtek után ő is a titkosság híve. Kovácsy az e téren való fokozatos fejlődéséről beszélt. Ez ismét a régi magyar metódus. Amikor kölföldön e kérdésben már gyors vonaton robnak, mi csak delizsanszra akarunk ülni. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Návay Lajos alelnök az ülést újból megnyitja.

Pescha Miklós volt a következő szónok. Az állami és vármegyei szolgáltnak és altiszteknak fizetésrendezésükre vonatkozó emlékiratát a képviselőház jóakarataiba ajánlja. A nemzetiségi kérdést igazságosan kell megoldani. A nemzetiségektől azonban meg kell kívánni, hogy hű fia legyenek a hazának.

Elnök: Ez a kérdés nem tartozik a tárgyhöz. (Zaj.)

Szmrecsányi György: Én is a nemzetiségi kérdésről beszéltem.

Polónyi Dezső: Hát Tisza miről beszélt?

Elnök: Tessék a Ház engedelmét kérni!

Zhoray Miklós (a jobboldalhoz): Miért nem éljenzik az elnököt?

Pescha Miklós a Ház engedélyét kéri, hogy eltérhessen a tárgytól.

Fölkiáltások a baloldalon: Megengedjük! Elnök az elnök!

Pescha Miklós a nemzetiségi kérdést fejtegeti tovább. Jogosnak tartja a nemzetiségek kívánságát, hogy az iskolában anyanyelvüket használhassák. Humánus bánásmódot kívánnak az államhatalom részéről. A kormány figyelmébe ajánlja a nemzetiségi kérdés méltányos megoldását. A költségvetést elfogadja.

szabadkőművesek ellen.

Haller István néppárti hangoztatja, hogy pártja az egyesületi és gyülekezési jog szabályozását kívánja. Visszautasítja tehát Várady Zsigmondnak azt az állítását, mintha ők nem kívánnák a fontos jog kodifikálását. A népjogok megvédelmében tehát elmennek ők is addig a határig, amíg a szabadkőművesek. A szabadkőművesség is egyesület, amely a belügyminiszter ellenőrzése alá tartozik. Váradynak arra kellett volna felelnie, vajjon ez az egyesület nem lépete-tul hatáskörét. Az alapszabályok szerint a szabadkőművességnek nem volna szabad a politika irányításába beleszólania, vallási kérdéseket fejegetni s vallásellenes tendencia szolgálatában állani. Páholyhatározatok olvas föl, amelyekkel azt igazolja, hogy a szabadkőművesség megszegte mindezeket a tilalmakat. A szabadkőművesek, ezt is páholyülések jegyzőkönyveivel igazolja, minden pozitív vallás ellen törnek s harcot hirdetnek a vallásoktatás kiküszöbölése érdekében.

Ifju Erdélyi Sándor: Ezzel csak azt bizonyítja, hogy szabadelvűek. Teljesen fölösleges az ilyen beszéd. Többet használ, mint ért. (Zaj.)

Bródy Ernő: Mi van a kongregációkkal? (Zaj a középben. Felkiáltások: azoknak nincs mit titkolniok!)

Haller István: Tessék őket leleplezni! Ha tullepik hatáskörüket, a belügyminiszter bizonyára megteszi ellenök a megtorló lépéseket. Ezután azt bizonyítja, hogy a szabadkőművesség titkos társulat. A 40-es években, igaz, igen jó hazafiak, magas egyházi föméltóságok is beléptek a páholyokba, de akkor, amikor alkotmányos életünk meg volt bénítva, a szabadság-eszme hívei kénytelenek voltak vele. Ma, akik a szabadságot, az emberi jogokat akarják védeni, nem kénytelenek a titok, a sötétség leplebe burkolózni.

Báró Madarassy-Beck Gyula: A sötétség lo-vagjai beszélnek így

Haller István: Kéri az egyesülési és gyűlekezési jognak minél hamarab való szabályozását az irányban, hogy a jog és a jog gyakorlásának szabadsága biztosítva legyen. A szabaddoműveléséget pedig a belügyminiszter vonja kérdőre alap-szabályok túllépéseért. Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a középén.)

Egy kis tüzrendészet.

Óváry Ferenc rámutat arra, hogy a tüzrendészet viszonyaink milyen nyomorúságosak. A mindenkori kormányok elismerték ugyan a kérdés fontosságát, a dolog gyökeres orvoslását azonban mindig halogatták. Csakis rettenetesen szomorú tüzrendészet viszonyaink mellett érthető, hogy egy évvel ezelőtt 315 ember pusztulhatott el Ökörítón. csak azért, mert a községben nem volt tűzoltóság. A vizsgálat elrendelését kéri, miért nem állították föl abban a községben még most sem tűzoltóságot. A tüzrendészet törvény teljesen készen van a belügyminisztériumban, csak a Ház elé kellene hozni s egy nap alatt le lehetne tárgyalni. Erről a kormányról nem hiszi, hogy ezt meg fogja tenni, ezért nem szavazza meg a költségvetést, hanem határozati javaslatot nyújt be, utasítsa a Ház a belügyminisztert, hogy a tüzrendészet törvényjavaslatot még ebben az ülészakban terjessze a képviselőház elé. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Előük a vitát félbeszakítva, két órákor bezárja az ülést.

Apponyi Albert ünneplése.

— Lakoma az Országos Kaszinóban. —

Budapest, április 6.

Az Országos Kaszinóban ma este nyolcz órakor a 48-as függetlenségi Kossuth-párt tagjai lakomára ültek össze, hogy gróf Apponyi Albertet holnapi nevenapja alkalmából ünnepelejkék. A lakomán a párt tagjai csaknem teljes számban jelentek meg.

Az üdvözlő köszöntőt Kállay Ubul mondotta, aki hangoztatta, hogy politikai családja, amely szeretettel és ragaszkodással veszi körül, sohasem fogja elhagyni. Arra kéri az istent, hogy minden kívánságát és vágyát teljesítse, hogy szeretteit boldognak lássa, hogy boldogok legyenek a barátai is s az ő vágyai teljesülésével boldog legyen a haza. (Zajos tetszés és éljenzés.)

Gróf Apponyi a köszöntőre ezeket felelte:

— Tisztelt barátaim! Csak pár szót akarok mondani, hogy megköszönjem a baráti szeretetnek azt a megnyilvánulását, amely az egyik családi körből csak azért szőlított el, hogy a másik családi körömbé jöjjenek. Azért esik ez nekem annyira jól, mert tudom, hogy ennek megnyilvánulásában nincsen semmi konvencionális, nincsen semmi mesterkedtség, hanem igaz szívből jön. Ha az ember egy igen hosszú politikai pályát fut meg, akkor barátai sora megírul, különösen ha az a politikai pálya sikere tekintetében többnyire változókéony, ha a külső sikert több időn át nélkülözi, mint amennyin át vele dicsekszik. Ezért van kompenzáció abban, hogy aki az család mellett marad, az ki van próbálva, az meg van rostálva, az olyan, akire az ember csakugyan számíthat, hogy nincs többé a közéletnek az a viszontagsága, amely a köteleket megszakíthatná, amely a megmaradt barátaihoz fűzi. És ha én ennek titkát keresem, azt abban lelem, hogy az a kötelek, amely bennünket összekapcsol — a legtöbbet közülünk egy igen hosszú politikai pályán — az emberi érzelmek legjavából áll, abban sohasem vagyul egyetlen önző, egyetlen alantjáró érzi, hanem csak olyan érzelmek, amelyet mindenké, ha életpályájára visszatekint, érzelmi világának legjavához, legértékesebb gyöngyeihez számítja. És a másik magyarázó momentum pedig az, hogy míg amit gyakran pillanatnyi sikerrel dicsekvő ellenfeleink képviselhetnek, talán az opportunisztikus igényeket képviselhetik, ha igen nagylelkű akarok lenni velük szemben: a nemzet eorsa kialakulásának bizonyos pillanatnyi kivánalmait, — de azzal szemben mi képviseljük azt az örök és változhatatlan igazságot, amely a dolog természetében rejlik, mi képviseljük a nemzeti életnek, hogy ugy mondjam, azt a biofizikus igényt, amelynek érvényesülni kell, mert amidőn azért küzdünk, hogy a nemzet összes jogait megszerezzük, akkor nincs más alternatíva, minthogy a nemzet vagy megszűnjék lenni, vagy elérje azt, amiért mi küzdünk és minthogy erős hitem, hogy ez a nemzet arra van rendeltetve, mint egyik nélkülözhetetlen népesaládnak, hogy addig éljen, addig működjen, addig virágozzék, amíg ember lakik e földön, ezért vagyok meggyőződve, hogy azok az ideálok, amelyeket mi képviselünk, a

megvalósításra vannak rendeltetve. Isten adja, hogy mi azt megérhessük, Isten adja, hogy ez mentől előbb legyen. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Ezután Szalkay Sándor mondott felköszöntőt, majd utána Zlinszky István állott fel szólásra. Fájdalommal kell megemlékeznie — mondotta — hogy a párt vezére, Kossuth Ferenc, sokáig nem jelenhetik meg körülükben, de reméli, hogy egészségi állapota mégis nemsokára helyreáll annyira, hogy ismét megjelenhessen politikai családjá körében.

A jelenlevők távirati üdvöletet menesztettek Kossuth Ferencnek. A banketen még Tóth János és Kovácsy Kálmán beszéltek. A társaság sokáig maradt együtt, igen lelkes hangulatban.

Budapest, április 6.

A képviselőház bizottságaiból. A pénzügyi bizottság e hó 7. napján délután 5 órákor a képviselőház I. számú termében ülést tart. Tárgy: A Budapest székesfőváros által kétszázhatven millió korona erejéig felveendő kölcsönről szóló törvényjavaslat.

Harc a választójogért. A Választójog Országos Szövetsége a közel hetekben energikus agitációt kezd meg az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében. Az ország minden részében népgyűléseket rendeznek, amelyek a függetlenségi és 48-as párt bevonásával az általános, egyenlő és titkos választói jog mielőbbi törvénybeiktatásának elődázhatatlan voltát fejtetik. A legelső gyűlést április 23-án, Aradon a gróf Tisza István kerületében fogják tartani, amelyen Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is megjelenik, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett állást foglaljon. Kíséretében a függetlenségi párt részéről számos képviselő is leutazik az aradi gyűlésre, amely rendkívül impozánsnak ígérkezik.

KÜLFÖLD.

A marokkói bonyodalom.

Franciaország csapatokat küld Marokkóba.

Budapest, április 6.

Franciaország váratlanul az előtt a kényszerhelyzet előtt áll, hogy Marokkóban háborút kell viselnie. Muley Hafid szultánt, aki a francia érdekek képviselője, s akit eddig is csak a francia támogatás tudott megtartani a trónján, a felkelők el akarják kergetni, s Franciaország most elhatározta, hogy csapatokat küld Marokkóba, hogy Muley Hafidot megvédje.

Egy ilyen expedíció mindig nagyon költséges, s még olyan gazdag ország is, mint Franciaország, csak a legvégső esetben határozza el magát ilyen háborúra. De ez a legvégső eset bekövetkezett, Franciaországnak egész reputációja forog most kockán. Hisz emlékeztetes, hogy évekket ezelőtt lemondott minden igényéről, melyet Egyiptomra táplált, csak azért, mert Anglia viszont kötelezte magát arra, hogy Marokkóban a francia előjogok védelmezője és szószólója lesz. Utóbb Deicassé külügyminisztersége idejében még egy francia-német háború veszedelmétől sem rettent vissza Franciaország, csak hogy Marokkót a maga érdekéről vonja. Az algezirászi konferencián Anglia és Olaszország segítségével Franciaország tényleg vezető szerepet kapott Marokkóban, s mikor 1909-ben Franciaország és Németország megállapodásra jutott, hogy az algezirászi konferencia megállapodásait hogyan kell kölcsönösen értelmezni, a francziák teljesen a maguk érkékkörébe esőnek tekintették Marokkót.

Annak a lehetősége, hogy Marokkót Franciaország okkupálja, ki volt zárva, hisz az összes hatalmak számára a kereskedelmi szabadság az algezirászi aktában biztosított. De a „közrend“ fentartása, mint „jog“ biztosított Franciaország számára, s most ez a jog azzal a kötelezőséggel jár, hogy Marokkóba, a forradalmárok ellen, csapatokat küldjön.

Marokkóban most nagyon felfordultak

az állapotok. Fezt, a fővárost, a lázadó berberök körülzárták s Muley Hafid a szó teljes értelmében ostromzár alatt van, s oda vonult vissza vert seregének romjaival. Az a hadiszerencse, mely oly hű kísérője volt, s melynek köszönhetette, hogy testvérét, Abdul Aziz szultánt a trónról leölkölte, s hatalmas veletársát Bu Hamarat is legyőzhette, most elhagyta, s a világnak el kell készülnie lennie arra, hogy Marokkóban rövid időn belül erőszakos trónváltozás lesz.

De ha ez bekövetkezik is, ma már nem kell attól tartani, hogy a francia akezió az európai hatalmak közt is bonyodalmakat idézzon fel, mert Franciaország ma már nem tehet egyebet, mint hogy Marokkó integritását és függetlenségét védi, s egyben Németország és a többi hatalom kereskedelmi érdekeit kiméli.

A marokkói helyzetről s a francia akcióról különben a következő jelentések érkeztek:

Tangerből érkező jelentés szerint Fez teljesen nyugodt. A város elzárása által okozott drágaság és a kereskedelem pangása miatt, ha az ostrom-állapot sokáig tart, a városban könnyen olyanfoku elégedetlenség és izgatottság állhat elő, melynek következményei az európaiakra nézve is veszedelmessé válhatnak. A fölkelők egyelőre még azért nem arattak sikert, mert aukciójuknak az erejét belső viszálykodások gyengítik.

Madridból éjszaka érkező távirat szerint a marokkói hírek egyre aggasztóbban hangzanak s növeli az aggodalmat, hogy a kormány egyáltalán nem kapott hivatalos jelentést Fezből, éppen azért a tangeri magánjelentések valósággal riasztóan hatottak.

A spanyol kormány egyéoként elhatározta, hogy diplomáciai könyvet ad ki és egy vörös könyvet, amely a legutóbbi három év marokkói eseményeit részletesen tárgyalja. Mind a két diplomáciai könyv a parlament szünete után fog megjelenni.

Konstantinápolyból táviratozzák éjjélkor, hogy megdöbbenéssel értesült a porta arról, hogy Montenegróban újból felfegyverzik a menekült malisszárokat. A kormány emiatt felszólalt a nagyhatalmaknál.

Madridi jelentés szerint politikai körökben nagy izgatottságot kelt az a hír, hogy Franciaország Marokkóban fegyveres intervenczióra tökéltte el magát. A minisztertanács nyomában összeült és megbeszélte a várható nemzetközi bonyodalmakat. Ha Franciaország tényleg interveniálna, akkor ikerülhetlenné lenne Spanyolország intervencziója.

Tangerből táviratozzák a londoni Timesnek, hogy Fezben tegnap is nyugalom volt és a berberök még nem támadták meg a várost.

Az ausztriai választások. Bécsből jelentik: A es. kir. távirati iroda értesülése szerint a birodalmi törvénytár április 8-iki száma, ugyszintén a „Wiener Zeitung“ közleményt hoz a Reichsrath képviselőházának általános választásai dolgában. A választások napja június 13. az esetleges pótválasztások pedig június 20-án lesznek. Galiciában és Dalmáciában több napon választanak. A választások utolsó terminusa július 6. A hatóságok már megkapták a szükséges okiratokat, ugy hogy a választások kiírását már az összes hivatalos tartományi lapokban közzétehetik.

A román belügyminiszter az erdélyi románokról. A román képviselő-kamara hétfői ülésében — mint annak idején közöltük — Marghiloman belügyminiszter választott Take Jonescunak a magyarországi románokra vonatkozó fejtegetéseire. A bukaresti Univerzul a beszédnek erre vonatkozó passzusát most szó szerint közli. A miniszternek mindenképen korrekt válasza ezt mondja:

A nemzeti kérdésben kijelenthetem, hogy jó román vagyok — annak tartom magamat — és így tájékozva vagyok az erdélyrészi románok dolgairól. Nincs azonban ró semmi szükség, hogy akár tanácsal, akár irányítással befolyjunk az ő dolgaikba. Bizzuk őket teljesen magukra, ők majd megoldják a maguk dolgaikat. Ez a legjobb szolgálat, amit ebben a dologban a mi részünkről tehetünk.

Giolitti programja. Rómából jelentik: A Kamara mai ülésén *Giolitti* miniszterelnök a kormány nevében a következő kijelentést tette:

— Röviden és világosan ki fogom fejteni azon programot, amelyhez hozzájárulásukat kérem. A parlamentet és az országot ma legfőképpen foglalkoztató kérdés a politikai választójog reformja, amely a népszuverénitás alapját alkotja. Tekintettel az olasz nép haladására, az állampolgári szabadság husz év alatt, a választójog reformja nem szorítkozhatik néhány módosításra, hanem legfőképpen a széles néprétegek politikai életéhez kell idomulnia. Ezért azt fogom javasolni, hogy azok is kapják meg a választójogot, akik katonai szolgálatot teljesítettek, valamint azok, akik a 30-ik életévüket befejezték. Oly rendelkezéseket is fogok javasolni, amelyek a választók igazi akaratát csakis, megvesztegetés és erőszak ellen megvédelmezik, valamint a képviselők anyagi kártalanítására vonatkozó intézkedéseket, hogy az ország a kevésbé tehetőse személyek köréből is választhasson képviselőket. A parlament ily módon az ország akaratának egészen hű kifejezője lesz, nyitva lesz az összes társadalmi rétegek előtt, a legtevékenyebb tényezője lesz a civilizációnak és haladásnak, a legszilárdabb védbástyája nyilvános intézményeinknek és az alkotmány által biztosított szabadságjogoknak. A miniszterelnök ezután életbiztosítási monopólium megalkotását jelenti be, amelynek jövedelmét teljeseleg a munkások aggkori és rokkantsági és biztosítási pénztárának kivánja szentelni, továbbá Róma fővárossá emelésénél ötvenedik évfordulója alkalmából kormány és parlament fokozott mértékben tudatában vannak azon kötelességnek, hogy Rómát abba a helyzetbe hozzák, hogy új rendeltetéseinek megfelelően. A külpolitikát illetően a miniszterelnök a következőképpen nyilatkozott:

Külpolitikánk általános iránya a hagyományos uton fog haladni, feltétlen hűséggel ragaszkodva szövetségeseinkhez és az összes hatalmakhoz való barátságos viszonyunk nagy szívélyességű, megingathatatlanul közre fogunk működni a béke fenntartásán és e mellett érdekeinket és nemzetünk méltóságunkat buzgón őrizni fogjuk. Katonai politikánk ugyanazt az irányt követi, mint külpolitikánk. Amidőn az államnak az egyházhoz való viszonyát illetően a legmesszebbmenő szabadság elvét követjük és a vallásos érzelmeiket tiszteletben tartjuk, a kormány minden akciójánál sértetlenül épségben fogjuk tartani azon jogokat, amelyek a világi állam szuverénitáshoz tartoznak és a törvények követésére vonatkoznak.

A miniszterelnök ezután rendelkezéseket jelent be a bírói kar tekintélyének emelésére, az igazságszolgáltatás gyorsítására a polgárok szabadságának biztosítása végett, a szociális biztonság dolgában, valamint a középiskolák újjászervezése ügyében. Végül a Kamarához azt a kérdést intézi, vajjon helyesli-e az új minisztérium programját és vajjon a kormány számíthat-e bizalomra. — *Giolitti* miniszterelnököt, valamint a kabinet többi tagjait számos képviselő üdvözölte.

A szociáldemokrata párt elhatározta, hogy bizalmat fog szavazni a *Giolitti*-kormányra s megbizta *Bissolati*-t, hogy ilyen értelemben szólaljon föl a képviselőházban.

Választások Portugáliában. Párisból jelentik: A Havas-ügynökség táviratozza Lisszabonból: A minisztertanács május 28-ára tűzte ki a törvényhozási testület tagjainak megválasztását és a választási törvényt oda módosította, hogy a választói jogot az összes katonákra és altisztekre, valamint az összes olvasni tudó állampolgárokra kiterjesztette. Az igazságügyminiszter a minisztertanácsnak törvényjavaslatot nyújtott be az egyház és állam szétválasztása dolgában. Ezt a javaslatot még e hét folyamán közzéteszik.

Lisszabonból táviratozzák: Az angol kormány felszólalása következtében a fölösztatott egyházi rendek elkobozott vagyonának kezelésére és a vagyoni jogi kérdések elbírálására Lisszabonban egy külön törvényszéket bízott meg a kormány. Sok olyan egyházi rend, amelynek tagjai a Braganza-családdal hű nemesi familiákból kerültek ki, készen állnak elhagyni Portugáliát.

Az albán helyzet. A helyzet Albániában még mindig változatlan. Egy czetinjei távirat szerint reggel 3 óra óta Vranja körül esata folyik a felkelők és a török csapatok között. Reggel 8 órakor Dinositól északra is dult a harc. Konstantinápolyi jelentés szerint a montenegrói kormány válasza ma érkezett a portára és újból hangoztatja, hogy Montenegro szigorúan megőrzi semlegességét s ennek bizonyítására megtett minden intézkedést az albán menekülők ellen, nehogy montenegrói területre tóduljanak. Hangsúlyozza a czetinjei kormány jegyzéke, hogy Törökország alaptalanul aggódik, mert Montenegro nem támogatja az albán lázadást s egyetlenegy esetben sem fordult elő, hogy a zendülők között montenegrói katona lett volna. Azzal végződik a válaszcikk, hogy ezek a téves hírek remélhetőleg nem fogják elrontani

a jó viszonyt a szomszéd államok között. Konstantinápolyi lapjelentések szerint Montenegro memorandumot intézett a nagyhatalmakhoz, melyben azt kéri, hogy a portánál a malisszonok kivándorlása érdekében tegyenek lépéseket. A többiek közt általános amnesztiát és a törvények enyhébb alkalmazását ajánlja. A montenegrói kormány végül kijelenti, hogy a Törökországgal való jó viszonyt fenn akarja tartani. A *Zia* nevű lap heves szavakkal tiltakozik Montenegro Törökország belügyeibe való beavatkozása ellen. *Tuzival* a táviró-összeköttetés helyreállott. A malisszonok hasztalan ellentállás után elhagyták a megszállt örházakat és Montenegroba menekültek. A törökök veszteségei az arnautákéhoz viszonyítva, csekélyek. *Boljetinac Iza* mintegy száz társával Kumanovába érkezett és amnesztiát kért a hatóságoktól.

A Ferrer-vita folytatása. Madridból jelentik: A kamara mai ülésén *Sagnier* konzervatív képviselő ragaszkodott ahoz az állításhoz, hogy Ferrer igazságosan ítélték el. *Salvatella* republikánus képviselő kijelentette, hogy a rif-hadjárat ellen irányuló tiltakozó mozgalom szervezői maguk ijedtek meg, amikor látták, hogy a mozgalom mily nagy mértékűt ölt. Megvan győződve, hogy Ferrer nem tekinthető a mozgalom vezetőjének. *Canalejas* miniszterelnök lehetetlennek mondja, hogy a kamara a Ferrer-pörben bírónak tolja föl magát. A miniszterelnök helytelennek tartaná, ha a kamara a jogerősen eldöntött pör revíziója értelmében határozna.

Az orosz birodalmi tanács ülése. A birodalmi tanács ma kezdte meg azon interpelláció tárgyalását, amelyet 45 tag irt alá és amelyben a birodalmi alaptörvény 87. szakaszának alkalmazását követelik. *Trubeckoj* herceg centrumpartíi kifejti, hogy vannak pillanatok, amikor a birodalmi tanács tagjainak interpelláló joga egyúttal szent kötelesség is. A legutóbbi 12 nap eseményei konsternáltak a birodalmi tanácsot. A törvényhozás rendes menete meg van zavarva. A kormány rendkívüli intézkedésekhez nyult és kéri, vajjon volt-e erre elegendő ok. *Taganzew* centrumpartíi szerint a 87. szakasz rendkívüli esetekre vonatkozik, de általánosítás nem engedhető meg. A kormány tehát amikor e szakasz alkalmazási terét kibővítette, megsértette a törvényhozó akaratát. A törvénycsizik a birodalmi tanács és a дума munkájának szünetelését, de nem megszakítását kívánta. A hatalom eljárása veszedelmes precedenst teremtett. *Nariskin* jobbpárti kifejti, hogy pártja csatlakozott volna az interpellációhoz, de nem azért, hogy az alkotmányos garanciákat megővje. A birodalmi tanács köteles a haza általános érdekei felett ürködni, mindenekelőtt azonban a legfőbb hatalmat megvédeni, amelyen az állam áll. — A miniszterelnök eljárásának jóváhagyása elismerése volna annak, hogy a törvényhozó testület nem a birodalmi дума és a birodalmi tanács, hanem a kettő és a minisztertanács, mely utóbbi illeti meg nézeteltérések esetén a döntő szavazat. *Galicin* herceg nem lát törvényteleniséget a kormány eljárásában. Alaptörvényeket nem sértették meg csak nézeteltérés konstatació. *Schreiber* jobbpárti szerint a miniszter eljárását legfelsőbb helyen jóváhagyták és ezért nem engedhető meg az interpelláció. *Komi* progresszista szerint a 87. szakasz alkalmazása törvénytelen volt. *Sebeko* lengyel szerint Oroszország történelmében új korszak kezdődik. A forradalom elleni harc helyére a reakció elleni harc lép majd. — *Offrosimov* jobbpárti szerint tényleg rendkívüli viszonyok állanak fenn. Az orosz nemzet és kulturája veszélyben forogtak. Az interpelláció lehetetlen. *Stichinsky* jobboldali szerint az interpelláció csak azt bizonyítja, hogy a kormány eljárása helytelen volt, de a törvénytelen-séget nem bizonyítja. *Olsuviev* gróf jobboldali szerint a kormány pártja ellen tette e lépést, mely által servilizmust teremt. A birodalmi tanács végül 98 szavazattal 52 ellenében elfogadta az interpellációt.

EGYHÁZAK.

— (Evangelikusok a király előtt.) A bécsi evangelikus egyházközség egy küldöttsége ma a király elé járult, hogy átnyújtsa az egyház felszázados jubileuma alkalmából az aranybólvért emlékérmét. A király a küldöttség üdvözlő szavaira így válaszolt:

— Biztosíthatom önöket, hogy úgy mint eddig, ezután is gondjaimban fogom részesíteni egyházukat és meg vagyok arról győződve, hogy az evangelikus egyházat mindig át fogja hatni a hűség és lojalitás érzése.

— (Konfirmálás a reformátusoknál.) A konfirmációi oktatás a református egyházközségben husvét utáni csütörtökön kezdődik. Az egyház ezután is felkéri a szülőket, akiknek konfirmálandó gyermekeik vannak, hogy azokat az illetékes lelkesi hivataloknál jelentsek be.

Árulók a francia külügyminiszteriumban.

— Okmánylopás Párisban. —

Budapest, április 6.

Párisnak minden napra kijár egy szenzáció. A legújabb botrány szenzációja a külügyminiszteriumból indul ki. Fontos külpolitikai okmányok eltulajdonításáról van szó, ami most *Pichon* volt külügyminiszternek régebbi feljelentése kapcsán tudódott ki. Az okmánytolvaj egy konzuli akadémiái növendék, aki már a külügyminiszteriumban teljesített szolgálatot. A fiatal ember — *Rouet René* — visszélvo főnöke bizalmával, több fontos okmányt hazavitt lakására és otthon lemásolta azokat. Két kúntársa is volt, akik a külügyminiszteriumtól teljesen távol állanak és nyilván az ellopott okmányok tartalmának értékesítését vállalták magukra. A rendőrségi vizsgálat és a házkutatás állítólag minden kétséget kizáróan bebizonyította a gyanúsítottak bűnösségét. Mára mind a három embert letartóztatták. Az eset Párisban természetesen óriási feltűnést kelt, ahol az ilyen fajta esetek iránt amúgy is rendkívüli érzékenységgel viseltetnek. Előreláthatólag az ügygel a kamara is foglalkozni fog. Eddig az történt, hogy *Cruppy* külügyminiszter módosította a külügyminiszterium ügyvezetését. Ezentúl a miniszteriumba érkező diplomáciai táviratok és okmányok csakis a régi, kipróbált és nagyállású tisztviselők kezébe fognak kerülni.

A szenzációs esetről Párisból a következő tudósítás érkezett:

Pichon volt külügyminiszter február 28-án följelentést tett az ügyészségnek bizalmas hivatalos okiratok elsikkasztása és közzététele miatt. E feljelentés alapján az ügyészség szigorú vizsgálatot rendelt el és most azt jelentik, hogy az ügyészség és a titkos rendőrség eljárásának eredménye alapján már márczius 31-én letartóztatta *Rouet René* külügyminiszteri konzulátusi gyakornokot. Továbbá egy *Maimon* Bernát nevű angol embert és ennek titkárait, *Palliart*-t. Mind a háromnál házkutatást tartottak és oly bizonyítékokat foglaltak le, amelyek alapján *Rouet René* hazatéréséért vádat vád alá fogják helyezni. Most történik először, hogy a francia külügyminiszterium valamelyik hivatalnokára ellen ilyen vádat tesznek.

Pichon már február elején észrevette, hogy miniszteriumából rendkívül fontos és különösen a keleti ügyekre vonatkozó diplomáciai okiratok eltűntek és később az újságokban megjelentek. *Pichon* megindította a vizsgálatot és később az egész ügyet az ügyészséghez tette át. Titkos rendőrök a miniszterium egész személyzetét figyelemmel kísérték és a gyanu mind nagyobb határozottsággal a huszonkétéves konzulátusi gyakornok ellen irányult, akinek kezén mentek keresztül a keleti politikai és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok s aki a külföldi diplomáciai és kereskedelmi képviselők táviratait és levelezéseit lajstromozta. Megállapították azt is, hogy összeköttetésben volt *Maimonnal*, aki hosszabb időt töltött Konstantinápolyban és Kis-Ázsiában. *Maimon* angol-arabs hírlapíró, aki több tudományos utazást tett Arabiában.

Cruppy külügyminiszter most azon fáradozik, hogy a külügyminiszterium rendtartásának megváltoztatásával szigorú intézkedéseket tegyen, amelyek minden indiszkrécióit meg fognak akadályozni s gondoskodni fog arról, hogy a miniszteriumba érkező táviratok és okiratok csak az illető hivatalos személyek kezébe jussanak.

A külügyminiszteriumban ellopott okmányok keleti dolgokra, különösen a bagádi vasútra vonatkoznak. *Rouet* csak eszköze volt *Maimon* Bernátnak, akinek üzleti érdekei vannak Keleten. *Maimon* sűrűn fordult meg a külügyi hivatalban s közte s *Rouet* között *Palliart* nevű titkára közvetített. A lopást *Pichon* miniszterségének utolsó napjaiban fedezték fel. A volt külügyminiszter átadta az ügyet a rendőrségnek, amely azonban *kissé lanyhán* járt el. *Cruppy* kinevezése után azonban a legszigorúbb vizsgálatot követelte s így azután sikerült megállapítani, hogy az okiratlopás értelmi szerzője *Maimon* volt. Azt még nem tudják, vajjon *Maimon* idegen hatalom részére vagy a maga érdekében lopatta-e el az okmányokat.

A külügyminiszterium az okiratlopás ügyére vonatkozó felvilágosítás tekintetében rendkívüli tartózkodó. A lefoglalt okiratdarabokat lepecsételték és meg kell várni a vizsgálat eredményét, hogy meg lehessen ítélni az ügy jelentőségét. Egyelőre

csak annyi áll, hogy Rouet René konzuli akadémiai növendék bizalmas diplomáciai okiratokat, amelyekről hivatalos foglalkoztatásával kapcsolatban tudomása lehetett, hazavitt, lemásolt, mire a másolatot bűntársainak adta át, az okiratokat pedig visszavitte a minisztériumba, hogy az eltulajdonítást észre ne vegyék. Rouet viselkedése hosszabb idő óta gyanús lett és okot adott arra, hogy a fiatal embert gondosan ellenőrizzék és megfigyeljék. Ennek eredménye lett Rouet és a hivatali szolgálattól távol álló két másik ember letartóztatása. A házkutatás eredménye, mint határozottan kijelentik, minden kétséget eloszlatott a letartóztatottak bűnösségére nézve.

Cruppy külügyminiszter ugyan szabad utat enged az igazságnak, de azonnal szigorúan módosította a külügyminisztériumi ügyvezetést oly módon, hogy a minisztériumba érkező táviratok és okiratok tartalma csak a szűkebb hivatalnoki kar előtt legyen ismeretes és minden indiszkrétció lehetetlen legyen.

Párisból jelentik még: Pichon egy külföldön élő francia diplomata már két hónappal előbb figyelmeztette a külügyminisztériumban történt lépésekre. Rouetnek csak tudomása volt azokról az okmányokról, amelyek bizonyos keleti ipari ügyekre vonatkoztak, másrészt azonban bizonyos, hogy egyéb súlyos természetű árusításokat is követett el. Maimon hír szerint annak idején Abdul Hamid ügynöke volt azzal a feladattal, hogy a Párisban élő ifjú-törököket ellenőrizze. Kísérletet tett, hogy nemzetközi tárgyalás tárgyát képező kérdésekről információkat szerezzen. Rouet Pailleznek szállította az okmányokat, aki azokat Maimon lakására szállította, hol ez másolatokat készített azokról. Paillez, akit tetten értek, vallomást tett. Nemsokára ezután Maimont is letartóztatták. A náluk tartott házkutatás alkalmával az összes európai hatalmakra vonatkozó okmányokat találtak. Rouet azt állítja, hogy nem követett el árusítást, hanem csak ipari ügyekre vonatkozó információkkal szolgált. Maimont is védekezik a kémkedés vádjá ellen. Paillez kijelenti, hogy ő csak a közvetítő szerepét vitte.

Térjünk le

kitaposott ösvényről.

Primadonna (beront az igazgatói irodába):
Direktor ur, maga osztotta ki ezt a darabot?

Direktor: Én, fiam!...

Primadonna: Süsse meg a kiosztását... Nem játszom a „Sovány tücsök”-ben.

Direktor: Ne tréfálj, fiaskám... A Óra szerepe olyan, hogy hasonlót még nem játszott szubrettprimadonna. Az elsőben lovon jössz, a másodikban megőrülsz, a harmadikban csicseregsz és nevensz... Ezer skála... Játshatsz was gut und teuer...

Primadonna (durczásan): Nem kell...

Direktor (hizelegve): A Puszpáng Pepi egy fád szerepet kapott... Le fogod játszani a zenekarba... Ki fogod játszani az utcára...

Primadonna: Nem fogom kijátszani. Ő ugyan egy utálatos perszóna, de nem fogom se le-, se ki játszani, mert be se teszem a lábamat a maga butikjába.

Direktor: Tulajdonképpen mi kifogásod van, bogárkám?

Primadonna: Az a kifogásom, hogy nálunk a tűzoltó rendez, a díszítők játszanak, az őrmester fogad el darabot és végül, ami a fő, a szomszéd fűszeres osztja ki a szerepeket.

Direktor: Mondtam már, hogy én osztottam ki a darabot. Nem is oszthattam másként, mint ahogy osztottam...

Primadonna: Ezt is csak maga gondolja, öregem. Vagy játszom Lólábot vagy nem játszom.

Direktor (ijedten): Fiam, a Lóláb az egy vén tűzér, aki két fölvonáson át köhög, a harmadikban reszkető-kuplét énekel, azután a kegyes grófnő jóvoltából a szegényházba jut.

Primadonna: Ezt akarom én játszani... Ha Fedák Sári egy egész darabon át játszhatik olyan szerepet, amelyet férfinak írtak és amelyet eddig férfi játszott, akkor mi se maradhatunk meg a kitaposott ösvényen...

Direktor: Jaj de szépen füttyülsz madárkám.

Primadonna: Csak ne térjünk el a tárgytól. Lólábot akarom játszani. Az elsőben vadásruhában

veszem, hosszú szakállal. A másodikban nadrágszoknyában...

Direktor (megrémulva): A vén tűzért? Abszurdum...

Primadonna: Fogdod be a szádát apám. Az összes darabjaid abszurdumok és miért tetszenek mégis?... Mert én beszopatom őket a közönséggel... Be fogják venni a vén tűzért is nadrágszoknyában... A harmadikban, a reszkető-kupléhoz ágyun jövök be és minden strófa után salvét adok... Az első fölvonásba irass egy köhögőkuplét, a második számára is van egy trükköm...

Direktor: Ha a szerző belemegy...

Primadonna: A szerző ugorjon a vízbe... Ki a szerző? Mi vagy neki az én dolgomhoz... A másodikra van egy trükköm... nagyszerű... A szakálatam beszegetem apró csöngettyűvel és amikor megrázom a fejemet a grófnő előtt, szólni fog a fejem... Szédítő lesz...

Direktor (förlélenkül): Ez jó...

Primadonna: Csakhogy belátod... Van még egy dolgom... pazar... Amikor a szegényházba vonulok, eroplanon megyek.

Direktor: Ez is nagyon jó, ámbar egy nagyon öreg tűzér eroplanon...

Primadonna: Ne törődjék vele, dirikém... Be fog ütni, ez biztos... A finálét pedig a következőképpen képzelem...

(A diskurzust egy zuhanás zavarja meg. A hallgatózó szerző ájultan esett össze.)

Ray.

Az adóketető bizottsági elnök adócsalása.

Palotayék 400,000 K adóalapot titkoltak el.

— Lefoglalt könyvek és számlák. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 6.

A főváros kereskedelmi és társadalmi köreit szenzációs adócsalás foglalkoztatja, amelynek híre annál nagyobb megdöbbenést és visszatetszést keltett, mintán az adócsalással megvádolt szereplők közismert egyének, akik az idők folyamán vállalkozásuk és vagyonuk alapján olyan pozícióra emelkedtek, amelyre tisztelettel néz fel minden létküzdelemben kifáradt halandó.

Nincs kevesebbről szó, mint arról, hogy Palotay Rezső és Ödön a Lukácsfürdő részvénytársaság igazgatói évekre visszamenőleg hamis mérlegeket készítettek, eltitkolták az adóalapot és ilyenképen 400,000 korona alap után fizetendő adóval károsították meg a kincstárt. A feljelentőnek hinniünk kell, mert a cégnek hét éven át könyvelője volt az, aki terjedelmes feljelentésében leleplezi a Palotay fivérek üzemeit.

Az előzmények.

Palotay Rezső és Ödön atyjuktól örökölték a Lukácsfürdőt, amelyet az idők folyamán a Kristályviz-kutvállalattal bővítettek ki és részvénytársasági alapra fektették oly módon, hogy a részvények 90 százaléka az ő kezükben maradt. Ugy a fürdőn, mint a Kristályvizen óriási nyereségük van, de ők ezzel nem elégedtek meg. Nagyobb haszonra vágytak. Szemet vetettek a Schmidthauer gyógyszerész Ig-máncsi keserűvizének a jövedelmére és keserűviz forrásokat tartalmazó földeket vásároltak össze, amire Schmidthauer polgári pert indított ellenük azon a címen, hogy azok a földek őt illetik meg s egyben csalás miatt is feljelentést tett Palotayék ellen azzal az indoklással, hogy ezek rosszhiszeműleg akarták őt jogos tulajdonából kiforgatni.

Nevezetes véletlen, hogy ezek a pörök még be sem fejeződtek, amikor a testvérek egyikét, Palotay Rezsőt nagy kitüntetés érte: udvari tanácsossá nevezték ki. Az udvari tanácsosság azonban nem akadályozta meg azt, hogy a bűnvádi pörnek prejudikáló pört el ne veszítsék Palotayék.

Az adócsalási feljelentést különösen súlyosan kell mérlegelnünk, azért is, mert Palotay Rezső udvari tanácsos elnöke a III. kerületi adóketető bizottságnak.

A feljelentés.

Az adófelügyelőséghez intézett feljelentés részletesen elmondja, hogy az adóketetes jövedelem eltitkolása hamis mérleg készítése alapján történt. Ugyanis a hitelezők folyószámlája könyvében az igazgatókra is számlát nyitottak. Azonkívül mindegyik igazgatónak megvan a maga egyéni számlája is. Most már: a hamis könyvelés úgy történt, hogy a részvénytársaság által beszerzett gyártási anyagokért járó összegeket először a két igazgató külön számlájára könyvelték el tehernek. S ugyanazon a napon, ugyanazon tételcím alatt 12—14-szeres értékkel írták az igazgatók javára. Mindezt csupán abból a célból, hogy a részvénytársaság vagyona és nyeresége ezáltal kisebb összegben mutattassék ki.

Miután azonban a részvények tulajdonosai és az igazgatók egyazon személyek, ily módon a jövedelem közvetlenül jutott a részvénytársaság tulajdonosainak. Az alap azonban, amely után a részvénytársaságot megadózzák, azonkívül pedig a részvényesi jövedelem egy része is megmenekült a megadóztatás alól, mert az igazgatók személyi adataik bevallásánál is elhallgatták az ily módon szerzett tekintélyes jövedelmet.

A ravasz ónszalagok.

A fondorlatos könyvelési módot élénk világitásba helyezi a feljelentésnek a következőképpen hangzó része:

A hitelezők folyószámla-könyvében elkönyveltetett a két igazgató folyószámlájának a „tartozik” oldalára azok az összegek, amelyeket a novezetek helyett a kutvállalat érkezett árukért (ónszalagokért) tényleg kifizetett, a cégek számlái alapján. Ugyancsak a direktor urak folyószámlájának „követel” oldalán pedig ugyanarról a napról, ugyanazon napló (strazza) tételszám alatt elkönyveltettek a vállalat számára az igazgatóktól (tehát egyszerűsmin részvényesektől) vett árukért, látszólag az igazgatóknak járó összeg.

Ez a könyvelési mód nem helyes, de talán nem abszurdum. Mert hiszen a vállalatnak lehet a saját igazgatója is a hitelezője. De lehetetlenség az a jelen esetben, mert az képtelenség, hogy a Kristályvizvállalat részvénytársaság csak azért vegye meg a saját igazgatójától a 96 korona értékű árut 1200 vagy 2000 koronáért, hogy azon az igazgató 1104 vagy 1994 koronát nyerjen. Hiszen a részvénytársaság maga is tudta honnan kell az árut beszerezni, hogy 96 koronáért kaphassa és ahonnan közvetlenül is beszerezheti.

Hogy a dolog még világosabb legyen, szolgáljon annak illusztrálására a következő példa: 1905. május 31-én a dr. Wagner és Társai cég Budapesten 60.000 drb ónszalagot szállított. Az egységár 1000 darabonként 1 korona 60 fillér volt. (Lásd Napló márc. I—9. 138. tétel). Összesen tehát 96 koronáról szólt a dr. Wagner-cég számlája.

A részvénytársaság ezt a tételt nem a dr. Wagner és társa, mint hitelezőnek a folyó számlája javára könyvelte el, hanem a két Palotay igazgató külön folyószámlájának a terhére. Vagyis, mintha az árut nem a részvénytársaság, hanem Palotayék vették volna. Ugyanekkor azonban az igazgatók javára könyvelték a 6000 ónszalagért 2000 koronát. Vagyis vett az igazgató (egyszemélyben részvénytársaság) árut 96 koronáért és eladta önmagának 2000 koronáért. Az így keletkezett 1904 korona s az ehhez hasonló tételekből áll az igazgatók privát nyeresége s egyszerűsmin az adózás elől elvont, sehol fel nem tüntetett 400.000 korona!

Év végén aztán ezeket az igazgatók javára írt tételeket összegezték s egyenlő két részre elosztva egyenként mindegyik igazgatónak a saját egyéni számlájának a javára könyvelték. A mérlegben ezek az összegek ma is, mint általános kiadások szerepelnek.

A sokatmondó kimutatás.

Ez a manipuláció így folyik már évről-évre. 1903-ban kezdődött a botránys könyvelési rendszer és az eddigi adózás alól elvont jövedelmek a következők:

1903-ban	18,324 K 50 fill.
1904-ben	44,471 K 80 fill.
1905-ben	47,304 K 20 fill.

1906-ban	51,685 K 60 fill
1907-ben	59,566 K 40 fill
1908-ban	57,266 K 46 fill
1909-ben	57,419 K — fill
1910-ban	59,354 K 18 fill.

Azok a folyószámlák, amelyekkel a részvénytársaság, illetve az igazgatók a jövedelmet így elburkolták a hitelezők folyószámlakönyvében, az 1903—1904. kötetben foglaltatnak a második lapon. Továbbá az 1905—1906. kötet 69—107. lapjain és az 1907—1908—1909—1910. kötet 38. lapjain.

A vizsgálat.

Az igazság megállapítása végett — fejezi be feljelentését a volt főkönyvelő — szükséges, hogy a kutválatat könyvei és számai lefoglaltassanak a naplókkal egyetemben. Ehhez a feljelentő a saját érdekében is ragaszkodik, miután a büntetési pénz háromötödére igényt tart. A súlyos vádakra az adófelügyelőség hozzáfogott a vizsgálathoz. Az adófelügyelőség nyilvánvalóan érezte a visszas helyzet fontosságát, hogy neki eljárást kell folytatni egy olyan ember ellen, aki neki tulajdonképpen kiegészítő szerve, amennyiben, mint adókövető bizottsági elnök működik.

Ez a dolog, az adócsalás teljesen a nyilvánosság, a budapesti polgárok elé tartozik. Az adófelügyelőségnek nincsenek ezen a véleményen. Begombolkoznak és nem akarnak felvilágosítást nyújtani a mérlegeléstől és hamis könyveléssel egybekapcsolat adócsalásról.

Dr. Hann Arnold, királyi tanácsos, magyar királyi adófelügyelőhelyettes felette óvatosan nyilatkozott:

— Az ügy érdemére nem nyilatkozhatom. A feljelentés hozzánk tényleg beérkezett. A könyveket tüzetesen átnézzük. A vizsgálatot megindítottuk. Palotay Rezsőt már ki is hallgattuk. Egyebet nem mondhatok. Csak annyit, hogy a feljelentő egy pontban tévedett.

— Melyik az a pont? — kérdezte tudósítónk.

Dr. Hann mély hallgatással felelt. Nem akarta elárulni, melyik az a pont, amelyben a feljelentő tévedett. Óvatosan nyilatkozott dr. Bán Dezső pénzügyi titkár is.

— Kérem szépen, a vizsgálat folyik. Többet nem mondhatok. A vizsgálatot dr. Hann felügyelőhelyettes személyesen vezeti. Egyébre vonatkozólag nem nyújthatok felvilágosítást. Ha a vád beigazolódik, a vádoltnak egytől-nyolcszorosaig az eltitkolt adómenyiségnek, megbüntetik.

TÁVIRATOK.

A kanadai szerződés.

London, április 6. Newyorkból jelentik: Taft elnök szerint azok az államok, amelyeknek igényük van Amerikával szemben a legtöbb kedvezményre, az Egyesült-Államok és Kanada közt létrejött kölcsönösségi szerződés következtében nem tarthatnak igényt ugyanilyen legfőbb kedvezményre.

Spanyolország és a Vatikán.

Madrid, április 6. A kormány elhatározta, hogy diplomáciai és egy vörös könyvet ad ki, a melyekben Spanyolország és a Vatikán viszonyát fogja részletesen tárgyalni.

Viktória királynő szobra.

Berlin, április 6. (Saját tudósítónktól.) György angol király meghívta Viktória királynő szobrának leleplezésére az első porosz testőrezredet, amelynek a néhai királyné volt a tulajdonosa. A császárpárt a szoborleleplezésre Viktória Lujza hercegnő és Joachim herceg is el fogja kísérni.

A jemeni veszedelem.

Konstantinápoly, április 6. A hadügyminisztérium a jemeni expedíció főparancsnokától táviratot kapott, amelyben ez jelenti a csapatoknak Szanaaba való bevonulását.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.			
	ápr. 6.	ápr. 5.	ápr. 4.
Buza helyben	92 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{3}{4}$	92 $\frac{1}{4}$
májusra	92 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{3}{4}$	92 $\frac{1}{4}$
júliusra	92 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{1}{4}$	92 $\frac{3}{4}$
Tengeri májusra	55 $\frac{1}{4}$	55	54 $\frac{1}{2}$
júliusra	56 $\frac{1}{4}$	56 $\frac{1}{2}$	55 $\frac{1}{2}$

Chicago.			
Buza májusra	85 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{1}{4}$	—
júliusra	85 $\frac{3}{8}$	85 $\frac{5}{8}$	85
Tengeri áprilisra	46 $\frac{3}{4}$	46 $\frac{3}{8}$	45 $\frac{1}{2}$

Newyork, április 6. Gyapot Newyorkban helyben 14.60 (14.50). Gyapot áprilisra 14.36 (14.20). Gyapot júniusra 14.36 (14.21). Gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{3}{8}$ (14 $\frac{3}{8}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Standed white Philadelphában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.93 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsír Western steam 8.25 (8.35). Zsír Rohe és Brothers 8.80 (8.80).

Chicago, április 6. Zsír májusra 8.92 (9.07). Zsír júliusra 9.02 (9.15). Szalonna short clear 8.56 (8.56). Sertéshus júliusra 16.77 (16.90).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, április 7. — Róm. kath.: Fajd. Szűz. — Prot.: Álmos. — Görög-orosz: március 25. Gy. o. B. A. — Zsidó: Nizan 9. — A nap két reggel 5 óra 30 perczkor, nyugszik este 6 óra 36 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 24 perczkor, nyugszik reggel 3 óra 6 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4-kor. A kereskedelemügyi államtitkár fogad délután 12—2 óráig.

Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

A posta- és távfűda vezérigazgatója fogad délután 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 kor. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyfő-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára. Nyitva 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Magyar grafikusok egyesülete és a magyar aquarell- és pastel-festők egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Női arcképek kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 50 fillér. — Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása a Művész-lábazban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2 óráig.

— A király a tavaszi katonai szemlén. Bécsből jelentik, hogy az uralkodó az idén még fog jeleni a tavaszi katonai szemlén, amelyre kivonul az egész bécsi helyőrség. A nagy parádé valószínűleg e hónap 30-ikán lesz.

— Uj királyi tanácsos. A király Kovács Antal mérnöki felügyelőnek buzgó és sikeres szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— Uj csillagkeresztet hölgy. A hivatalos lap jelenti, hogy Mária Jozefa főhercegnő gróf Sprinzenstein Ferencné szül. Boos-Waldeck Mária Terézia grófnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— Idegen rendjel. Vilmos német császár a magyar postatakarékpénztár igazgatójának, Halász Sándor miniszteri tanácsosnak, a porosz II. osztályú vörös sas-rendet adományozta.

— Uj titkos tanácsosok. Bécsből jelentik: A mai általános kihallgatások előtt folyt le Schönburg-Hartenstein János hercegnek és Vavrik Béla királyi tanácselnöknek titkos tanácsosi esküdtétele a Hofburgban. Az esküdtételnél a külügyminiszter helyettesítésében báró Burián István közös pénzügyminiszter, valamint Gudenus Lipót főkamarmester asszisztáltak.

— Szerb kitüntetés magyar íróknak. Péter szerb király Tarnai Aladár közgazdasági és külpolitikai író, kolozsvári lakost irodalmi téren szerzett érdemei elismerésül a most alapított Fehér sas-rend második osztályával tüntette ki.

— Orvosi kinevezés. A földművelésügyi miniszter a fogarasi állami ménésnél alkalmazott dr. Török János IX. fizetési osztályban levő állami orvost, jelenlegi szolgálati beosztásában való meghagyása mellett, VIII. fizetési osztályú állami orvossá nevezte ki.

— A német trónörökös pár Rómában. A német trónörökös ma reggel automobilon kirándulást tett Frascatiba, hogy a német császár tulajdonát képező Falconieri nyaralót megtekintse. A trónörökös Frascati lakossága rendkívül szívélyesen üdvözölte. — A trónörökös pár délben a Margherita-palotába ment, ahol az anyakirályné magas vendégei tiszteletére negyvennégy terítékű dejeuner adott, amelyen Jagow német nagykövet és az egész nagykövetségi személyzet résztvet.

Viktor Emánuel király ma délután a Forum Romanumra kísértte a német trónörökös-párt, ahol Boni tanár kalauzolása mellett tekintették meg az ásatásokat. A vendégek egy óra hosszú időztek a Forumon, melynek környékén nagyszámú közönség gyűlt egybe, mely a királyt és vendégeit lelkes ovációkban részesítette. A trónörökös pár és kísérete ezután a művészeti kiállításra ment.

A nemzetközi művészeti kiállításban gróf San Martino, a kiállítási bizottság elnöke, valamint a német kiállítási biztos fogadták a német trónörökös-párt, mely a német pavillon megtekintése után az olasz kiállítást nézte meg és fél 6 órakor távozott a kiállításról.

Ma este a Krivinálban a német trónörökös pár tiszteletére diszebél volt. Az asztal közepén ült a király, jobboldalán Cecilie trónörökös és Bülow herceg, baloldalán Bülow hercegné és Gilitti miniszterelnök. Vele szemben ült Heléne királyné, jobboldalán a német trónörökös és Stollberg hercegné, a királyné baloldalán Jagow nagykövet. Jelen voltak a miniszterek, az udvari és állami főosztályok, a német nagykövetség személyzete, a szenátus és a kamara elnökei és Náthán polgármester. Viktor Emánuel király olasz nyelven a következő pohárköszöntőt mondotta:

Őszinte örömmel üdvözölöm fenségédet és fenséges nejét a magam és Olaszország nevében a királyság fővárosában. Őszinte köszönetet mondok a császár és király ő felségének, leghívebb barátomnak és szövetségeseimnek, aki amidőn fenségédet bizta meg azzal, hogy az olasz nemzetnek és nekem tolmácsolja szerencsekívánatait Olaszország dicsőséges jubileuma alkalmából, ezzel a saját és a német nép azon érzéseinek adott kifejezést, amelyeket az olasz néppel együtt tisztá szívből viszonzunk. Fenségédet és fenséges neje látogatása Olaszország és Németország benső barátságának bizonyossága és értékes záloga. Ama nagy és egymással szoros összefüggésben levő események után, amelyek az olasz és a német államok keletkezését előidézték, oly nemzetközi helyzet állott elő, amely a hármasszövetségek hathatós közreműködése révén Európának a béke hosszú korszakát biztosította és biztosítja. Ebben a hitben és ezen érzelmektől eltelve, a császár ő felségére és fenséges nejére, fenségéde és a trónörökösne ő fenségére, valamint a császári családra és Németország boldog fejlődésére emelem pcharamat.

A zenekar e német himnuszt játszotta.

Frigyes Vilmos trónörökös a következő, német nyelven mondott pohárköszöntővel válaszolt:

— A trónörökösne és a magam nevében őszinte köszönetet mondok az imént hozzánk intézett szeretetreméltó szavakért, valamint a szívélyes és megtisztelő fogadtatásért, amelyben részesültünk. 1875. évi milánói találkozás után dedatyám, I. Frigyes Vilmos császár néhai II. Viktor Emánuel királyhoz a következő táviratot intézte: Találkozásunk történelmi fontosságu esemény, mert kettőnket Isten állított két oly nemzet élére, melyeknek hosszú küzdelem után sikerült egységüket kivívniok. Nekünk mindig jóbarátoknak kell lenniük. A császár próféta kívánsága teljesült. A német és az olasz dinasztiák és népek barátsága generációkon át megmaradt és Ausztria-Magyarországgal való szövetségben több mint 30 év óta örököndek a világbéke felett. E barátság újabb bizonyossága, hogy nóm és én, akik ma itt vagyunk és felségteknek a császár ő felsége és a császárné üdvözleteit tolmácsolhatjuk az olasz királyság ötven éves jubileuma alkalmából. Fenkölt szülőim szerencsekívánatai egyuttal az egész német nép szívélyes jókívánatának a kifejezői. A civilizáció tíz évszázada óta egymáshoz füzve Németország és Olaszország ugyszólván egy időben vihhatták ki az oly régóta áhitott politikai és nemzeti egységet. A német nép és császára őszintén résztvesz a szövetséges Olaszország sorsában és a jövőre nézve is tartós szerencsét és sikert kíván neki a Savoya-dinasztia vezetése alatt. Fenségédet a király, ő felsége a királyné és a királyi család, valamint a szép Olaszország üdvére írttem poharamat.

A zenekar az olasz himnuszt játszotta.

— **A halott püspök koszorúja.** Debreczenből jellemző kis eset pattant ki. A boldogult Erőss Lajos püspök ugyan végrendeleti leg meghagyta, hogy senki gyászruhát ne öltösson érte, senki koszorút ne fonjon a koporsójára, a távolabb vidékekről mégis érkeztek koszorúk. Szatmármegye közönsége is küldött egy koszorút. Még pedig, hogy bizonyosan elérkezzék a temetésre, nem postán küldték, Nagykárolyból egy megyei hajdu vitte a koszorút. Ennek a hajduknak kellemetlen kalandja már a vasuti kocsiiban kezdődött a halott püspök koszorújával. A vasuti kocsiiban a kocsielőz horogjára akasztotta fel a koszorút, amely ellen tiltakozott a kalauz, hogy olyan nagy koszorút személypodgyásként nem engedhet be a kocsi. A hajdu mégis addig kapacitálta a szabályokhoz tülön-tul ragaszkodó kalauzt, hogy kiegyeztek. A koszorú a kocsiiban maradt és abban állapodtak meg, hogy majd a debreczeni állomásfőnökségen tisztázzák az esetet. Ugyis történt. Debreczenben a forgalmi hivatalnok kihallgatta a hajdút, a kalauzt. Jegyzőkönyvet vettek fel. Sulyra, terjedeleme felmérték a koszorút és végül ítéletet is hoztak, hogy a hajdu, illetőleg a vármegye büntetés fejében 6, azaz hat koronát tartozik fizetni a — Mávnak. A bíróságok természete felől már „hazulról” jól tájékozott vármegye embere nem kiáltott vácsét, nem tiltakozott, nem felebbezett. Megnyugvással fogadta az ítéletet, de egyidejűleg kifordította zsebét. Haladékat kért — vármegyéje nevében — a bírságpénz lerovására, mert a visszautra szükséges költségnél több felesleges pénze nem volt a vármegye sarokba szorult emberének. Azonban a debreczeni máv. nem ment bele az alkuba, hogy a vármegye majd Nagykárolyból fizesse meg a hat koronát, az erélyes máv.-ék elkobozták, illetőleg a bírságpénz lerovásáig visszatartották a halott püspök koszorúját. A temetés nemes Szatmár vármegye elraktározott koszorújának mellőzésevel folyt le. És talán még ma is a máv. debreczeni raktárában hanyódik a hervadt koszorú, amelyet nemes Szatmármegye vitézlő és körültekintő urai posta helyett inkább azért küldtek gyaloghajduval vasuton, hogy a temetés napjára biztosabban elérkezzék a koszorú. Hát oda is érkezett!

— **Harezi gyakorlat a templomtoronyból.** A pancsovai görög-keleti szerb hitközség tagjait egy felette különös harezi gyakorlat tartja izgalomban. A Pancsován állomásozó huszonharmadik vadászalraj két tisztje, miután Pancsován legmagasabb fekvésű pontját, az alsóvárosi szerb templomot kiszemelte, a toronytől elkérte a torony kulcsát, főleg a Duna felé irányult a figyelmük. A magyar-szerb vidék tüzetes átvizsgálása után, mintegy parancsszóra megjelent a torony alatt egy csapat katona, akik egy tiszt vezetésével a toronyba hatoltak és onnét egy órán át vaktöltényekkel lövöldöztek kifelé. A nagy zajjal járó harezi játék nem maradt következmények nélkül. A szerb templom körül levő iskolában be kellett szüntetni az előadást. Az egész város forrongott, a görög-keleti egyház ebben a templom profanizálását látta és dr. Jovanovits István, a görög-keleti egyház elnöke már megtette a feljelentést mind az illetékes katonai hatóságoknak, mind pedig a varseczi szerb püspöknek.

— **Caruso nagybeteg.** Caruso, a világhíres tenorista beteg. Londonból azt jelentik, hogy Enrico Caruso Newyorkból ideérkezett, de tovább utazik Olaszországba, hogy az enyhe éghajlat alatt keresse gyógyulást. Orvosai szigorúan megtiltották, hogy énekeljen s ezért kénytelen volt szerződésileg kötelezett 12 heti európai vendégzerepléséről lemondani, ami másfél millió korona veszteséget jelent rá nézve. Caruso gégebajban szenved. Elmarad a Caruso bécsi vendégzereplése is. Ugyanis Carusónak a jövő őszszel a bécsi operában kellett volna három estét fellépnie, most értesítette az udvari opera vezetését, hogy vendégzerepléséről kénytelen lemondani. A három estére Carusónak 45,000 korona járt volna.

— **Zátoryra jutott hajó.** Az Atlantica hajó-társaság „Gróf Serényi Béla” nevű hajója — mint nekünk táviratozzák — tegnap Odessza mellett Zátoryra jutott. A gőzös segítségére több mentőhajó indult.

— **Az államtitkár audienciája.** Kálmán Gusztáv kereskedelmi miniszteri államtitkár pénteken a hónap 7-én kihallgatást tart.

— **A Budapesti Ujságírók Egyesülete** segítő-alapjának igazgató-tanácsa ma délután dr. Bródy Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen Szécsy Artur pénztárnok bemutatta a számvizsgálók által is felülvizsgált évi mérleget és zárszámadást. A bemutatott számadásokat az igazgatótanács tudomásul vette, azután segélykölösönökre és özvegyi segélyekre 1750 koronát utalt ki.

— **Reiterfest — Nyiregyházán.** A nyiri kuroczok ősi földjéről, Szabolcsmegyéről, a vármegyei székhelyről Nyiregyházáról különösnek tetsző meghívókat küldöttek szét. Nem a meghívójegy finom papírosa a különös, hanem a rányomtatott — madárnyelv. „Einladung” ez, amelylyel a 6. Kavallerie-Brigade-Equitation in Nyiregyháza meghívja Szabolcsmegye uri közönségét az általa rendezett Reiterfest-re. Az egész meghívó teljesen német. Csak az aláíró tisztek neve magyar, ami annál szomorubb ellentét. A Reiterfest programjában is csupa régi jó és szép magyar nevek szerepelnek. Német nevű tiszt mindössze hat van a meghívón s mégis német az egész szövege. Szabolcsmegye uri közönsége valóságos megdöbbenéssel vette ezeket a meghívókat, mert eddig még sohasem történt meg, hogy huszártisztikar nem magyar meghívót küldött volna a magyar társaságnak. — A szabolesi uri társaság nagyrésze a német meghívó miatt távol maradt a Reiterfesttől.

— **Tél a tavaszban.** A téliesre változott idő még nem dühöngte ki magát. A viharos hideg időjárás nem enyhült. A mai és tegnapi vilározásokról még folyton érkeznek újabb hírek úgy a bel-földről, mint a külföldről is. Ujvidéken ma egész napon át megszakításokkal havas eső esett. — **Hajduböszörményben** a tegnapi délutáni hóvihár után tegnap olvadás és az éjjel erős fagy állott be. A vizeket vastag jég réteg borítja. Az egész napon át ma hóvihár és fagy volt. Az idő téli. A gyümölcsökben a fagy kárt okozott. — **Alsókubini** jelentés szerint az egész megyében állandóan havazik. Az idő nagyon hideg. — **Zalamegyében** ma is dühöngött a télies idő. **Nagytapolcsányban** fagy volt az éjjel. **Czellőmölkőn** a gyümölcsösökben történt rengeteg pusztulás. **Keszthelyen** nem lesz barack az idén. **Tapolczán** pedig éjjel-nappal szakadtanul havazik. — **Bánról** azt jelentik, hogy ott tegnap és ma állandóan esik a hó. — **Csikserdőről** is telet jelentenek. Ma egész napon át megszerzte havazott. A havasok és a mélyebben fekvő hegysek nagy hóval vannak borítva. A havasok folyton tart. — **Lipiken** már négy nap óta folyton havazik. A fülkeket magas hóréteg borítja. Szerencse, hogy a hőmérő még nem szállt zérus alá és így a gyümölcsfákban eddig a kár még nem nagy. — **Miskolcon** és környékén éjfélől kezdve folyton havazik. Reggel a hőmérséklet minus 1 fok alá szállott le. A gyümölcsökben óriási a kár. — **Eperjésen** és vidékén az időjárás teljesen zordra fordult. Hidegebb van, mint decemberben. Ma egész napon át havazik. — **Ma éjjel Sopronban** és az egész vármegyében erős fagy volt. Egész éjjel havazott. A hideg nagy kárt tett a gyümölcsösökben. — **Olaszországban** is telet jelentenek. Felső **Olaszországban** a tavaktól egészen a **Gottárdig** egyetlen hideg van és erősen havazik. **Luganóban** 26 cm. magas a hó. A veteményekben és gyümölcsösökben megbecsülhetetlenek a károk. A külföldiek tömegesen utaznak el. — Az egész Angliában is szokatlan nagy a hideg és hófúvások dühöngenek. **Londonban** ma volt a leghidegebb nap egész télen. Angolország déli részein sokkal magasabban áll a hó, semmint évek óta bármikor. — **Párisból** azt jelentik, hogy **Franciaországban** két nap óta havazik és dermesztő hideg időjárás uralkodik. Egy 80 éves vándor és egy 48 éves háziszolga a nagy hidegben megfagyott.

— **Gyűjtés a Kalvineum javára.** A református lelkes-árvaház érdekében országsszerte nagy adozatkészséget fejt ki a református közönség. Ujabbban több város és község, így Kanczag ez a koronás, Mezőtúr és Csenger ötszáz-ötszáz koronás, Turkeve négyszáz koronás alapítványt tett a Kalvineum javára. A református templomokban több orgonahangversenyt és gyűjtést is rendeztek, úgy hogy az eddig begyűlt összeg 367 003 korona 65 fillérré rug. Ez a tekintélyes összeg bizossitka annak, hogy a lelkes-árvaház mihamarabb felépül.

— **Francia dragonyosok szerenésatlensége.** Párisból jelentik, hogy Marlotban egy eskadron dragonyos vonult végig a városban és mikor egy aszfaltos utcán át teljes galoppban nyargaltak a katonák, sok ló elsiklott. Tizenöt dragonyos kiesett a nyeregből s az utánuk következő sorok átvágtattak rajtuk. Mind a tizenöt katona súlyosan megsebesült.

— **A római sajtókongresszus.** A magyarországi sajtóegyesületek április harmadikán küldötték be a római sajtókongresszusra delegált tagjaik névsorát Rákosi Jenőnek, a nemzetközi sajtósövetség magyarországi képviselőjének, aki a résztvevők listáját azonnal elküldötte a központonak. Eszerint Magyarországból a következők vesznek részt a római sajtókongresszuson: az Otthon írók és hírlapírók köre részéről Rákosi Jenő, Balla Ignác, dr. Béli Izor, Faragó Jenő, dr. Fodor Ferencz, Gerő Nándor, dr. Hajdu Miklós, Hevesi József és neje, dr. Kenedi Géza és neje, dr. Körösi Henrik, Sztankay Béláné és Zempléni Gyuláné; a budapesti újságírók egyesülete részéről dr. Bárdos Artur, dr. Bernát Ottó, Lányi Zsigmond, Purjesz Lajos, Salusinszky Imre, Szatmári Mór, Urai Dezső és neje, Viola Miksa; a magyar szakírók országos egyesülete részéről dr. Bokor Gusztáv, Katona Béla és neje, Róna Lajos és dr. Varságh Zoltán; végül a vidéki hírlapírók orsz. szövetsége képviselőiben Barát Ámin, dr. Brajjer Lajos és Szávay Gyula.

— **Magyarországba szökött román katonák.** A hunyadmegyei Livazény községben a csendőrrőjrat két teljesen lerongyolt, számos sebtől vérző rumén katonaszökevényt fogott el. A szerencsétlen rumén katonák kihallgatásukkor *Barbulesku* György és *Dassu* Jánosnak mondták magukat és azt vallották, hogy a Tircu-Zsiuban állomásozó 5. rumén tüzérezdből szöktek meg. Azt mondják, hogy a *kegyetlen bánásmódot nem bírták el* s ezért fegyverüket elhajították s heteken át borzasztó nélkülözések között törték magukat keresztül a havasokon, miközben lerongyolódtak. A hatóság a petrosényi kórházba szállította a szegény rumén katonaszökevényeket.

— **A veresvizi aranybánya kirablása.** A híres magyar bányavárosnak, *Nagybányának* a határában — mint már mai számunkban jelentettük — rémregénybe illő rablási eset történt. A vakmerő zsványok egy aranybányát raboltak ki, amidőn elüldözték az öröket is. A Nagybányához tartozó *veresvizi* aranybánya a magyar királyi kincstárnak a leggazdagabb aranybányája és még márczius utolsó napjain rabolták el a százazreket érő aranyérczeket. Késő délután, amikor a munkával már felhagytak a munkások és csupán az éjjeli örök vigyáztak a bányánál, odalent a tárnában teljesen váratlanul öt idegen ember tört az örökre. A rablók a meglepett öröket a legvakmerőbben megtámadták, *kis dinamitbombákat dobáltak* az örök felé, akik erre a mély tárnában az ellenkező irányban futni kezdtek. A *bombák* sűrű egymásutánban *óriási dördüléssel felrobbantak*. Az öröknek ugyan nem lett semmi bajuk, hanem beszorultak egy melléktárnába, ahonnan nem mertek előjönni, mert a rablók egyike *bombával a kezében* sakkban tartotta őket. Ezalatt a többi rabló hozzá látott az *aranyércz-készlet elszállításához, ami több óra hosszáig tartott*. Már késő éjszaka volt, amire az örök kijöhettek fogságukból, midőn a rabló eltűnt a tárna bejárójától. Rögtön átkutatták az egész bányát, de az öt rablórak már nyoma sem volt. Csakhamar megállapították, hogy tömérdek aranyércz eltűnt, amelynek értéke *százazreket rug*. Az éjjeli örök kora hajnalban jelentést tettek a lopásról a nagybányai bányakapitányságon, amely viszont a nagybányai rendőrséget értesítette. Nagy apparátussal megindult a vizsgálat. Először is megállapították, hogy az aranytolvajok egy használaton kívül helyezett régi tárna nyílásán *köteleken ereszkedtek le a több száz méter mélységű bányába*. Hogy azokba a kamarákba eljussanak, amelyekben az érczkészlet föl volt halmozva, több vasajtót kellett kinyitniok. Ezeket a vasajtókat *előbb dinamittal akarták felrobbantani*, mert furások látszanak alattuk, de aztán lemondtak erről a tervről s *hamis kulcsokkal sikerült kinyitniok az ajtókat*. Már csak néhány lépésnyire voltak az érczkészlet helyétől, amikor meglepték őket az örök. Ugy látszik, el voltak erre készülve, mert habozás nélkül feljűk dobálták a bombákat. Ilyen módon sikerült nekik elűzni az öröket, akiket aztán távol tudtak tartani cselekvésük színhelyétől. Valószínű, hogy az aranyérczet is kötélen húzták föl a bányából s kocsiokon vitték el zsákmányukat. Az örök a sötétségben csak azt a rablót vehették szemügyre, aki a szűk tárnáig üldözte őket. Ez az ember magas termetű, szikár alak. Idegen, mert soha sem látták a városban. Azt hiszik, hogy a rablók vezetője a veresvizi bánya egy elbozsátott munkása, mert csakis egy ilyen embernek lehetett annyi helyismerete, hogy a szökevényes bányajáratokban eligazodott. A rablók a bányában semmiféle bűnjelét nem hagytak hátra, azért a rendőrség munkája igen nehéz. Abban sem igen lehet bízni, hogy a zsákmány értékesítése juttatja a tolvajokat a hatóság kezébe, mert az aranytolvajoknak rendkívül óvatos orszádlúk vannak, akiknek leleplezése vajmi ritkán sikerül.

— **Mikor a halott feltámad.** Az összes felvilágosodott elmék megegyeznek abban, hogy a halottak nem támadnak föl. A hívő lelkek is azt vallják, hogy ma már csodák nem történnek. Ami csodák az isteni kinyilatkoztatások korszakaiban végbementek, azok elmúltak a történelmi időkben, amelyek azután következtek, nem ismétlődtek többé. Mégis, mintha ezt a felfogást megzafolná most valami. Igenis: föltámadt egy halott. Olyan sírban pihenő ember támadt föl, akit egy hebe-hurgya, előrelátni nem tudó, igazságot, jogot, méltánylást ismerni nem akaró igazságszolgáltatás golyó általi halálra ítelt és annak rendjé- módja szerint ki is végeztetett. Nevettek annak idejében Spanyolországban, amikor meg- jövendülték, hogy Ferrer, a szabadgondolkodó, Spanyolország egyik legnemesebb, legtisztább elméjű, legemelkedettebb lelkű férfija föl fog támadni és nyugtalanítani fogja azokat, akik vérét kiontották. S lám: ebben az időben, ami- kor már csodák nem történnek, csakugyan föl- támadt Ferrer. Bizonyára nem testileg, azt mondani sem kell, de lelkileg és eszmeileg. Azt hitték annak idejében, hogy testével együtt az igazságokat is kivégezték s eltüntet- ték azokat a föld színéről és kitépték az el- mékből. Pedig mindent meg lehet ölni, meg lehet semmisíteni, csak eszmét és igazságot nem. Mert olyan mély sirt ásní nem lehet, ahonnan ezek elő nem kerülnek újra meg újra. S ma egész Spanyolországban Ferrer neve hangzik az eszmékkel együtt, melyeket hirdetett. S reszketnek azok, akik nem rez- kedtek akkor, amikor kivégezték. Jobban rez- ketnek a feltámadt eszméktől, mintha életben volna, de valószínű, hogy ez a remegés még növekedni fog.

— **Nagy vérangzás Hatvanban.** Hatvanban Gedei József iparos ma összeveszett menyével és dühében revolverral rálőtt és kezén megsebesítette. Az asszony az utcára menekült, az ember ide is követte, folyton lövöldözve. A lövöldözés közben két asszonyt súlyosan megsebesített. Gedei erre önmagára lött és csakhamar meghalt.

— **Templomgyűjtések a vakok javára.** Pest vármegyeháza disztermében ma délután a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egylet a husvétii templomi gyűjté- sek tárgyában látogatott gyűlést tartott. A gyűlést dr. Imrédy Kálmán elnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket és röviden ismertette az egylet fel- adatát, hálás köszönettel adózott Vaszary Kolos her- czegeprimásnak, Kohl Medárd püspöknek, Budapest székesfőváros plébánosainak és lelkészeinek a husvétii gyűjtések engedélyezéséért és felkarolásáért, a napi sajtónak a pártolásáért, báró Radossevits Tiva- darnénak pedig a rendkívül fáradságos előmunkálatok végzéséért. Bejelentette, hogy a gyűjtött pénzek át- vételét, megolvasását és elszámolását a Kisbirtoko- sok Orsz. Földhitelintézete volt szíves elvállalni. Kérve a megjelenteket a gyűjtés felkarolására, az elnöklet báró Radossevits Tivadarnénak adta át, aki ismertette az előkészítő munkálatokat, felkérte a megjelenteket, hogy az egyes templomok gyűjté- si beosztására vállalkozni szíveskedjenek. A be- osztások megtörténte után a gyűlés elhatározta, hogy a gyűjtőbizottságok végleges megalakításáig, április hónap 14-ig jelentkezéseket szívesen fogad és azok az egylet elnökségéhez, Budapest, VII. Hungária-körut 16. szám alá küldendők. Telefon- szám 55—17.

— **Eltiltották a lapszerkesztéstől.** Feltűnő ka- verodás támadt egy nyitrai lapszerkesztő körül. Nemrédy Nyitrai Clair Vilmos, a Felvidéki Ma- gyar Közművelődési Egyesület főtájkárának szer- kesztésében Magyar Felvidék című lap adult meg, mely több ízben czélzásokat tett gróf Bat- thyány Vilmos nyitrai püspökre. E czélzásokat a püspök sértőnek találta és gróf Zichy János köz- oktatási miniszterhez fordult, aki viszont a F. M. K. E. elnökét, gróf Desseuffy Emilt kérte fel, hogy szerezzen a püspöknek elégtételt. A F. M. K. E. most megtartott közgyűlésén Clair Vilmostól a lapszerkesztési engedélyt megvonta és megvil- totta neki, hogy lapot szerkesszen vagy kiadjon. Gróf Batthyány Vilmos különben bejelentette, hogy a F. M. K. E.-ből kilép és tartani kell attól, hogy példáját az egyházmegye papsága is követni fogja.

— **A bélyegesalás.** A lapunk mai számában megírt híre vonatkozólag, amely a VIII. kerü- leti elöljáróságnál állítólag előfordult bélyegesalás- sal foglalkozik, a rendőrség czáfolatot adott ki, hogy vizsgálatot nem folytat ebben az ügyben. Ugyancsak a VIII. kerületi előljáróság vezetője annak kijelentését kéri, hogy a szóban forgó eset nem történt meg.

— **Antialkoholista tüntetés.** Hammerfestben nagyon harcziások az antialkoholisták. Minden nap lármás tüntetéseket rendeznek a pálinkamérők és korcsmárosok ellen. Különösen zajos volt a teg- napi fölvonulás. A korcsmák ablakait kövekkel do- bálták be és mikor maga a rendőrkapitány vonult ki legényei élén, a dühös antialkoholisták kiadták a jelszót, hogy a rendőrkapitányt a tengerbe kell dobni. A kevés számú rendőrség jobbnak látta az elinalást és a rendőrkapitány is veszett futással menekült. A fölvonulás után az antialkoholisták a vásártéren gyűlést tartottak és megfogadták, hogy minden este megostromolják a korcsmákat.

— **A pestis.** Saboltni tanár, mint Pétervár- ról jelentik, a pestisellenes konferenciáról szóló jelentésében kifejti, hogy Mongoliában és Mand- zsuriában endémikus pestisfészkek vannak. A jár- vány terjedése azzal magyarázható, hogy a betegek érintkeznek egészséges emberekkel és hogy az egészségügyi állapotok rendkívül elhanyagoltak. A tüdőpestis Mandzsuriában a tél folyamán lépett fel. A mormoták betegségének bakteriológiai vizs- gálata még nincs befejezve. A mostani járványnál bizonyára csak kezdetben játszottak szerepet.

— **A légerőpült löpormalom titka.** A beszer- czebányai rémes löpörgyári robbanás ügyében tegnap délután volt a tűzvizsgálat. A katasztrófa oka valószínűleg örökre titok marad. Tényeket a vizsgálat sem tudott megállapítani. Kétféleképen magyarázzák a robbanást. Vagy a száritóke- men- czen támadt repedés és az így kipattant szikra gyújtotta meg a löpört, vagy pedig valamelyik munkás csizmáján levő patkójával, vagy vasszeg- gel rálepett egy löporszemre. Eljárást senki el- len nem indítanak. Dobák Adolf és a két munkás holttestét csak darabokban találták meg, teljesen felismerhetetlenül. Összegyűjtötték egy közös ko- porsóba és holnap temetik el. Miután a gyár ösz- szes helyiségei elpusztultak és ma már az a hely, ahol a gyár állott, igen forgalmas, valószínű, hogy a hadügyi kincstár nem fogja engedélyezni a gyár újból való felépítését.

— **Száznegyvennyolc halott együttes temetése.** Az egész Newyork városa gyászt öltött abból az alkalomból, amidőn tegnap eltemették a felrobbant és leégett czelluloid-gyár 148 áldozatát. A temetés éppen olyan impozáns volt, mint a hét év előtt el- pusztult „General Slocum“ hajó áldozatainak a temetése. A gyárakban szünetelt a munka, mert a temetés idejére szabadságot adtak alkalmazottaik- nak az iparvállalatok. Csődült mindenki az East Side-ba, a legszegényebb nép városrészébe. Ezek- ben a szűk sikátorokban az utcákon ravatalozták fel a száznegyvennyolc koporsót. Gyalulatlan, szeg- ényes koporsó volt mind, de elborították virágok- kal. Huszasával tették kocsiakra a koporsókat. És amerre a menet elhaladt, a műhelyekből kivonultak a varróleányok és mentek ők is a koporsók után. A Spring-Streeten, a Mott-Streeten, a Cheneil- Streeten jutott a rengeteg gyászoló tömeg a Houston-Streetre, onnan kiözlött a romokban he- verő gyár elé. A katasztrófa helyén megrendítő je- lenet ment végbe. Egymásután jöttek a koporsó- kocsi, néhány pillanatra megállottak a pusztulás tanyáján, aztán tovább indultak. És a százezernyi nép levett kalappal nézte ezt a bucsuzást. Késő este volt, mire elhantolták a száznegyvennyolc koporsót.

— **Koleragyanus megbetegedés Biharmegyé- ben.** Komádi biharmegyei községben Kincses György földműves, valamint felesége és három gyermeke gyanus tünetek között megbetegedett; az egyik gyermek meg is halt. A helyszínére az eset- ről vett értesítés után azonnal kiment a járásor- vos, a vármegyei tisztii főorvos és a főszolgabíró. A gyermeket felboncolták és a vizsgálati anyagot felküldötték Budapestre a bakteriológiai intézetbe. A helyszínén volt orvosok véleménye szerint a ko- lera esete kizártnak tekinthető. Ennek dacára természetesen minden óvintézkedést a legszigo- rubban fogantatosították.

— **Zsarolással vádolt rendőrtanácsos.** A mára- marosszigeti törvényszék az ügyészség indítvá- nyára Mérei Ferencz városi rendőrtanácsos ellen zsarolás gyanujából vizsgálatot rendelt el. Szabó Sándor alispán Méreit felfüggesztette és elrendelte ellene a fegyelmi eljárást.

— **Vasutassors.** Petroványból jelentik, hogy ott ma Kovács Mihály vasuti fékező az induló fél- ben lévő vonat lépcsőjén megcsuszott és a kerekék közé esett, melyek ballábát levágták, jobb lábán pe- dig súlyos zúzódásokat szenvedett. — A mező- hegyesi állomáson is történt egy végtetes szeren- csetlenség. Matuska András vasuti munkás leug- rott egy mozgásban lévő tehervonatról. Matuska a kerekék alá került, melyek halálra zúzták. Matuska feleséget és hét gyermeket hagyott hátra.

— **Április 11.** Az 1848-iki törvények szentesi- tésének évfordulója alkalmából április 11-én, ked- den délelőtt 10 órakor a budavári koronázó Mátyás- templomban tartandó hivatalos főistentiszteletet dr. Nemes Antal prelátus, budavári apátplébános fogja tartani. Erre az istentiszteletre meghívókat küldtek ezét a kormány tagjainak, a képviselőhá- znak, a főrendiháznak, a polgári és katonai ható- ságok fejeinek. Ezen a napon az áru- és értéktözsde valamint a budapesti bankok zárva maradnak.

— **Tizenhat igazgató vád alatt.** Megirtuk az ominózus Magyarországi Építőcsarnok Országos Szövetségének viselt dolgait. A hosszú nevű szövet- ség elnöke Kredics Károly díjnok és Kostyán Jenő ügyvezérigazgató több rendbeli kauziosságszűrését követtek el Szövetség-utcai irodájukban. Kostyánt le is tartóztatta a rendőrség. Ezzel ugyan a 10,000 koronával megkárosított emberek nem sokat értek. Most aztán a 19 feljelentő az Építőkisiparosok Szö- vetségének tizenhat igazgatója ellen bünvádi felje- lentést tett sikkasztás és csalás büntette címén. Ma délután hallgatták ki az első igazgatót, Lob- stein Samu személyében.

— **Kanyarójárvány az iskolákban.** Hódmező- vásárhelyről jelentik, hogy ott az iskolásgyermekek között nagy mértékben lépett fel a kanyarójár- vány. Több iskolát és ovodát a polgármester bezá- rított. Ha a járvány nem szűnik meg, úgy az ösz- szes iskolákat bezárják.

— **Szökés a javítóintézetből.** A rendőrségen bejelentették, hogy Kuti-Szölösi Dániel tizenhét éves napszámosfiu az aszói javítóintézetből, Szabó István tizenhét éves fiu a székesfehérvári javító- intézetből megszökött. A rendőrség nyomozza őket.

— **A gödöllői karambol.** Az államvasutak igaz- gatóságának értesítése szerint tegnap a 406. számú személyvonat Gödöllő állomáson helytelen sín- párra járt be és egy ott álló teherkocsiba ütközött. Három utas jelentéktelen ütődést szenvedett kézi podgyászuk lehullása folytán. Szigorú vizsgálat indult meg.

— **Uszó palota a fumei kikötőben.** Egy líegei belga részvénytársaság engedélyt kért a fumei tengerészeti hatóságtól, hogy augusztusban egy uszó palotával több napon át a fumei kikötőben vesztegelhessen. Az uszó palota aféle vízi mulató- hely lesz, amelyben színház, jégpálya, kávéház kap helyet, alján pedig mintegy 2500 négyzetméter területű jégpálya lesz, ahová siklopálya viszi le az utasokat. Lesz a hajón 1100 személy számára alkalmas színház, amelyben esetleg egy fővárosi szintársulat tart néhány napig előadást. A hajón később esetleg kiállítás is rendeznének. A fumei tengerészeti hatóság, mint tudósítónk értesít, megadta a vállalkozónak az engedélyt.

— **Ujabb matrózstrájk Triesztben.** Triesztből azt jelentik, hogy a jövő hétfőn minden valószí- nűség szerint ki fog törni a matrózok strájkja, mert a hajósvállalatok nem akarják elfogadni a matrózok helyközvetítési szolgáltatást. Mihelyt a tengerészek proklamálják a strájkot, a munka- adók kizárással fognak válaszolni.

— **Bécs—párisi közvetlen telefon.** Párisi je- lentés szerint legközelebb Páris és Bécs között megnyitják a közvetlen telefonösszeköttetést.

— **Kórházból a halálba szökött.** Berlinben a Spreeből egy hid pillérénél ma délelőtt egy mez- telen férfi-holttestet fogtak ki. Derekan kótes volt, mint mikor orvosi műtét után kötözik be a bete- get. A rendőrség azonnal értesítette a kórháza- kat s mindjárt megjött a válasz az egyetemi klini- káról, hogy onnan éjszaka eltűnt Bayer nyomdász, akit bélbaja miatt megoperáltak. Ez a pacziens éjszaka azt mondta az ápolónak, hogy nagyon álmos és ne adjon be neki orvosságot, mert bizto- san aludni fog. Éjfél tájban a földszintes körterem ablakán át kiugrott az udvarra s beleléte magát a Spree folyóba.

— **A hóbertos nevelő.** Lapunk mai számá- ban megirtuk a hóbertos Neuber Georgina német nevelő nő dolgát. A VI. kerületi rendőrségen meg- vizsgálták az elméjét s megállapította az orvos, hogy a különben jómagaviseletű nevelő nő, aki Baron Edénél volt alkalmazva az Andrássy-ut 95. szám alatt, rögeszmés, monomaniakus. Párisban az egye- temre járt s úgy látszik, nem tudta megemészteni a sok olvasmányt. Bevitték a lipótmeczi tébolydába és Kölnben lakó édesanyját értesítették róla.

— **Házasság.** Váradi Mihály áll. főreáliskolai tanár f. hó 8-án déli 12 órakor vezeti oltárhoz Beliezi Beliczay Ilonkát, néhai Beliezi Beliczay Gyula Máv. fel- ügyelő, orsz. m. kir. zenekadémiai tanárnak és öze- gyének, Nemes Tarcsalovits Anna leányát, a fásori evang. templomban.

— **Óváry Lipót,** miniszteri tanácsos, orsz. főlevéltár- nok és neje, Peczina Klementina április hó 9-én d. u. fél 4 órakor ünneplik aranylakodalmukat az úpesti ró- mai katolikus templomban.

— Orvtámadás egy állomásfőnök ellen. Budweisből jelentik, hogy Schewesin vasútállomás hivatalos helyiségében ma reggel ájultan találták Romatka állomásfőnököt. Orrosontja be volt törve. Mikor eszméltre keltették, nem emlékezett semmire, nem tudja, mi történt vele. Valószínűleg valamely elboacsott vasúti alkalmazott boszúból ütötte le az állomásfőnököt.

— Megfagyott tanító az árokban. Az alkohol egy részvételtől áldozatáról érkezik hír. Iglórlól jelentik, hogy Holub József szepesapolczi tanító ittas állapotban tartott Poprádról faluja felé. Már elérte faluját, azonban a falu elején az út melletti árokba esett, hol elaludt és reggelre megfagyott.

— Gyilkosság kártyázás közben. Mirkov Iván és Brkin György torontálmegyei Eocsár községbeli birtokosok makkot játszottak, amelynél Mirkov vesztett. Ebből szóváltás keletkezett a játékosok között, majd Mirkov kést rántott és Brkin Györgyöt agyonszúrta. A gyilkost elfogták.

— Halálozás. Dapsai Dapsy Frigyes magy. kir. közalapítványi főosztálytanácsos, életének 52-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Ruszbacskay M. Hieronyma testvér, helyettes főnöknő, életének 58-ik évében elhunyt Budapesten.

Dr. Ágner Lajosné, Darász Aranka 29 éves korában Budapesten elhunyt.

Nikolay Alajos bogyáros, városi képviselő tegnap 57 éves korában Kőrömczban meghalt.

Zoltán Jenő hírlapíró és a Magyar Színház volt igazgatójának holttestét Münchenből hazahozták Budapestre. Temetése az ág. ev. szertartás szerint holnap, pénteken délután egynegyed 4 órakor lesz a rákoskeresztúri új temető halottasházából.

Varga István telekbíró meghalt 77 éves korában Veszprémben.

Nagy László, a székesfővárosi államrendőrség segédhivatalának igazgatója tegnap hatvaannyolc éves korában a Vöröskereszt-kórházban meghalt. Negyvenkét évig volt az államrendőrség szolgálatában.

Herz Sándor, Miskolc város képviselőtestületének tagja, a Borsodmezei takarékpénztár r. t. volt pénztárnoka elhunyt. Temetése csütörtök délután fél négy órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Nagyapolesányban az éjjel meghalt Schlesinger Fülöp, az országjáró híres rabbinus. Nyolcvanhárom évét élt a böles férfiú, akihez az ortodox felekezet tagjai messze földről is elzarándokoltak életük súlyos körülményei között tanácsért vagy lelki vigaszt. Az elhunyt pap minden kodifikált egyházi szervezet nélkül is a konzervatív hittiek számára a nagytekinthető hierarchikus fórumot jelentette. Temetésére a hívek nagy előkészületeket tesznek.

Szentgericeai Jalah Lajos főbíró 72 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt minden nemes ügynek áldozatkész pártfogója volt.

x Royal-Orfeum. Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk. A fő város ezen legelső intézete Károly-körút 3. sz. alatt lett legújában áthelyezve, egyenesen a czéla átalakított, a legkittinőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. közközt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczegnő 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Husvét közeledik. Mindenféle élénk ünnepi hangulat chredéz és elegáns tojelttek iránti érdeklődés aktuálissá válik. A szép ruházatkodás egyik főköllékét a lábbeli képezi, miért is első sorban modern és mégis jutányos cipő iránt érdeklődünk. Mint első és legjobb beszerzési forrás a „Turul” cipőgyár r. t. Temesvár tekintetbe veendő, mely jelenleg 1200-nál több alkalmazottat és munkást foglalkoztat és az osztrák-magyar monarchia cipőipara terén az első helyet foglalja el. A példásan berendezett vállalat sokévi fennállása alatt megérdemelt világhírré tett szert. A Turulcipő elsőrendű, elegáns és jutányos cipőnek van elismerve és kiválósága felváltan mindenhol közkeletveltségnek örvend. Turulcipők kiskutára Budapestén. Kossuth Lajos-utca 14/16. Azonkívül még további 130 saját kül- és belföldi fiók árusít Turulcipőt.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Cei aviatikus orgy. kosság áldozata. Livornóól szenzációs jelentés híre érkezik. Aviatikusok beszélnek, hogy a francia rendőrség letartóztatott három szerelőt, akik gyanusak, hogy ők okozták Cei aviatikus halálát zuhanását. Állítólag őket bizta meg Cei, hogy aeroplánjának propellerét kijavítsák és ők több esavart boszúból meglazították s ezért zuhant le a repülőgép.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Hangverseny. Mai harmadik nyilvános hangversenyyel is bizonyosságot tett a Fodor zeneköla, hogy sok artizizmussal, nagyszabású rendszerrel és elsőrangú ambícióval és gondossággal műveli a komoly zenét. A közreműködők kivétel nélkül alapos elmélyedést és zenei intelligenciát tanúsítottak és igazoltak; főleg Simon Juliska Schubert Impromptujával, Hegyi Rózsa Dio Allmacht pompás elneklésével, Jemnitz Ilona és Renner Erzsébet, előbbi Bossi Scherzionját, utóbbi Rienzl gyönyörű tündérmeséjét adván elő általános tetszés mellett. Meg kell említenünk és dicsérnünk Tavszky Jolán, Schreiber Boriska és Auspitz Katalin kisasszonyokat, valamint Fejes Istvánt és Hoffmann Jenőt, Döri mester két tanítványát és a haladottabbak közül Lederer Rózeikát és Sebestyén Erzsébetet, akik a többiekkel együtt sok tapsot, virágot és kihívást vihettek haza emlékül a mai cikerült hangversenyről. Nagyszerű és igen előkelő közönség volt jelen.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken a Wagner tetralógia harmadik, első helyjára estéje lesz, amikor is „Siegfried” kerül színpadra Balta Károly (Siegfried), Vasquezné (Brünnhilde), Fodor Aranka (Erda), Payer Margit (az erdei madár hangja), Dérj (Mime), Szemere (Wotan), Kornai (Fainer) és dr. Dalnoki (Alberich) fellépésével. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. Az előadást felhétkor kezdik. (Bérletszűnet 23. sz.) — Szombaton „Az álarcos bál”-t adják Sebeők Sára, Sándor Erzsébet, Váradi Margit, Lunardi, Takáts, Kornai, Kárpát, Hegedűs, Kertész Ödön, továbbá Nirschy, Brada és Juhász közreműködésével. (Évi bérlet 66. sz. Kezdeté 7 órakor. — Vasárnap tizenötödöszer kerül színpadra „A hercegisasszony”, ezuttal is Szamosi, Ambrusné, Kórnay, dr. Székelyhid, Kornai, Hegedűs, Flattné, N. Valent és dr. Dalnoki fellépésével. (Évi bérlet 67. sz.)

(*) Bemutató-előadás a Nemzeti Színházban. Holnap, pénteken, mutatja be a Nemzeti Színház Mörice Zsigmond három egyfelvonásosát „Falu” közös cím alatt. A három újdonság közül elsőnek a „Magyarosan” című egyfelvonásos dráma fog színpadra kerülni, amelyben Rajnai, Pethes, Paulay Erzsébet, Gyenes, Kovács Mihály, Bartos, Sugár Károly, Izsóné, Kürthy, Abonyi és Szőke játszanak. Ezt követi „Mint a mezőnek virágai” című egyfelvonásos vígjáték, amelyben Rózahegyi, D. Ligeti Juliska, Horváth Jenő, Gabányi Árpád, Nádly Béla és Sugár Károly szerepelnek. A harmadik színdarab a „Kend a pap?” című vígjáték, amelynek főszerepeit Csillag Teréz, Rákosi Szidi, Váradi Aranka, K. Demjén Mari, Gál, Mészáros Alajos, Bakó és Hajdu játsszák. Az újdonság nyilvános főpróbája a sajtó meghívott képviselői előtt ma délelőtti volt. Második előadás szombaton, a harmadik pedig vasárnap este lesz.

(*) Hangverseny az Országos Kaszinóban. Az Országos Kaszinóban ma este házi hangverseny volt, amelyen a kaszinó tagjai és azok családjaiknak hölgytagjai igen nagy számmal jelentek meg. A hangverseny műsorának első pontja Brahms Heimitája volt, amelyet M. Medek Anna, Marschalkó Rózsika, dr. Székelyhid Ferenc és Szemere Árpád adtak elő. Marschalkó Rózsika Paul Vidal Ariet és Csiky Bánkódás című dalát énekelte. Dr. Székelyhid Ferenc Farkas Ödön dalaiból adott elő néhányat. Ezután Rubinstein „Der Engel”, Schumann „Erste Begegnung” című dalait énekelte M. Medek Anna és Marschalkó Rózsika. A műsor következő száma Szemere Árpád éneke volt, aki Massenet Lahor című operájának áriáját énekelte, míg Zitta áriáját M. Medek Anna adta elő. Végül Schumann „Ich bin geliebt” című dalát adták elő M. Medek Anna, Marschalkó Rózsika, dr. Székelyhid Ferenc és Szemere Árpád. Mindez előadásokhoz a zongorakíséretet ifj. Ábrányi Emil, a m. kir. Opera karnagya látta el. A hangverseny minden egyes számát zajos tapsal honorálta a hallgatóság.

(*) Bernstein-botrány Lodzban. Henry Bernstein, az ismert francia drámaíró, aki legutóbbi darabja párisi bemutatóján szolgált okul kinos tüntetésekre most ismét rendezavarások és tüntetések közepontján áll. Lodzban, a zsidó színházban ugyanis Bernstein-darabot mutattak be. „Az antiszemita” című drámája került színpadra. Ámde az előadást tüntetés zaja és füttyszó akasztotta meg. Végre is a rendőrség lépett közbe és kivetette a zsebzseket. Nem tudjuk, hogy mi volt a tüntetés közvetlen oka, de valószínű, hogy felekezeti kérésekből származott.

(*) Nagy botrány egy hangversenyen. Hatalmas botrány volt tegnap este a csernovitzi Deutsches Haus hangversenytermében és a rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy kizavarja a tüntető közönséget. Egészen megtelt a terem a koncertre, amelyen Kaufmann kisasszonynak, a bécsi udvari Opera művésznőjének is közre kellett volna működnie. Esti nyolcz órára volt jelezve a hangverseny kezdete, de már fél kilenchez is elmúlt és még mindig nem kezdődött a koncert. A közönség lármásan viselkedett, míg végre megjelent a dobogón Josefovic hangversenyrendező és tudatta a közönséggel, hogy Kaufmann kisasszony addig nem hajlandó énekelni, míg előre ki nem fizetik neki a kikötött egész honoráriumot, tehát a koncert elmarad. Feneketlen lármá keletkezett erre. Szídták az énekesnőt, fütyültek, a székeket felforgatták, de a hangverseny rendezőjének is kijutott a magáé. Végre jött a rendőrség és erőszakkal kiürítette a termet.

(*) Diszeloadás az aradi Nemzeti Színházban. A Gyermekszanatórium javára emlékeztető két operai előadást rendezett az aradi Nemzeti Színház április 4-én és 5-én amikor is művésznagyságaink közül Sándor Erzsébet, Szoyér Ilonka, Takáts Mihály, dr. Székelyhid Ferenc és Márkus Dezső, az Operaház művészei, Hajós Böske alténekesnő, Szilágyi Arabella jeles tanítványa, Szendrey Mihály szírigazgató törekvő társulatával első este a Rigolettót és a Denevért, második este pedig a Hoffmann meséit adták elő, mindegyik előadás keretében nagy hangversenyyel. Arad lelkes közönsége szufolással megtöltötte a színházat és a művészeket hálás tapsokkal honorálta. Sándor Erzsébet, az ünnepelt kolaratur-díva két ragyogó alakításban gyönyörködtette a közönséget. Szoyér Ilonka pedig, aki régtől fogva dédelgetett kedvence az aradiaknak, egyéniségének bájával lelkes sikert aratott. Az előadásban, amelyen Mészáros Imre, az Operaház igazgatója is jelen volt, a Gyermekszanatóriumot Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos és dr. Fodor Oszkár igazgatók képviselték.

(*) A karszemélyzet jutalomjátéka. Mint minden évben, az idén is lesz a Királysínház karszemélyzetének jutalomjátéka. Az idén április 29-én délután felújítják az annak idején óriási sikert aratott „Lotti ezredesei”-t, Fedák Sárival a cím szerepben. A többi szerepet is a Királysínház és Magyar Színház legkiválóbb tagjai fogják adni.

(*) Az Uránia nagyhete. Az Uránia-színház vezetősége a nagyhét három estéjére, Hock János vallástárgyú, nagy sikereket elért darabját, az Ur Jézust tüzte műsorra, s ez alkalommal felkérte az illusztráció szerzőt, a kiváló szónokot, nagysikerű és értékes darabjának felolvasására, úgy, hogy Hock János a darabját mind a három estén felolvassa az Urániában. Jegyek már most válthatók az Uránia pénztáránál elővételi díj nélkül.

(*) A „Turul” bucsuhangversenye Újpesten. Dr. Ugró Gyula, Újpest város polgármesterének meghívására a „Turul” férőkarének-egyesület Rómába való utazása előtt április 8-án, szombaton az Edenszínház nagytermében este nyolcz órakor Sztójánovits Jenő országos karnagy vezetésével bucsuhangversenyt rendez.

(*) A székesfehérvári műkiállítás eredménye. A Nemzeti Szalon 47-ik vidéki műkiállítása április 2-án zárult meglepően fényes eredménnyel. A kiállítást nyolcz nap alatt négyezernél többen tekintették meg, s azonkívül az összes iskolák növendékei eljöttek tanáraik vezetésével, hogy megtekinték a kiállítást. A művásár, dacára a főváros közelségének, örvendetes lendületet vett, amennyiben 42 műtárgy kelt el 9000 korona összegért. A Nemzeti Szalon legközelebbi vidéki kiállítása Eszéken lesz a jövő hónapban.

(*) A szimfonikusok szezonzárása. Vasárnap, április 9-én lesz az Orsz. Szimfoniai Zenekar ezideti hatodik bérleti estéje és ezzel véget ér a szimfonikusok ez évi hangversenyszezonja, amely niább sikereket szerzett a művészetiületnek, valamint a hazai szerzőknek, akik a játékrund során szóhoz jutottak. Vasárnap is három magyar komponista szerepel a programon, bár rövid, de mégis tartalmas és jellegzetes művekkel. Horváth Attila, Merkle Andor és ifj. Toldy László szerzeményei érdekes képeket adják a mi modern zeneköltőink különböző irányzatainak. Az új zene külföldi mesterei közül Hamperdinck Engelbert foglal helyet egyik legújabb művével, a „Kénytelen házasság” című nyitányával. Bach Sebestyén klasszikus „Toccatá”-ja után Csajkorszky gyönyörű harmadik szimfóniája esendül fel, az orosz mester lenyűgöző erejű alkotása, amelyben az orosz nemzeti jelleg hivatott képviselője nagy hatással érvényesíti zsenialitását. Jegyek vasárnap délig Bárdnál, azontul a Zenekadémiában válthatók.

(*) Elmarad a Rosé-négyes hangversenye. Rosé Arnold tanártól tegnap este sürgöny érkezett, mely szerint a „Rózsagavalló” próbái miatt vonásnégyesét: a bécsi udvari Opera igazgatóságának meg kellett tagadnia a szabadságolást. Ennekfogva a holnapra hirdett hangversenye végleg elmarad. A bérleti és napi-jegyeket visszaváltja Mory Béla.

(*) **Munkácsy síremléke.** Az Országos Képzőművészeti Társulat a magyar festőművészet világhírű nagy mesterének, *Munkácsy Mihálynak* a kerepesi-temetőben lévő sírját maradandó művészi emlékekkel jelöli meg, amelynek költségeire szükséges összeget a legnagyobb részben báró *Forster Gyula* főrend, a társulat alelnöke gyűjtötte egybe a katolikus egyházfelügyelőkkel. Az emléket a társulat megbízásából *Teles Ede* szobrászművész mintázta és azt most faragják magyar természetűre. Az emlék június hó első felében teljesen készen lesz és azt még június havában kegyeletos emlékünnepély keretében fogják leleplezni, amelyre a művész özvegye is hazajön Budapestre.

Bamberger tanár, a bécsi orvosi iskolának örökidőre kimagasló oszlopa, következőképen nyilatkozott: „A természetes Ferencz József-keserűvíz egyike a leghathatósabb hashajtó-ásványvizeknek, a melynek még hosszabb használatnál sincs semmiféle káros mellékhatása.“ Gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben kapható. A szétküldési-igazgatóság Budapestben.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Magyar Történelmi Társulat** ma délután gróf *Teleki Géza* v. b. t. t. elnöklésével felolvasó ülést tartott. Napirend előtt dr. *Borovszky Soma* főtitkár egy alapító és tízalkötő rendes tagot jelentett be. A napirend során dr. *Gombos Albin* „Észrevételek Péter király uralkodásáról“ című érdekes tanulmányt mutatott be. A tetszéssel fogadott előadás után dr. *Domanovszky Sándor* felolvasa *Karátson Imro* Konstantinápolyban élő történetbuvárunknak „A magyarok harcrai az óshazában“ című becses értékelését. A felolvasó ülés után tartott választmányi ülésen *Borovszky* főtitkár bejelentette, hogy a kultuszminisztérium az Első Hazai Takarékpénztár, a Magyar Általános Biztosító Társaság és néhai *Horváth Lajos* főrend nagyobb összeggel gyarapították a társulat alapját. Bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta néhai *Thaly Kálmán* 50.000 koronáról szóló alapítványának alapító-levélét, úgy hogy a társaság most már megállapíthatja a hirdetőndő pályázat ügyrendjét. *Thaly* tudvalevőleg azt az óhaját fejezte ki, hogy a magyar függetlenségi harcok történetét 1505-től a Rákóczi-emigrációig írassa meg a társaság mind-egy 10—12 kötetben.

* **Nemzetközi filozófiai kongresszus.** Bolognából jelentik, hogy ma délelőtt nyitották meg a nemzetközi filozófiai kongresszust, amelyen minden országból összesen mintegy 400 résztvevő jelent meg. A megnyitó ünnepélyen a királyt az abruzzói herceg képviselte.

* **A Földrajzi Társaság** ma délután hat órakor a Nemzeti Múzeum dísztermében felolvasó ülést tartott nagy közönség előtt. Az ülés előadója *Tolnay Pál* volt aki Délamerikában, különösen Argentínában tett utazásairól számolt be. Előadásában ismertette Argentína földrajzi viszonyait, lakosságát, a lakosság gazdasági életét és foglalkozásait. Utazása közben Braziliát, Chilét és Paraguyt is érintette. Ezekről az országokból is bemutatott számos képet. Az előadást hatvan vetített kép illusztrálta. Az érdekes előadás nagy tetszést aratott.

* **A Magyar Filozófiai Társaság** ma este hat órakor dr. *Medeczky Frigyes* ulvari tanácsos elnöklésével felolvasó ülést tartott, amelyen dr. *Füredi Ernő* udvari tanácsos, egyetemi tanár „Helvetius pedagógiája“ címen Helvetiusnak, a XVIII. század egyik kiváló írójának pedagógiájáról értekezett. Az előadást nagy tetszéssel fogadta a díszes hallgatóság.

* **A Ház.** A Málnai Béla műépítész és Székely Dezső szerkesztésében megjelenő „A Ház“ című folyóirat negyedik száma valóságos eseményő folyóirat-irodalmunknak. Szellemi fáradságot és anyagi áldozatot nem kímélve, olyan tartalommal és kiállításal jelent meg ez a szám, amelyre példa eddig Magyarországon alig volt. A füzett, mely könyvszámba mehet, *Zichy Mihály* önvallomásai vezetik be, melyek egyenesen szenzációs adatokat tartalmaznak, a magyar képzőművészet utolsó néhány évtizedének történetéhez. *Zichy Mihály* önvallomásait *Iván Ede* érdekes és magas színvonalú tanulmánya méltatja. A. S. *Levetus*, *Baillie Scott*-ot, a világhírű angol építési apostolt ismerteti, közölve egyúttal a híres építőművész „Houses and Garden“ című művének egy részletét. *Lándor Tivadar*, *Székely Bertalan*-ról írt bizonyára feltűnést keltő ismertető tanulmányt, azon-

kívül leközi „A Ház“ gróf *Andrássy Gyulának*, a Székely-emlékkiállítás alkalmából *József főherceg*hez intézett beszédét. A lap gazdag tartalmát még több apró cikk tarkítja és olyan tipográfiai kiállítás egészíti ki, mely a világ legelőkelőbb folyóirataihoz is méltó. *Zichy Mihály* két rajza, *Baillie Scott* angol képillusztrációi, *Székely Bertalan* kép és rajzreprodukcói, *Hilisch Rezső*, *Málnai* és *Haász* építészeti műveinek illusztrációi, valósággal remekei az e téren felmutatható nyomattechnikai eredményeknek. Művészkörökben most nagy érdeklődéssel fordulnak „A Ház“ további számai felé, amelyek mindegyike eddig egy-egy meglepetés volt, nemcsak a hozzáértőknek, hanem a laikus közönségnek is.

* **A Hortobágy.** Nemcsak Debreczennek, hanem az egész magyar földnek világhíres nevezetessége az ősi Hortobágy-puszta. Délibábját a poéták dicsőítik. Pásztorélete, természetrajzi különlegességei iránt a tudósok érdeklődnek. A gazdáknak a hortobágyi jószágtenyésztés pogányos öreg multja és aránya érdekes. Praktikus finánczelmék a sikeresebb és eredményesebb hasznosításán versengenek. Minékünk magáért kedves, érdekes ez a puszták, amely egyedüli szülőhely, hol a szilaj csikó mértőldéig szaladhat és ragadhatja képzetünket a honfoglalás korába. Birkája, lova ugyan már nem a régi fajta magyar tenyésztésből áll a — Hortobágyon. El-, átnevesítették az Ázsiából hozott kitarító, szikár, igénytelen ló- és birka-nyagot. Ha nem a pásztornép még a régi tiszta faj. Régi tiszta magyar fajta jószágok a hortobágyi mezőn széledő, sugarú szarvú, fehér gulyák is. Ezek a puszták sikkján feltűnedező, lomha méltósággal kóválygó jószágcsoport falkák mintegy felhőszerűleg mutatják ázsiai eredetüket. A melábus fehér ökrök és a fürgébb fehér tehének elődjei még a honfoglalás regés ősvényein jöttek be, a hortobágyi gulyafalkák, csordák máiglan görögizték ezen ősi jellegüket. A természet barátjainak, a hagyományok kedvelőinek, a még el nem fásult lelkeknek azért is kedves, azért is érdekes, azért is vonzó a Hortobágy, mert a hatalmas darab pusztaságon az észak-Kelet utolsó sugárai villognak felénk. Tehát nem érdektelen, nem helyi színezetű és becsü a könyvecske sem, amely most jelent meg Debreczenben — „A Hortobágy“ról. Ezt a 64 oldalra terjedő könyvet a Csokonai-kör megbízásából *Zoltai Lajos* régi érdekes debreczeni író, a városi muzeum őre írta, sőt részben illusztrálta is bravuros rajzolóművészetével. „A Hortobágy“ című könyv a legnagyobb magyar puszták ismertető leírását foglalja magában térképpel és 23 szövegképpel. A Csokonai-kör *Zoltai*-nál, a régi Debreczen történelméről és lelkes néprajzi gyűjtőnél, hivatottabb tollú írótn nem választhatott volna a Hortobágyot örmertető mű megírására. Ami érdekeset, mindnyájunkra tanulságosat 64 oldalon, dióhéjba összeszoritva el lehet, el kell mondanai, azokat bokrába kötte találhatjuk *Zoltai Lajos* zamatos nyelvezetű, kerekded kis könyvében. Alaposan, szeretettel és az igazságnak megfelelően adja a Hortobágy képét. A széles pusztára vonatkozólag minden lényegest felemlit. Könyvéből megismerjük — X. fejezet keretében — a puszták alkotó részeit, fekvését, kiterjedését, talaját, vizeit, halmait, növény-, állatvilágát, egyéb természeti sajátosságait, vázlatokat a pusztáról madártávlatból és közelből nézve, gulyáit, méneseit, nyájait, a legelő rendjét, legeltetési jogát, a pásztorkat, a puszták történetét, bibliográfiáját. Mindezek megáértetöleg tárják fel a 42 ezer kat. hold terjedelmű híres magyar puszták nagy jelentőségét. Amennyire élveztük, annyira tudjuk ajánlani *Zoltai Lajos* szép munkáját, amely művészi kiállításal csekély 1 korona ártért Debreczen város könyvnyomdájában kapható.

(Móricz Pál.)

* **A Matematikai és Fizikai Társulat közgyűlése.** A Matematikai és Fizikai Társulat XVIII. rendes közgyűlést f. évi május hó 1-én d. u. félhat órakor az egyetemi fizikai intézetben (Budapest, VIII., Eszterházy-utca 3.) fogja megtartani.

* **Magyar tudós székfoglalója a spanyol akadémián.** A madridi tudományos akadémián ez év folyamán tartja meg székfoglalóját dr. *Huszár Vilmos* műegyetemi tanár, az ismert esztétikus, akit a spanyol tudós társaság a spanyol-francia drámairodalom körüli végzett összehasonlító buvárlatainak elismeréséül választott meg tagjai sorába.

* **A Modern Könyvtár új kötetei.** A Modern Könyvtár-nak ismét egy öt kötetből álló, nagyon értékes új sorozata jelent meg; a Könyvtárnak a sorozattal most már ötvennél több kötete van és a legújabb sorozatban jelent meg a Könyvtár jubiláris, ötvenedik száma is, amely *Köbor Tamás* új novelláit tartalmazza. Az új kötetek a következők: 49. *Kafka Margit*: Csonka Regény és Novellák. — 50. A Modern Könyvtár jubiláris száma: *Köbor Tamás*: Egyveleg. (Novellák). — 51—52. *Szilágyi Géza* és *Lenkei Henrik*: Májusi fagy. (Színmű). — 53. *Harnaik*: A Szerzetesség (Ideáljai és tör-

ténete). (A Könyvtár „Modern Theológusok“ sorozatának első kötete) *Bencze János* fordítása. — 54. *Kosztolányi Dezső*: Őszi koncert. *Kártya*. (Magyar Költők III.) A Modern Könyvtár legközelebbi kötete egy dráma-ciklus lesz, *Strindbergnek*, *Hartlebennnek* és *Heijermansnak* egy-egy drámája. *Gömöri Jenő*, *Bálint Lajos* és *Katona Gábor* fordításában. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban és dohánytözsdeben, továbbá a vasuti pályaudvarokon is kaphatók. Egyes szám ára 40 fillér.

FŐVÁROS.

(*) **A hirdetésügy.** A főváros tanácsa ma tartott ülésében tudomásul vette az *Emmerling Vilmos* Károly cég birtokában levő volt hirdető berendezések átvételéről szóló jelentést és egyben engedélyezte azokat az előzetes költségeket, amelyek a hirdető-vállalat szervezésével kapcsolatban felmerültek. Hát szó sincs róla, szervezik-szervezik a hirdetés-ügyet, nagyon jó, békés hivatal is lesz azok részére, akik bekerülnek. Csak éppen a hirdetőknél nem lesz jó. Mert azért, hogy a csatorna-házakra is kelessen plakátot ragasztani, ezért nem volt érdemes, hogy a hirdető-közönség annyira örüljön *Emmerlingek* utódjának: a fővárosnak. Mert éppen a főváros az, amelynek első teendője az volt, hogy a hirdetés eddigi szabadságát korlátozza. Azóta pedig nem csináltak semmit. Most aztán úgy áll az ügy, hogy celsőn hirdetni tulajdonképpen csak a főváros hirdethet, maga a hirdető közönség azonban még sokkal nehezebben és drágábban juthat hozzá, hogy a maga portékáját reklámozhassa. Ez tehát éppenséggel nincsen rendben, ha az új fővárosi vállalat előzetes költségei mégannyira is rendben vannak.

(*) **A fizetésrendezés és a szervezési szabályzat.** Dr. *Eirczy István* polgármester ma délutánra hivta össze első ülésére azt a bizottságot, amelyet a pénzügyi bizottság a maga kebeléből a fizetésrendezés és a szervezési szabályzat tárgyalására és előkészítésére kiküldött. A bizottság mai ülésén a központi adminisztrációra vonatkozó reform főbb irányelveit és a fizetésrendezés egyes pontjait tárgyalta. A tárgyalások délután fél öttől este nyolc óráig tartottak. Az albizottság legközelebb újból ülést tart.

(*) **Orvosi továbbképző tanfolyamok.** Az orvosi továbbképzők bizottsága ebben az esztendőben az ország több városában, így többek között Budapestben is orvosi továbbképző tanfolyamokat rendez. A belügyminiszter ma körrendeletben felhívta a főváros törvényhatóságát, hogy e tanfolyamokról a főváros területén működő orvosokat értesítse. A tanfolyamokról a bizottság titkára, *Scholtz Kornél* dr. egyetemi magántanár (VIII., Mária-utca 39.) szolgál részletes felvilágosítással.

(*) **Békkocsi-állomások rendezése.** A főkapitány előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az Akácfa utcában és a Csokonai-utcában levő békkocsi-állomásokot bővítse ki, mert ezeken az állomásokon szaporítani kell a békkocsik számát. A tanács ma tartott ülésén hozzájárult az előterjesztéshez.

(*) **Tisztviselő-telep a Kis-Svábhegyen.** Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület a Kis-Svábhegyen tisztviselő-telepet akar építeni. A tanács ma tartott ülésén a terület parcellázását megengedte s hozzájárult, hogy a telepen két új utcát nyissanak.

(*) **Megnagyobbított telkek.** A Krisztina-körut telektulajdonosai közül azok, akiknek a Városmajor felé fekszik a telkük, tudvalevőleg azzal a kérelemmel fordultak a főváros tanácsához, hogy részükre a Városmajor felőli telkeken egy ötöles sávot engedjen át kert céljaira. A kérelmet a főváros illetékes tényezői teljesíthetőnek találták és a központi bizottság is hozzájárult annak teljesítéséhez. A főváros a maga részéről csak annyit kötött ki, hogy az átengedendő terület mindenkor kizárólag kert céljaira használható fel és hogy a telektulajdonosok a kertkerítéseket egyöntetűen kötelesek megcsináltatni. A terület átengedése folytán azonban szükségessé vált a Klára-utca szabályozási vonalának módosítása is, amit a mérnöki hivatal már véghez is vitt. A főváros tanácsa ma tartott ülésében foglalkozott ezzel az ügyvel és elhatározta, hogy előterjesztést tesz a közgyűlésnek a terület átengedése iránt, kikötve azt, hogy a területet csak park céljaira lehet használni és hogy a telektulajdonosok kötelesek a járdát beépíteni.

(*) **Tavaszi békkocsivizsgálat.** A tavaszi békkocsivizsgálatot e hó 18., 19., 20. és 21. napján tartják meg a városligetnek az állatkert mellett elvuló útvonalán, a czirkuszépülettől az *Andrássy-ut* torkolatáig. A vizsgálat naponta délelőtt kilenc órakor kezdődik.

TANÜGY.

Egyetemi tanszékek betöltése. A budapesti tudományegyetemen a jövő iskolai évre be fogják tölteni a *Glattfelder Gyula* csanádi püspökké történő kinevezése következtében megüresedett egyházi szónoklattani katedrát és a harmadik matematikai tanszéket, amelyet az arkeológiai tanszékből szerveztek át. Az első tanszékre a hittudományi kar valószínűleg egy kiváló egyházi szónokot fog meghívni, míg a másik tanszékre pályázatot fognak hirdetni.

Nyilttér.

Előzetes közlésekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

A „magyar rochdalei hiénái” című valótlán tényállásoktól hemzsegő röpirattal árasztotta el „ismeretlen tettes” a fővárost.

Aki szövetkezetünk tízéves múltját, becsületes elveit és általában belügyeit ismeri, a fentnevezett szennyírat olvasása után teljesen tisztában lesz azzal, hogy a kis főcímű manipulációiban és kárteljeiben általunk több ízben megzavart konkurrenzia sugalmazására és ennek költségére — a becsületesen munkálkodó szabóiparosság letörésére készült.

Budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezete mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

2902 millió frank vagyoni!

Lejliberalisabb biztosítási feltételek!

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosítási társaság.

Alapított 1843-ban.

Tiszta kölcsönös! Részvényesei nincsenek!

7.5 milliárd frank biztosított összeg.

1910-ben a biztosítottak között felosztandó nyeresemény **64.250.000** frank.

Az összes biztosítottak minden évben részesednek az üzleti nyereségen. Egy-egy kötvényre eső egyévi nyereségrész az elmúlt esztendőben az évi díjak 10-16%-át tette ki.

Magyarországi vezérigazgatóság: Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

KÖZIGAZGATÁS.

Ökörítő felsegítése. Szatmári jelentés szerint Ökörítőn még mindig a segélykezelő foglalkoztatja a lakosságot. A parasztek egy része még mindig elégedetlen a pénzkiosztással és sokan keresik fel panaszukkal *Csaba* Adorján fő-pánt újabb segélyért. Egyiknek az fáj, hogy a másik többet kapott, vannak, akik azért panaszkodnak, hogy a férjük elkorcsmazta az egész pénzt és ők nem kaptak semmit, szóval sok a panasz, ami ilyenkor nem is kerülhető el. A bizottság annyit megtett, hogy ahol a család fő ismert iszákos ember, ott a segélyösszeget a kiskorú gyermekek javára az árvaszéknél tette le.

Békéscsaba falu marad. Megírtuk, hogy Békéscsaba város község képviselőtestülete márczius 27-én egyhangulag elfogadta azt az indítványt, miszerint a község rendezett tanácsu városá alakuljon át s ennek előkészítésére husztagu bizottságot küldtek ki. Az indítványt *Achim* András parasztpárti bizottsági tag nyújtotta be, aki egy hét múlva kijelentette, hogy meggondolta a dolgot és arra az eredményre jutott, hogy nem tartja előnyösnek, ha a község rendezett tanácsu város lesz. Egyben bejelentette a bizottságnak, hogy bizottsági tisztségéről lemond. A többi parasztpárti bizottsági tagok követték *Achim* példáját. Mőd nélkül fölbeszantotta *Achimék* eljárása dr. *Székely* Lajos csabai ügyvédet, a parasztpárt ügyészét és levélben közölte *Achim*mal, hogy az ügyészi állásáról lemond és a pártból kilép, azzal okolván meg e lépését, mert azt látja, hogy *Achim*nak rejtett személyi vonatkozású céljai voltak az indítvány megtételénél. Az eladottak után kétségtelen, hogy a 42.000 lakossal bíró község tovább is faju marad.

A fumei választók. Fiuméből jelentik, hogy a közigazgatási bíróság tegnap foglalkozott az idei községi névjegyzékre vonatkozó határozat ellen benyújtott felfolyamodásokkal és folytatólagosan a közigazgatási bíróság a kormányzósági, a révhivatali, a posta és táviró, vasuti altiszteknek és kila-nyott kilencven vasuti tisztviselőnek a névjegyzékbe való fölvetelét rendelte el. A városi delegáció választóinak száma mintegy kétszázötven szavazó-

val szaporodott, amelyek legnagyobb részét magyarok. A közigazgatási bíróság a határozatot holnap küldi el a kormányzósághoz.

EGYESÜLETEK.

(—) Felolvasás Anatole France-ról. A Társadalomtudományi Társaságban esütörtökön este fél hét órakor nagy érdeklődő közönség jelenlétében, *Vér Mátvás*, az ismert író, Anatole France írói működésével foglalkozott. Nem kritizálni akarja — ugymond — az irodalmi szokások módját, mert bevallja, hogy sokkal elfogultabb, hogy sem ezt tehetné. Anatole France két novellája kapasan rámutatott arra, hogy az élettelen tárgyak mennyire átalakítják az emberek egész gondolkodását és az ezekről való képzetek mennyire uralkodnak egész lelkünkben. Majd, mint kiváló gondolkodóról és az emberi jogok lankadatlan harczosáról emlékszik meg. Nagy tetszéssel fogadott előadását folytatni fogja.

(—) A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíj-intézetének igazgatósága vasárnap, e hó 9-én délelőtt tizenegy órakor az intézet helyiségében ülést tart. Napirend: 1. Bejelentések. 2. Beszámoló a jubiláris mozgalomról. 3. Tagfelvétel.

(—) Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesületének igazgató-választmánya most tette közzé évi jelentését, amit a folyó hó 9-én tartandó közgyűlés elé terjesztenek. A jelentés kiemeli, hogy az elmúlt év nem volt alkalmas arra, hogy az állami tisztviselői kar függő kérdéseit megoldásra juthassanak. Sajnálattal konstatálja, hogy a státusz-rendezés folyamata szünetel, a nyugdíjtörvény revíziója késik s részletesen foglalkozik mindazon kérdésekkel, melyek a tisztviselői kart érdeklik. A jelentésből kitűnik, hogy az országban harmincz helyen van vidéki kör és tizenkét helyen helyi bizottság. A zárószámadás 17.234 korona forgalmat tüntet föl.

(—) Az V. ker. Izs. Nőegylet közgyűlése. Az V. ker. Izs. Nőegylet ma tartotta meg az Egyesült Lipótvárosi Kör disztermében folytatólagos közgyűlését. A márczius 19-iki közgyűlést ugyanis egy kínos incidens következtében félbeszakították, s csak most volt a vezetőség abban a helyzetben, hogy a közgyűlés egybehívja. A közgyűlésen elnökké választották *Eichbaum* Mórnt, titkárrá a kerület városbíráját: dr. *Incze* Henriket.

(—) A Magyar Urinők Egyesülete az általa létesítendő Magános Urinők Otthona javára április 8-án este fél 8 órakor a vármegyeház nagytermében művészeti rendez. Belépőjegy árát két korona. Tagoknak egy korona.

(—) Az Ingyenteljes Egyesület közgyűlése. Az „Ingyenteljes” egyesület folyó hó 9-én, délelőtt fél 12 órakor a Lloyd-épület (IV., *Mária* Valéria-utca 12. I. em.) disztermében 10 éves fennállásának megünneplésére rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: dr. *Bókay* Árpád előtanár: Megnyitó beszéd. Gróf *Csáky* Albiné: Elnöki székfoglalója. Ünnepi szónoklat. *Deutsch* Ernő: Orvosi beszámoló. *Rákossi* Tibor főtítkárra: Alapszabály módosítások betérjesztése. Tiszteletbeli tagok és „Propaganda” bizottság elnökségének válasza. Indítványok.

(—) A Nagypénteki Református Társaság vasárnap, e hó 9-én tartja meg tizenhetedik közgyűlését a budai Szilágyi Dezső-terti református templomban az istentisztelet végeztével, délelőtt 11 órakor.

(—) Az Általános Közjótékonyági Egyesület folyó évi április hó 7-én (pénteken) délután 4 órakor VI. ker., Andrássy-ut 114. sz. alatt tartja évi rendes közgyűlést gróf *Csáky* Albiné elnökléte alatt.

(—) Művészeti vármegyeház disztermében. A Magyar Urinők Egyesülete április 8-án, szombaton este fél 8 órakor, a magános urinők otthona javára, hangversenyt rendez a vármegyeház disztermében, melyet a jótékony célra való tekintetből a vármegye alispánja készséggel engedett át az egyesületnek. A hangversenyt közreműködnek: *Nagy* Lénárd *Mária*, *Locher* Mici, *Karácsonyi* Margit, ifj. *Odry* Lehel és *Karácsonyi* István. Belépődíj egyesületi tagoknak egy korona, nem tagoknak két korona. Jegyek előre válthatók az egyesületi irodában (II., *Albrecht*-ut 22.), vagy *Rózsavölgyi* és *Társ* zeneműkereskedésében, a *Kristóf*-téren.

(—) A vakokért. A Vakokat Gyámoló Országos Egylet az ország legsújtottabb gyermekei, a szegény vakok javára a hercegprímás engedélyvel és az egyházférfiak támogatása mellett f. hó 17-én, husvét hétfőjén a budapesti templomokban gyűjtést rendez. E gyűjtés tárgyában az egylet f. hó 6-án, esütörtökön délután négy és fél órakor a megyeház disztermében gyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK!

Letartóztatás sajtóvétség miatt.

— Ujságíró vizsgálati fogságban. —

Budapest, április 6.

Föltűnést keltő letartóztatást rendelt el az aradi törvényszék: *Hoványi* Kornél volt aradi, most fővárosi hirlapíró elfogatta s Aradra szállította egy olyan sajtóperben, amelyben az első bíróság már föl is mentette *Hoványi* Kornélt. Indoka a letartóztatásnak az volt, hogy *Hoványi* a kitűzött főtárgyalásokról indokolatlanul elmaradt s hogy a tárgyalások megtartását lehetetlenné akarta tenni. A tényállás egyelőre még csak egyoldalú megvilágításban áll előttünk, azonban ebből is kétségtelenül látszik, hogy a bíróság nem járt el azzal a körültekintéssel és óvatossággal, mely tartozó kötelessége volna, amikor a sajtószabadság nagy alkotmánygaranciáját érintő kérdésben kellett döntenie. Ennek az ujságírónak állandó lakása, állandó foglalkozása van a fővárosban, még hogyha csakugyan vonakodott is megjelenni az ellene kitűzött tárgyalásokon, módja lett volna a bíróságnak arra, hogy egy új határozatot vonhat maga után, esetleg hetekre terjedő deliktum miatt, ami legfeljebb néhány napi fogságot vonhat maga után esetleg hetekre terjedő vizsgálati fogságba vetni a vádlottat. A sajtótörvény szelleme tiltakozik ez ellen a letartóztatás ellen s főveti annak a szükségét, hogy a sajtó intézményes és törvényes garanciáit követeljen hasonló anomáliák megakadályozására.

A feltűnést keltő letartóztatás előzménye egészen szimpla sajtópör, melyet dr. *Schmidt* Sándor aradi ügyvéd indított *Hoványi* Kornél ellen egy az aradi „Függetlenség”-be írott cikkéért, melyben *Hoványi* egy utcai verekedésből kifolyólag dr. *Schmidt* személyével foglalkozott. Az ügyet 1910. elején tárgyalta az aradi törvényszék, amely az inkriminált cikket állításait beigazoltak látván, *Hoványi*t felmentette a vád és következményei alól. Dr. *Schmidt* az ítélet ellen a nagyváradi táblához fellebbezett. A tábla a vádlott személyes megjelenését rendelte el, a tárgyalást pedig 1910. december havára tűzte ki. *Hoványi*, aki akkor *Kaposváron* tartózkodott, ágyban fekvő betegnél, *Weisz* Albert városi főorvos által kiállított orvosi bizonyítványt küldött s kérte a tárgyalás elhalasztását. A nagyváradi tábla 1911. február 19-ikére tűzte ki a tárgyalást és *Hoványi* elővezetését rendelte el. A vádlott, aki még ekkor is gyengélkedett, erre újabb orvosi bizonyítványt küldött, amelyet védője, dr. *Kotz* Jenő, dr. *Várady* Zsigmond országgyűlési képviselő társa mutatott be a tárgyaláson. Noha a bizonyítvány hitelessége minden kétségen felül állott, miután *Weisz* Albert tiszti főorvos állította ki, a tábla a vádlott megvizsgálását rendelte el. A vizsgálattal dr. *Minnich* Károly budapesti törvényszéki orvost bízták meg és *Szlavek* vizsgálóbíró február 25-ikére rendelte magához a hirlapíró, aki pontosan meg is jelent és alávetette magát az orvosi vizsgálatnak. A második orvosi bizonyítvány kiállítása óta ekkor már egy hónap mulott el és *Hoványi* egészségi állapotában kedvező fordulat állott be, amit be is jelentett dr. *Sömjen* László vizsgálóbírói jegyzőnek és *Minnich* orvosszakértőnek. Dr. *Minnich* kenezedélvén, hogy a vádlott a bizonyítvány kiállítása idején tényleg beteg volt, megállapította, hogy már egészséges és így a tárgyaláson való megjelenésének akadálya nincs. Ezt egyébként maga a vádlott is kijelentette, sőt jegyzőkönyvbe mondta pontos lakhelyét, ismételtén is hangoztatván, hogy a kitűzendő tárgyaláson meg fog jelenni. Eme előzmények dacára a nagyváradi kir. tábla nem tűzött ki új tárgyalást, hanem az aradi törvényszék útján elfogadási parancsot adott ki *Hoványi* ellen, azzal az indokolással, hogy a tárgyalásokról indokolatlanul elmaradt és azok megtartását lehetetlenné akarta tenni.

Amikor *Hoványi* nagyváradi ügyvédje útján értesült arról, hogy körözését rendelték el az aradi törvényszék útján, nyomban megbizta dr. *Deutsch* Izó aradi ügyvédet, jelentse be dr. *Fábián* Lajos törvényszéki elnöknek, hogy minden pillanatban utra készen van, ha a tárgyalást kitűzik. Dr. *Deutsch* Izó egyuttal bejelentette *Hoványi* pontos címét és azt, hogy egy fővárosi lap szerkesztőségének tagja. Az aradi törvényszék azonban, dacára a bejelentésnek, a letartóztatás elrendelése ellen beadott kérvényt elutasította.

Hoványi letartóztatása tegnap reggel meg is történt. A rendőrségen *Gegus* kapitány, miután tudtára adta a hirlapírónak, hogy a bíróság vizs-

gálat, fogságot rendelt el ellene, jegyzőkönyvet vett fel az esetről és átkísértette az ügyészségre. Kisfaludy fogházgondnok — az ügyészi utasítás értelmében — estig az őrmesteri szobába helyeztette el az újságírókat. Este kilencz órakor pedig egy polgári ruhába öltözött fegyőr kíséretében Hoványit Aradra küldték. Reggel hat órakor érkezett meg az éjszakai személyvonat Aradra. Hoványit az aradi fogházban délelőtt tíz óráig őrizet alatt tartották. Tíz órakor a város vizsgálóbíró elé vitték Hoványit, ki ügyvédje, dr. Sugár Jenő útján felfolyamodást jelentett be a nagyváradi táblához a vizsgálói fogság ellen. Kihallgatás után az elfogott újságírókat őrizet alá helyezték.

§ Lengyel képviselők pöre. Lembergől jelentik, hogy az esküdtsek ma folytatta a megvesztegettséggel vádolt lengyel néppárti képviselők rágalmazási pörét, de közvetlenül a tárgyalás megnyitása után a törvényszék elnöke általános meglepetésre kihirdette, hogy a tárgyalást elnapolja és a kihallgatási jegyzőkönyveket az ügyészségnek adja át, mert a tanuvalomásokban homlokegyenest ellenkező adatok fordulnak elő, tehát a tanuk hamisan vallottak.

§ Elítélt uzsorások. Két évvel ezelőtt, márczius hónapban, *Belovitzky* Mária kávéházi főlőrőnek néhány koronára volt szüksége és hogy ezt megszerezze, tanácsért fordult *Krausz* József hordárhoz, aki a Nagymező-utcában posztol. *Krausz* ajánlkozott, hogy zálogjegyre szerez neki kölcsönt *Tauber* és *Társas* beraktározási vállalatánál. A leány hat darab zálogjegyet adott át a hordárnak, aki elvitte a cédulákat a vállalatához, ahol *Roller* József, *Tauber* alkalmazottja bonyolította le az üzletet. A leánynak harmincz koronáról szóló adóslvelet kellett aláírnia, de mindössze huszonkét koronát kapott, amelyből még a közvetítő hordárnak kellett három koronát fizetnie. A kölcsön után a leány három hónapon át havonta tizenhat korona kamatot fizetett és végül, midőn zálogjegyeit vissza akarta szerezni, még mindig tartozott harmincznyolcz koronával. A leszámolásnál véletlenül jelen volt egy detektív is, aki följelentette az egész társaságot. A törvényszék *Tauber* Frigyeset, a beraktározási vállalat főnökét, *Roller* Józsefet és *Krausz* József hordárt uzsoravetéséért miatt fejenként egy heti fogházra és negyven korona pénzbüntetésre ítélte. A királyi tábla ma *Devich* László elnöklésével tárgyalta a vádlottak felebezését. A királyi tábla *Tauber* Frigyesre vonatkozóan helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, *Rollert* és *Krauszt* ellenben csak büntetés nélküli minőségben mondotta ki bűnösnek és ezért büntetésüket négy-négy havi fogházra és husz-husz korona pénzbüntetésre szállította le. A vádlottak semmisségi panaszt jelentettek be.

§ Ráczeve réme. Rettegés réme volt Ráczevnek ifj. *Olasz* István rovtomultu földműves. A durva, erőszakos természetű ember pár évvel ezelőtt apósára, *Seregély* István földművesgazdára iött rá. Ezért a merényletéért a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt két évi fegházra ítélte el. Közvetlenül ezelőtt a saját feleségét akarta felakasztani s csak a véletlennek köszönhető a szerencsésen asszony, hogy meg tudott szabadulni brutális férjének kezétől. A fegházbüntetés elszenyvedése után hazakerült Ráczevére, ahol mindenki félt tőle. Otthon első dolga volt családjának tagjaival civódást kezdeni. Atyja, id. *Olasz* István a felesége után reá maradt szőlőt gyermekei között felosztotta, azonban a haszonélvezeti jogot magának tartotta fenn. Mivel ifj. *Olasz* István nemcsak hogy nem fizette meg a haszonbért atyjának a szőlő után, hanem a szegény öregot még tette is bántalmazta, id. *Olasz* István tudára adta fiának, hogy a szőlőt visszavonja tőle. Mivel ifj. *Olasz* István nem akarta a szőlőt visszaadni, atyja a ráczevei járásbírósnál pert indított ellene sommás visszahelyezés címén. Ezt a pert meg is nyerte s ifj. *Olasz* Istvánnak át kellett engednie a szőlőt, amelyet azután az apa másik fia, *Olasz* Kálmán és veje *Viski* János között osztott fel. A szőlő elvesztése miatt ifj. *Olasz* István kegyetlen bosszúra határozta el magát. Kiment a szőlőbe felfegyverkezve s ott valóságos vérfürdőt rendezett. Vadászfegyverével súlyosan megsebesítve öcsését, sógorát és ennek feleségét. Azután visszament a préházhoz s ott *Viski*éknek lovai közül egyet agyonlőtt, *Olasz* Kálmán lovai közül pedig egyet fősóval agyonvert. Ifj. *Olasz* Istvánt még aznap letartóztatták a csendőrök s ellene a pestvidéki kir. ügyészség többek ellen elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt emelt vádat. Megvádolta még az ügyészség azonkívül idegen ingóvagyon megrongálásával, végül könnyű testisé-

tés vétségével azért, mert nővérét, *Viski* Jánosné egy héttel ezelőtt Ráczevén az utcán megtámadta s fejét az utca kövezetéhez verve, rajta testi sérülést ejtett. Ma tárgyalta ifj. *Olasz* Istvánnak ezt a bűnyegét a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa *Bánó* táblabíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét s azzal védekezett, hogy ő ijesztesül a földre lőtt s inpen pattant az a 14 szem serét *Olasz* Kálmán kezefejére. Miután a vádlott védekezését a kihallgatott tanuk megcáfolták, az esküdték dr. *Takács* kir. ügyész vádbeszéde és dr. *Hets* Béla védő meghallgatása után bűnösnek mondták ki a vádlottat többek ellen elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetésében, valamint az idegen ingó vagyon megrongálása és a könnyű testi sértés vétségében. Ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság a vádlottat kilencz évi fegházra és 420 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Elítélt kém. Lipcséből jelentik: A birodalmi törvényszék *Koch* vádlottat Franciaország javára megkísérelt kémkedés miatt két és háromnegyed évi fegházra és öt évi becsületvesztésre ítélte. Büntetésébe három havi vizsgálói fogságot beszámítanak.

§ Becsapott színész. Komlósi Ilka, a Vig-színház művésznője, 600 korona kölcsönt adott *Weisz* Samu szabónak. A kölcsön visszafizetésére fix terminus nem volt kikötve és így az bármikor visszakövetelhető és visszafizetendő volt. *Weisz* Samu, akinek a József-körút 13. sz. alatt elég értékes üzlete volt, ki akarta játszani a művésznőt és hogy követeléséhez ne juthasson, az üzletet május közepén eladta *Buday* Emilnének 2000 koronáért. A vételért fel is vette s az utolsó pillanatban jelentkezett *Weber* Gizella, a sógoronője, aki azt vitatta, hogy az üzlet, noha azt soha meg nem vette, az évé és így a vételár is őt illeti meg. *Weisz* Samu át is adta sógoronőjének a vételárt és *Weber* Gizella az összeget takarékpénztárban helyezte el, de 1200 koronát kölcsön adott nővérének, *Weisz* Samunénak, aki ebből a pénzből Kecskeméten a saját neve alatt nyitott üzletet. Komlósi Ilkának ily módon elveszett a 600 koronája. A művésznő feljelentésére az ügyészség osalás büntetése miatt vádat emelt *Weisz* Samu, *Weisz* Samuné és *Weber* Gizella ellen. A három terhelt az ügyészi vádirat ellen kifogásokat adott be dr. *Vigh* Zoltán ügyvéd útján, aki azt vitatta, hogy *Buday* Emilné eskisik s lelépési jogot fizette meg, mert az üzlet berendezése alig ért valamit és árut nem is adott át az üzlettel a vevőnek. A vádtanács ma tárgyalta e kifogásokat és elutasítva a vádiratot, mind a három terhelt ellen megszüntette a további eljárást. Az ügyész e határozatban megnyugodott.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

A közönség okult a keddi dermesztő hideg napon s így megesezt ma, hogy a tribünök csak ugy kongtak az ürességtől. A versenyek ugyan megérdemelték volna, hogy nagyobb publikum nézze végig, mert habár egyik-másik futamban csak kis mezőnyök startoltak, ezért bő kárpótlást nyújtott minden alkalommal az izgalmas végküzdelem.

A napot megnyitó *Eladók* handicapja népes mezőnyből *Dóri* került ki győztesen a szélső outsider *Caprice* előtt, mely utóbbi igen figyelemreméltóan szerepelt. A fogadott lovak közül csak az egy *Gaspard* tudott a harmadik helyre felvergődni. A *Megyeri* díj rendkívül izgalmas küzdelem után az alaposan leplungeolt *Titi II.* győzelmével ért véget. A másodikkak helyezést *Margit* még nincs formában, ami nagyon észrevehető volt a finishben, mert a Matchbox-kancza nem a szokott frissességét árulta el. A *Verbung-gátverseny* mezőnye csak három résztvevőre zsugorodott. *Goldonkel* lett a fogadók kedvence vasárnapi szép győzelme alapján. Azonban az Espoir-mén legyőzőre talált *Konferenzler*-ben, melynek ez volt debütja a gátakon s megállapíthatjuk, hogy igen hasznos hurdler fog belőle válni. Az *Eladók* akadályverseny handicapja a most nagy formában levő *Szigeti*-istálló *Campanile*-jének győzelmével ért véget. Az öt éves remek taktikával lett vezényelve, mert lovasa a rövid oldalon hosszakkal visszavette s midőn már az elül küzdő *Merion* és *Vacant* teljesen kifutadva haladtak a

czél felé, oly vehemens támadást intézett ellenük, melynek erők nem tudtak ellentánni s végül biztosan egy hosszal nyerte a versenyt a neki már kissé hosszú távon. A *Hároméves nyeretlenek verseny* *Der Teufel* és *Orissa* párharczának ígérkezett s tényleg e két ló intézte el a versenyt. A *Dunakeszi* díj-ban *Tempora mutantur* paris favorit volt s daczára nagy súlyának, könnyen bánt el a végén nagy rushel támadó *Forest King*-gel. A titkos tip *Flitta* harmadik lett.

Részletes eredmény a következő:

I. *Eladók handicapja*. Díj 1500 korona. Táv 1200 méter. 1. Czárán J. 46 sm *Dóri* 66 és fél kg (Genesy), 2. Eddinger O. fhdn. 46 sk *Caprice* 65 és fél kg (Polis), 3. Mautner V. 46 pm *Gaspard* 72 és fél kg (Zangen M.) Futottak még: P. S. (Nádaskay), Kétes (Raich), Kár (Krause), Cascadeuse (tulajdonos), Tabula (Zangen B.), Salami (Krieger), Senki (Kiss), Marionette (Issekutz), Aurelian (Szakonyi), Future (Keresztes), Roma (Knapp). Biztosan egy hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:116, 20:72, 215, 39. — Könyvfogadások: 4 *Gaspard*, Senki, Future, 5 Kétes, 6 Kár, 8 Tabula, 10 *Dóri*, Cascadeuse, 14 Salami, Marionette, 16 *Caprice*, Róma, 20 a többi.

II. *Megyeri* díj. (Eladóverseny.) Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Gr. Orssich P. száz. 56 sk *Titi II.* 53 kg (Molnár), 2. Molnár L. fhdn. 56 sk *Margit* 58 kg (Kozuch), 3. Mr. Redgrey 46 pk *Poppy* 49 kg (Fetting). Futottak még: *Lady Bird* (Höllinger), *Ladoga* (Sinka). Erős küzdelem után félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:32, 36. — Könyvfogadások: 1 és háromnegyed *Titi II.*, 2 és fél *Margit*, 3 és fél *Ladoga*, 3 *Poppy*, 8 *Lady Bird*.

III. *Verbung-gátverseny*. Díj 3000 korona. Táv 2800 méter. 1. Mr. C. Wood 46 sm *Konferenzler* 63 és fél kg (Csompora), 2. Jeszenszky E. száz. 46 pm *Goldonkel* 63 és fél kg (Slinn), 3. Gr. Orssich P. száz. 46 stpk *Maggie May* 62 és fél kg (Harrison). Igen könnyen hat hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:35. — Könyvfogadások: 1 *Goldonkel*, 2 *Maggie May*, 2 és fél *Konferenzler*.

IV. *Eladók akadályverseny handicapja*. Díj 1800 korona. Táv 3600 méter. 1. Gr. Pejacevich A. sm *Campanile* 61 kg (Klimscha), 2. Er. Schwaben-Durneiss Gy. száz. 46 pm *Merion* 60 kg (Slinn), 3. Gr. Orssich P. száz. 46 sher *Vacant* 65 és fél kg (Harrison). Futott még: *Par les yeux* (Huxtable). Biztosan három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:29, 38. — Könyvfogadások: 1 és fél *Campanile*, 1 és háromnegyed *Vacant*, 3 *Merion*, 10 *Par les yeux*.

V. *Hároméves nyeretlenek verseny*. Díj 1800 korona. Táv 1800 méter. 1. Jankovich-B. Gy. pm *Der Teufel* 53 és fél kg (Kozuch), 2. Dávid E. pm *Orissa* 51 és fél kg (Sinka), 3. Mr. C. Wood pk *Inter pocula* 50 kg (Herold). Futottak még: *Martell* (Weckerman), *Réz angyalát* (Baranyi), *Boros* (Farkas). Könnyen három hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:24, 26. — Könyvfogadások: 1 és egynegyed *Der Teufel*, 2 *Orissa*, 7 *Inter pocula*, 10 a többi.

VI. *Dunakeszi* díj. Díj 1800 korona. Táv 1600 méter. 1. Badescu Gy. 46 pm *Tempora mutantur* 75 kg (Krause), 2. Czárán J. 36 pm *Forest King* 63 és fél kg (Genesy), 3. Jankovich-B. Gy. 36 sk *Flitta* 62 kg (Keresztes). Futottak még: *Vándor* (Folis), *Ákombákom* (Nádaskay), *Orsata* (Neimans), *Röpke* (Harrison). Biztosan másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:23, 24, 24. — Könyvfogadások: 1 *Tempora mutantur*, 2 és fél *Flitta*, 3 *Forest King*, 8 *Röpke*, 10 *Orsata*, 20 a többi.

(*) **Bécsi ügetőversenyek.** A mai nappal véget ért Bécsben a tavaszi ügetőmeeting s vasárnap már nálunk veszi kezdetét e mindinkább kedvelté váló sport. Még élénk emlékezetben van, hogy mily nagy siker koronázta a múlt évben az agilis intézőség abbeli munkáját, hogy minél sikerütebb programmal kedveskedjék a publikumnak s amint az előjelekből tapasztalhatjuk, idén sem fog fiaszkóval végződni az az odaadó fáradozás, mely amellett, hogy mindig legelőrangut igyekszik nyújtani, a versenyek tisztasága felett is éberen őrködik. A zárónap egyes futamai a reális papírszámítás alapján folytak le s csak a *Bucsu*-verseny hozott jókora meglepetést *Leno H.* győzelmével. Ma ismét fölényesen győzött *Szigetvár*, *Giaur* öt reás favoritként startolt s szinte elvesztette maga mellett *Lizzio*-t és *Plauderlieschen*-t, *The Plunger* pedig immár harmadizben győzött s mai első helye annál inkább említésre méltó, mert oly ellenféllel bánt el, mint *Sir Todd*, melynek pedig előnyt is adott. Részletes eredmény ez:

I. *Revolver*-díj. Díj 3000 korona. 1. Pusztaberényi ménes *Szigetvár* (Capovilla), 2. Csendőri, 3. Bolygó. Futottak még: *Hyena*, *Manczi*, *Hofteufel*, *Maerzhase*, *Hallunke*, *Hüttenbesitzer*. Tot.: 10:13, 20:23, 32, 45.

II. *Elsa*-verseny. Díj 3000 korona. 1. M. Limit *Ma joie* (Switzer), 2. Gopiana, 3. Boy of Sheba. Futottak még: *Ellie Ansel*, *Fatma*, *Páva*, *S. Franzl H.* *Victor*. Tot.: 10:36, 20:37, 38, 82.

III. *Ügetőversenygyűlöti* díj. Díj 2000 korona. 1. Quidenus T. *Gyimes* (Maclane), 2. Matador, 3. Szamóca. Futottak még: *Fondor*, *Et cetera*, *Drache*. Tot.: 10:29, 20:41, 89.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

IV. *Ama Z. verseny.* Díj 5000 korona. 1. Wanko L. Gaur (Ederer), 2. Lizzie, 3. Plauderlieschen. Tot.: 10:12.

V. *Thurnischi díj.* Díj 3400 korona. 1. Brunner J. Junta (Armstrong), 2. Willy Allen, 3. Mágna. Futottak még: Daisy (disq. I.) Dongó B. Tot.: 10:47, Tot.: 10:47, 20:30, 27.

VI. *Háromévesek eladóversenye.* Díj 3000 korona. 1. Wolai ménes Hera (Ederer), 2. Hallo-Hallo, 3. Sensation. Futottak még: Jubilaumsmaedel, Hector, Lilly. Tot.: 10:26, 20:25, 26.

VII. *Lázenburgi díj.* Díj 4000 korona. 1. Sharovai ménes The Plunger (Ryerson), 2. Sir Todd, 3. Geuteel H. Futottak még: Ada Watson, Shady G. Tot.: 10:20, 20:22, 22.

VIII. *Bucsu-verseny.* Díj 2500 korona. 1. Hartman M. Lene H. (Nelson), 2. Czinezár, 3. Geeretta. Futottak még: Hans, Lásuk, Gábor, Champignon, Gretl G. Tot.: 10:988, 20:63, 24, 28.

( ) **A bajnokság állása.** Az I. osztályu labdarugó bajnokság állásában alapos változást hozott a MAC veresége a Törökvéstől. A rendkívül agilis csapat most a harmadik helyen áll és a BAK-tól csak egy pontszám választja el. Negyedik MTK, ötödik MAC.

Játsz. Nyert Vesz. Adott Kap. Pontsz. goalt

FTC	13	11	2	50	16	23
BAK	14	8	4	30	19	18
Törökvé	13	7	3	29	16	17
MTK	12	7	4	26	16	15
MAC	13	7	7	26	21	14
BTC	13	4	6	20	21	11
33 FC.	14	3	6	13	25	11
NSC	13	4	8	20	32	9
TTC	14	3	8	12	37	9
UTE	13	2	9	20	40	6

KÖZGAZDASÁG.

A Közuti Vaspálya közgyűlése. A Budapesti Közuti Vaspálya Társaság április 25-re hívta össze rendes közgyűlést. Ezen a közgyűlésen — mint a Közuti minden közgyűlésén történni szokott — a részvényesek sorából néhány felszólalás lesz. A felszólalásokat — szokás szerint — a közgyűlés nagy többsége ugyan elveti de mégis érdekés, hogy ez a két részvényes minden évben megújítja indítványait. A mostani közgyűlésre — amint értesülünk — a következő indítványokat nyújtották be: a) menettíj; b) az alapszabályok 15., 20., 27. és 40. szakaszainak, esetleg a 13. szakasznak módosítása; c) a munkák kiadása és az anyagok beszerzése; d) a Budapesti helyi érdekű vasutak részvénytársaság, a Budapestvidéki villamos közúti vasutak részvénytársaság és a Budapest—újpest—rákospaloti villamos közúti vasut részvénytársaság zárszámadásainak évente egy rendkívüli közgyűlés elé terjesztése tárgyában.

A Kereskedelmi Bank új részvényei. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága felhívja a bank részvényeseinek figyelmét arra a körülményre, hogy az 1910. évi tőkefelemelés alkalmával kiadott ideiglenes részvényelismérések és utalványok a bank értékpapírpenztárából végleges részvénybizonylatokra már átcserelelhetők.

Egy gépgyár szanálása. Megemlékeztünk már arról, hogy a *Kecskeméti Gazdasági Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság* a mult üzletét olyan tekintélyes veszteséggel zárta le, hogy az alaptőkének a fele elveszett. A gyár egyik alapítója, a Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltóbank azonban továbbra is ragaszkodik a gyár fennállásához, s ezért a vállalat szanálása érdekében legutóbb közgyűlést is hívott egybe. A közgyűlés úgy döntött a vállalat megmentésére és további fönnmaradására, hogy a 300,000 koronás alaptőkét 60,000 koronára szállították le oly módon, hogy a jelenlegi 200 koronás névértékű részvényeket 20 koronára bélyegezték le. Az így 60,000 koronára olvadt alaptőkét 450,000 koronával felemelték 510,000 koronára 2250 darab új részvény kibocsátása révén. Természetes, hogy az így szanált vállalatnak az alapszabályait is módosítani kellett, melyvel szintén ez a közgyűlés foglalkozott.

Az angol-osztrák bank közgyűlése. Bécsből jelentik: Az angol-osztrák bank mai közgyűlése elhatározta, hogy a 8,320,753 koronát tevő tiszta nyereségből 800,000 koronával dotálja a tartalék-alapot, 200,000 koronát szán a nyugdíjalapra, 7 1/2 százalékot, vagyis 5,520,006 korona osztalékot fizet, egy millió koronával rendkívüli tartalék-alapot szervez és a fenmaradó 434,363 koronát új számlára írja.

Hanyatlás az értéktőzsdén. Néhány nap óta ismét erősen esnek a tőzsdén az értékek. A mult heti rövid szilárdulás nem volt olyan tartós, mint amilyen állandónak jósolták. A mostani lanyha irányzatnak a tulhajtásba vitt spekuláció az oka, továbbá az a körülmény, hogy a folytonos tőkeemelések révén a rengeteg új papírost a piac befogadni nem tudta. A tőkeszaporítások alkalmával ugyanis olyan kis spekulánsok is vásároltak papírosokat, akik a legkisebb árkilengésnél sietve adnak tul értékeiken és igyekeznek angazsmánjaikból kimászni. Természetes, hogy amint a legkisebb depressio mutatkozott a tőzsdéi irányzatban, ezek a kis spekulánsok, a tőzsdére nem való elemek sietve dobták papírosaikat a piacra s így nagy kínálat támadt az egyes értékek körül. A piac rendelkezésére nem állott annyi tőke, hogy ezeket a papírosokat gyorsan realizálta volna, s az esés így állandó maradt. Ugy látszik, hogy ezek a kis tőkések még mindig nem szabadultak meg teljesen értékeiktől, mert néhány nap óta ismét tömegesen dobják papírosaikat a piacra. Az értékpiacon hangulata most könnyen hajlik erre a depresszált irányzatra, s ez a magyarázata az állandó rohamos esésnek. Mindaddig esnek az értékek, míg csak ezek a tőzsdére nem való elemek teljesen tudnak papírosaikon. Szükséges az egészséges piac érdekében, hogy a tőzsdére nem való elemek onnan teljesen kiszorítottassanak. Átmeneti állapot a mostani irányzat s a pénzpiac helyzetéből ítélve, hamarosan a régi hangulat vesz erőt az értéktőzsdén.

A Tavaszi Vásárt bezárták. A Tavaszi Vásár ünnepélyes bezárása ma délelőtt ment végbe. Az egybegyűlt kiállítókhoz és kereskedőkhez Szénásy Béla, az ügyvezető, Thék Endre az intézőség nevében intézett meleg bucsuszavakat. Fischer Emil a kiállítók nevében mondott köszönetet a vezetőségnek, hangsúlyozva, hogy a vásárt most már szélesebb alapokra kell helyezni s meg kell találni azokat a módokat, amelyek mellett a hazai ipar sérelme nélkül a nemzetközi vásárok rendezésére lehet áttérni. Az egybegyűlt lelkes éljenzése mellett zárult be a vásár, mely után megkezdődött az áruk becsomagolása és elhordása. Amennyire a vásár eredményeit kipuhatolni lehetett, az üzlet főleg az üvegszakmában volt nagyon élénk. A többi szakmákban a diszmu- és vasárutak terén értek el jó eredményeket. Általánosságban a vásár nem maradt el a tavalyi mögött, bár a kiállítók nagyon érezték a minisztérium ama intézkedésének hatását, hogy a mérsékelt vasuti jegyek kiadását az eddigi gyakorlat ellenére megtagadta. A jövő évi vásár átszervezésére vonatkozó előmunkálatokra nézve az ügyvezetés a vásár bezárása után nyomban ülést tartott melyen elhatározták, hogy a vásárt az eddiginél szélesebb alapokon jövőre is megtartják és az előmunkálatokat haladéktalanul folyamatba teszik.

Uj téglagyári társaság. Dunaharaszti-i Csementáru- és Mészhomok-Téglagyár Részvénytársaság czég alatt — amint ismeretes — új vállalat alakult. A társaság alaptőkéje 800,000 korona, igazgatósága: *Benkő Kálmán, dr. Lukács Géza, dr. Mezős Miklós és dr. Szelenyi Aladár.* A céget most jegyezték be.

Magyarország selyemtenyésztése. Egy mostoha bánásmód mellett is nagyra növekedett iparnak, a selyemiparnak és termelőknek képét tárja elénk az a jelentés, melyet a magyar királyi országos selyemtenyésztés felügyelője most terjesztette be jelentését a földmívelési miniszterhez. A jelentés nagy részletességgel beszámol selyemtenyésztő iparunknak mindenféle viszonyáról s azt mutatja, hogy ez a kicsinynek vélt s szinte alig észrevert termelési ág mint gazdasági és mint speciális faktor egyképen nagy jelentőségű. Harmincz esz-

tendőre nyulik vissza az az idő, amelyről részletes kimutatás van előtünk s ez alatt az idő alatt bámulatos arányban megnövekedett a selyemtenyésztéssel és iparral foglalkozók száma. Az 1880-ik évről szóló kimutatás adatai ezek: Selyemgubó-tenyésztéssel foglalkozott hetvenegy községben és pusztán ezerötvennyolcz család, termelt 10,131 kilogram gubót s keresett 22,125 koronát, selyemiparral 17,925 koronát kerestek, együtt 40,051 koronát, az 1910-ik évben 2082 községben 90,064 családnál 1,644,972 kilogram gubót termelt s keresett 3,279,832 koronát, a selyemiparral foglalkozók pedig 1,800,000 koronát, együtt 5,179,382 koronát. A selyemtenyésztéssel és selyemiparral foglalkozók 1879-től a mult év végéig 90,356,894 koronát kerestek az állam selyemtenyésztői és gyári és raktári alkalmazottai. Mindezt pedig igen mostoha körülmények között érték el. Az ország közigazgatási hatóságai, gazda-egyesületei, különösen pedig nagybirtokosai eléggé nem sajnálható módon semmi figyelmet sem szentelnek az iparág alapját képező szederfa-állományra. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség minden lehető elkövet a szederfa-állomány szaporítására. A felügyelőség működése óta 94,678,760 darab 2—3 éves magyágyi szederfa-csemetét osztott ki és 6,826,721 darab szederfát ültetett ki az országban végleges helyre, melynek azonban fele bizonyára elpusztult. A földbirtokosok semmi gondot nem fordítanak a csemetékre, mely hasznát főleg csak a szegény népnek hajt. Pedig ez súlyos hiba, mert fontos jövedelmi forrást biztosítanánk így az arra nagyon is rászorult népünknek.

A Magyar Bank fiókja Kaposvárott. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság Kaposvárott fiókot állított fel. A fiók czégjegyzésével — amint értesülünk — Elek Pál, Vajda Imre, Szalai Béla igazgatósági tagok, Blum Brunó és Fleiszig Sándor tisztviselők, Czákó Emil, Katona Zoltán és Pláner Nándor czégvezetők, budapesti lakosok bizattak meg.

A kétmillió korona állattenyésztési rendkívüli hitel — fond perdu. Emlékeztet, hogy a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával az agrár köröknek sikerült két millió korona rendkívüli állattenyésztési segélyt szerezni a kormánytól. Miután azonban kétség támadhatott az iránt, hogy ez az összeg teljes egészében az állattenyésztés czéljait szolgálja-e, mint befektetés, vagy pedig olyan áldozat lesz-e, amely visszatérül a kincstárnak, pl. mint a kizagadának juttatott kamatmentes, de visszafizetendő kölcsön, a „Magyar Gazdaszövetség” *Darányi Ignác* volt földmívelésügyi miniszter, szövetségi elnök javaslatára, fölterjesztést intézett a kormányhoz, hogy a kétmilliót egész összegében az állattenyésztés fejlesztésére áldozza. A fölterjesztésre Lukács László pénzügyminiszterrel a következő válasz érkezett: „Az állattenyésztés fejlesztésére engedélyezendő 2,000,000 korona rendkívüli hitel felhasználása tárgyában a Magyar Gazdaszövetségnek 1911. évi január 20-án tartott igazgatóválasztmányi üléséből 341. szám alatt hoztam intézett felterjesztésére van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a földmívelésügyi miniszter ural egyetértéssel már eredetileg is azt vettük volt tervbe, hogy a szóban forgó 2,000,000 korona rendkívüli hitel teljes egészében (azaz fond perdu) az állattenyésztés javára legyen fordítva.”

A Dunagőzhajózási Társaság magyarországi képviselője. Ismeretes, hogy Csatóry Frigyes, a D. G. H. T. magyarországi képviselője kinevezett a böcsi főtelep vezetésére. Helyét — amint annak idején megirtuk — *Neugebauer* Viktorral töltötték be. *Neugebauer* Viktor azóta állásában véglegesítették, s a czégbíróság most mint a D. G. H. T. „magyarországi képviselőjét” be is jegyezte.

Athelyezett iparfelügyelőség. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a Zalavármegye területéből alakított iparfelügyelői kerület székhelyét a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének zalamegyei fiókja kivánságához képest Zalaegerszegről Nagykanizsára helyezte.

Speciális építkezések részvénytársasága. E czim alatt ez év elején új vállalat alakult. A céget most bejegyezték. Eszerint a vállalat tárgya: szükséglakások és egyéb czélokra szolgáló állandó vagy szédszedhető barakkszerű mezőgazdasági gyári, kórházi vagy hasonló czélokra szolgáló

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
 ■■■ szükségletét ■■■
 a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATAR-
 10ÓKRE, MÁR MOST feladni kérem. ■■■
 Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
 Telefon 164. 75—26, 26—27. Sörgöncim: ANTRACIT Budapes.

ideiglenes jellegű, különleges, ugyisintén egyéb építkezések elvállalása és létesítése. Alaptőkéje: 500.000 korona. Igazgatója: gróf Zichy Géza Lipót, dr. Mayer Lajos, dr. Forró Félix és dr. Lippmann Frigyes.

A küldönc-vállalatok iparigazolványa. Amint az utóbbi időben a hordárok modern konkurrencsei, a különböző küldöncvállalatok megalakultak, az alsófoku iparhatóságok gyakran ellentétes magatartást tanúsítottak velük szemben. Így egy budapesti vállalkozó is iparigazolványt kért arra, hogy a szolgáltatnak közhelyeken való ajánlása nélkül küldöncvállalati ipart gyakorolhasson. A kérelem elutasítván, folyamodó felebbezése folytán az ügy harmadfoku elbírálás végett a kereskedelemügyi minisztériumhoz terjesztett fel. Itt az elutasítás megváltoztatott és az alsófoku iparhatóság utasított, hogy az illető részére a „szolgáltatnak közhelyeken való ajánlása nélküli küldöncvállalat” az iparigazolványt adja ki. A határozat indoklása a következő: Az 1884:XVII. t.-cz. 10. szakaszának f) pontja értelmében hordár- vagy bérszolgáiparnak csak azoknak ipara minősíthető, akik a közönség számára szolgálataikat közhelyeken ajánlják. A szóban levő küldöncvállalat azonban szolgáltatást nem közhelyen szándékozik ajánlani. Következésképpen iparigazolvány iránti kérelme a hordár- és bérszolgáipar gyakorlásáról szóló helyi statutum alapján elutasítható nem volt, annál kevésbbé, mert a nagykoru egyéneknek a szabad vagy képesítéshez kötött iparágak üzemére a jogot nem a hatóság, hanem a törvény adja meg.

Új vicinális. A Dumántul a vicinálisok hazájában ismét döntöttek egy nagyobb fajta helyi érdekű vasut kiépítéséről. Ugyanis a győr-kisbéri vasutvonal kiépítésére alakult érdekeltség tegnap értekezletet tartott. A vasut építését 4 millió korona költséggel elhatározták. Az érdekeltség a költségek 35 százalékát biztosítja. A vasut rendes nyomtávu helyi érdekű vasut lesz.

Virágkiállítás az Iparművészeti Múzeumban. Az Iparművészeti Múzeum földszinti kiállítási csarnokában, melyben legutóbb a japán kiállítás volt látható, legközelebb virágkiállítás lesz. A Kertészeti Egyesület rendezi itt virágkiállítását. A kiállítás megnyitásának napját nem határozták meg még, de a nagy kertészek szorgosan készülnek már arra, hogy minél több és szebb virágot mutathassanak be a kiállításon.

A részegség — elbocsátási ok. Az osztrák bíróságok egy ítélet kapcsán kimondták, hogy a munkaadó részeg alkalmazottját, ki viselkedésével az üzleti érdekét veszélyeztette, jogosult azonnal is elbocsátani és a felmondásos időre járó fizetésben nem marasztható.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereségeket sorsolták ki:
Százézer koronát nyert: 17697.
Hatvanézer koronát nyert: 88413.
Húszézer koronát nyert: 53713.
Tízézer koronát nyert: 20936.
Ötezer koronát nyertek: 58922 78102.
Kétezer koronát nyertek: 1470 7453.
Ezer koronát nyertek: 2794 6306 11537 12396 14528 22817 53337 55001 59001 59087 62855 65527 71496 74528 77369 78519 84662 100579 104195 106717.
 Ezer koronát nyertek: 928 6325 10071 10273 10303 10784 13150 16316 16816 30423 30616 42604 43859 44795 47015 50392 50379 63207 64102 65268 66309 67729 70782 71295 74016 77561 78604 84430 86670 88515 89614 89733 89745 90025 90974 95447 96989 103382.
Ötszáz koronát nyertek: 4028 4143 4349 5887 8218 9162 9771 14119 14847 16686 17414 19666 23903 24325 21918 26286 30690 31017 31110 31127 32112 32485 36025 42109 44170 44844 48909 48973 51513 53463 55188 55599 55737 56819 56831 64710 67068 69503 70029 71353 74478 75752 77371 78320 78452 80628 81368 81773 81934 81958 82521 85017 86102 86865 88003 90294 92809 94368 95313 99708 101804 103205 104664 105058 106418 107114 107376 109181.

A többi kihúzott sorsjegyek 200 koronát nyertek.
Török szerencsése örök! Az osztálysorsjáték mai húzásán 20.000 koronás főnyereményt 53713, a 15.000 koronás 20936 számú sorsjeggyel ismét a *Török A. és Társa Bankház R. T.* (Budapest, Szervita-tér 3.) szerencsés vevői nyerték.
 A 27. sorsjáték ma folytatott 6. oszt. főhúzására alkalmával a *Dörge Frigyes Bank* (Róssuh Lajos-utca 4.) szerencsés vevői ismét megnyerték a 60.000 koronás főnyereményt a 88413 számú sorsjegyre.

Üzleti titok elárulása, elbocsátási ok. Ezt a jogelvet a bécsi bíróság mondotta ki, elutasítván az alkalmazottat, kit főnöke azonnal elbocsátott, mert az a főnöke ellen fogamatosított végrehajtást s az üzletre vonatkozó egyéb adatokat egy ideggel közölte. A bíróság megállapította, hogy fenti ténykedésével az alkalmazott főnöke bizalmával visszaélt, ami azonnali elbocsátását indokoltá tette. A munkaadó tehát a felmondási időre járó fizetésben nem marasztható.

A közúti hid-szabályzat. A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet ut-, vasut és hidépi szakosztályában ma Beke József műszaki tanácsos a kereskedelemügyi miniszternek a közúti hidak szervezése tárgyában kiadott szabályrendeletéről, az ugynevezett közúti hid-szabályzatról tartott előadást. Az előadó a szabályzat főbb rendelkezései- nek ismertetése és több külföldi szabállyal való összehasonlítása során avra az eredményre jutott, hogy a szabályzat a műszaki forgalmi és biztonsági követelményeket, — valamint a göcek sűrűbb közlekedésével és az automobilizmus fejlődésével teremtett új helyzet teljes mértékben figyelembe veszi és emellett a takarékoságot jobban szem előtt tartja, mint a legtöbb külföldi hid-szabályzat.

Juhust szabad betivásáron árulni. Az alsófoku iparhatóságok egy vidéki lakost az 1884. XVII. t.-cz. 4. §-ába ütköző kihágás miatt a törvény 156. §. a) pontja alapján elmarasztalták, mert a betivásáron juhust eladásával huskereskedést üzött anélkül, hogy iparigazolvánnyal rendelkezne. Vádolt felebbezése alapján a kereskedelemügyi miniszter az alsófoku marasztaló ítéletet megváltoztatta, vádlottat a terhére rótt kihágás alól felmentette, mert megállapította, hogy a juhus olyan élelmiszer, melyet heti vásáron bárki — iparigazolvány nélkül is — áruba bocsáthat.

A postatakarékpénztár márciusi forgalma. A takaréközletben 134.516 tételben elhelyezett 6.749.510 korona 13 fillér, 63.153 tételben visszafizetett 7.038.013 korona 10 fillér s így a betétek összegét 288.502 korona 97 fillérrel haladta túl a visszafizetések összege. A csekk- és clearing-üzletben 1.165.702 tételben elhelyezett 343.338.688 korona 66 fillér és 214.926 tételben visszafizetett 339.091.150 korona 14 fillér, ennélfogva a betétek összege 4.247.538 korona 52 fillérrel multa felül a visszafizetések összegét. A magy. kir. postatakarékpénztár havi összeforgalma a két üzletágban 1.578.297 tétel s 696.217.361 korona 03 fillér; teljes betétálladéka pedig a hó végén 190.485.483 korona 09 fillér.

Füstölthús eladása még nem kifőző ipar. Egy budapesti lakos a kifőző iparnak iparigazolvány nélküli gyakorlása miatt az alsófoku iparhatóságok által elmarasztaltatott, mert noha csak élelmiszer-kereskedői iparigazolványa van, meleg állapotban füstölthust is eladott. A harmadfoku ítélet vádlottat felmentette és kimondta, hogy az élelmiszer-kereskedő ezen iparigazolvány alapján jogosan árul füstölt húst akár hideg, akár meleg állapotban, ez a tevékenység kifőző iparnak még nem tekinthető.

Egybehívott közgyűlések.

- Április 8. Fonciere Pesti biztosító intézet.
- Április 20. Budapesti Városi Villamos r. t. (r. k.)
- Április 25. Budapesti Közúti Vaspálya Társaság (r. k.)
- Április 29. Adria m. kir. tengerhajózási r. t.

VIZÁLLÁS.

április. 5. április 6.		április. 5. április 6.	
méter		méter	
Inn	Schärding 1.16 1.08	Floza	M.-Sziget 0.92 0.86
Ouna	Passau 2.23 1.96		Tekchaza 1.10 0.93
	Linz 0.45 0.69		V.-Namény 0.30 0.08
	Bécs 0.13 0.58		Tolka 3.06 2.14
	1.87 1.43		Tiszafüred 3.70 1.80
	Pozsony 3.85 2.99		Szolnok 3.84 2.06
	Komárom 2.84 2.46		Csongrád 3.34 1.78
	Budapest 2.19 1.89		Szeged 3.64 2.45
	Paks 8 — 2.98		T.-Becse 2.92 2.84
	Mohács 8.22 4.58		Titel 8.80 8.37
	Gombos 2.74 3.12	Óndova	Hoór 0.91 1.17
	Ujvárad 2.83 2.57	Tapoly	Bárfa 1.16 0.96
	Pancsova 3.14 2.97	Bojtrög	Ladányos 4.85 3.96
	Orsova 3.20 2.96	Sajó	Zsolca 1.79 1.92
Morva	Zsolna 2.69 1.82	Hernád	H.-Németi 0.96 1.08
Vág	Trencsén 1.93 1.14	Berettyó	Margitla 0.29 1.35
	Szered 2.17 1.72	Csucs	0.56 0.43
Rába	Szt.-Gothárd 0.52 0.08	Körös	N.-Váradi 0.22 0.58
	Sárrár 0.75 0.88		Belényes 0.78 0.84
	Győr 2.94 2.72		Tenke 0.60 1.31
Dráva	Vasvár 1.72 1.22		Guraboncz 0.84 2.06
	Zakany 0.69 0.69		Borosjenő 0.61 1.61
	Barcs 0.58 0.29		Békés 2.54 2.88
	Eszék 1.18 0.91		Gyoma 2.84 2.12
Mura	M.-Szerdah. 1.08 0.53	Maros	Gy.-Fehérvár 1.04 0.52
Száva	Zágráb 1.32 0.21		Branyicska 1.46 1.14
	Sziszek 4.22 1.83		Arad 0.11 0.88
	Mitrovicza 3.79 2.28		Makó 0.76 0.84
Szamos	Décs 0.82 1.29		Lugos 1.20 1.30
	Szatmár 1.68 2.11		K.-Kostély 1.30 1.59
	Kraszna N.-Majdény 0.46 0.76		Kiszert 0.04 1.39
	Latorca-Munkács 0.86 0.63	Béga	Temesvár 0.02 0.68
	Latorcz Homonna 0.85 0.48		Bucsaerea 1.02 0.98
Ung	Perecseny 0. — 0. —		

Felolós szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, április 6.

A készáruipiaczon ma szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok valamivel jobb vételkedvet mutattak, mint az utóbbi napokban és mérsékeltlen jobb árak fizetésétől sem zárkóztak el, az árubirtokosok azonban tartózkodók maradtak és így tehát csak közepes forgalom fejlődött ki. Elkelt mintegy 15.000 q buza a tegnapiaknál 5—7 és fél fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 12.15 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.56 korona 75.8 kilós temesvári búzáért. Egyéb gabonaneműk közt a rozs 10 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került: 1200 q rozs 8.10—8.25 koronás árakon, 4000 q tengeri 5.80—5.90 koronás árakon kocsióra rakya és 5.67—5.70 koronás árakon ab hajó, továbbá 1100 q zab 8.45—8.75 koronás árakon. A határidőipiaczon a mai üzlet a kedvezőtlen időjárásra szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, eleinte igen élénk vételkedvre még tovább javultak a kezdő kurzusok, később azonban nyugodtabb hangulat mellett gyöngült kissé az irányzat és az árfolyamok is visszaszorultak kevésbé, amelyek zárlat előtt magasabb berlini jegyzésre újra elérték a mai legmagasabb jegyzést. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 11.66 koronán indult, előbb 11.69-ig emelkedett, aztán 11.65-ig gyöngült, de ismét 11.70-ig emelkedett és zárlatkor 11.68 koronán maradt. Az októberi buza 10.80 koronán indulva, előbb 10.89-ig javult, aztán 10.78-ig gyöngült, majd ismét 10.83-ig emelkedett és zárlatkor 10.80 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképen ma az áprilisi buza 6 fillérrel, a májusi buza 6 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi rozs 17 fillérrel, az októberi rozs 9 fillérrel, az áprilisi zab 7 fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel emelkedett.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.80—24.10
"	76	23.25—23.50	80	23.90—24.20
"	77	23.40—23.70	81	—
"	78	23.60—23.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.65—23.90
"	76	23.10—23.30	80	23.7—24.—
"	77	23.25—23.50	81	—
"	78	2.45—23.65	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.70—24.—
"	76	23.20—23.35	80	23.75—4.10
"	77	23.25—23.60	81	—
"	78	23.50—23.80	82	—
Bánsági	75	—	79	23.65—24.05
"	76	23.10—23.30	80	—
"	77	2.20—23.45	81	—
"	78	23.50—23.70	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.20—23.45	80	—
"	77	23.35—23.65	81	—
"	78	23.60—23.80	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	16.70—16.80
" középminőségű uj	—	—	—	16.55—16.60
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.40—16.90
" II-rendű	—	—	—	15.80—16.00
Zab I-rendű	—	—	—	17.80—18.30
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.70
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" uj	—	—	—	11.60—11.75

Köttetett:
 Buza, Tiszavidéki: 100 q 79 k 24.30 K, 150 q 77 k 24.— K, 500 q 75.5 k 23.70 K.
 Pestvidéki: 110 q 75.4 k 23.30 K.
 Kalocsai: 1210 q 75.5 k 23.50 K.
 Ó-Becsei: 3200 q 74 k 23.20 K.
 Marosi: 600 q 76 k 23.20 K.
 Dunai: 4200 q 75.8 k 23.70 K.
 Temesvári: 5000 q 75.8 k 23.12 K.
 Rozs: 200 mm. 16.50 K, 200 mm. 16.45 K, 150 mm. 16.45 K, 500 mm. 16.40 K, 100 mm. 16.40 K, 200 mm. 16.25 K, 200 mm. 16.20 K kpf. pp. ab Budapest.
 Tengeri: 100 mm. 15.80 K, 100 mm. 15.70 K, 500 mm. 15.60 K, 500 mm. 11.50 K, 1300 mm. 11.40 K ab hajó, 500 mm. 11.40 K, 1000 mm. 11.35 K abhajó.
 Zab: 200 mm 17.50 K, 200 mm. 17.30 K, 200 mm. 17.25 K, 500 mm. 16.90 K kpf.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötött:

Déloldalt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra	11.66-69-65-70-68
Buza májusra	11.46-48-45-50-48
Buza októberre	10.8-79-83-80
Rozs áprilisra	8.38-58
Rozs májusra	8.64-66-64
Tengeri májusra	8.82-83-81-83-81
Zab áprilisra	8.64-73-70-69

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.63-11.69
Buza májusra	11.48-11.49
Buza októberre	10.80-10.81
Rozs április	8.54-8.55
Tengeri májusra 1911-re	8.64-8.65
Zab áprilisra	8.69-8.70

Budapesti gabonaforgalom.

1911. április 4-től 1911. április 5-ig.

Érkezett		Elszállított	
m é t e r m á z s a			
Buza	11296	—	—
Rozs	173	—	—
Arpa	373	—	—
Zab	123	206	—
Tengeri	1426	7011	—
Liszt	774	851	—
Korpa	—	3660	—

Értéktőzsde.

Ma sem méltatták figyelemre a szilárd külföldi jelentést, mert a bécsi piacon lánghán folyt az üzlet. Nálunk is lecsuzzott az árnívó nemcsak a nemzetközi piacon, amelyen a Magyar hitelrészvényt igen intenzíven kinalták, hanem a helyi piacon is, amelynek az értékei az egész vonalon tetemesen hanyatlottak. Kiváltképpen a Magyar bankrészvény és a Közuti vasutérészvény hanyatlott. Zárlat felé némi árvajulást tapasztaltunk, amit a beszélt fődözésének köszönhetünk. A készárupiacon a Ganz-féle részvény 70-80 koronával, az Általános közszénbánya részvény 6-8 koronával esőkkent realizálás következtében, a többi tartott áron eserélt gazdát. A Merkur-részvény ma is keresett volt. A zárlat tartott volt. A déli tőzsde iránya folytatódólagosan lángha volt, bár Berlinből barátságos jelentés érkezett, amde nálunk egyfolytában áru került a piacra. A nemzetközi piacon az Osztrák hitelrészvény, amelynek az árából felülösztalék fejében 16 koronát levontak, újra 1-2 koronával hanyatlott, a többi tartott áron eserélt gazdát. A zárlat kissé javult. A helyi piacon a városi, a központi és a magyar bankrészvény tetemesen hanyatlott, utóbbi intervencziós vásárlás nyomán az árvesztéséből valami megtérült. A készárupiacon a Ganz-féle részvény, néhány köszénérték eserélt gazdát, valamennyi csak némi árengedményekkel volt elhelyezhető. A járadékpiac nyugodt, tartott volt. A valuta és ércváltó azonban változatlan.

Az előtőzsdén kötött: Osztrák hitel 671, Magyar hitel 822-823, Magyar államvasut 753-753.50, Jelzálogbank 480.50-487.50, Leszámitolóbank 565-566, Rimamurányi vasúti 685.75-685, Közuti villamosvasut 751.50-753, Városi villamosvasut 393-395, Hazai bank 303.50-303.75, Merkur váltótőzleti részvény 288-289, Magyar agrárbank 509.50-510.50, Ganz-féle vasúti 4500-4475, Általános közszénbánya 695-700, Magyar szizszofény 845, Általános Készáruipar 1495-1500, Magyar vasúti forgalmi részvény 470.50-471.50, Magyar bank 713-711.

A déli tőzsdén kötött: Osztrák hitel 653-653.50, Magyar hitel 822.50-823.75, Jelzálogbank 478.50-479.50, Leszámitolóbank 564-566, Rimamurányi vasúti 685-686, Közuti villamosvasut 751.50-752.50, Városi villamosvasut 392-394.75, Hazai bank 304-304.50, Magyar bank 710-714, Saigótarjáni közszénbánya 650-652, Ganz féle részvény 4440-4465, Czukoripar 2485-2492 K.

Az utőtőzsde iránya nyugodt volt. Az értékek árnérsekelt forgalom mellett alig változott. Kötött: Jelzálogbank 470, Államvasut 753-753.50, Közuti villamos 751.50, Magyar bank 710.50-712.50, Vasúti forgalmi 470.50. Végül záródott: Államvasut 753.50, Magyar bank 712.50.

Bécsi gabonatózdsde.

Bécs, október 6. (Saját tudósítónktól.) A külföldi árjegyzések a hidegre fordult időjárással kapcsolatban megszilárdították az irányzatot, de mivel a konzum tartózkodott a vásárlástól, a forgalom igen szűk keretekben mozgott. Rozs 10, zab 5 fillérrel drágult, egyebekben az árfolyamok nem változtak.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.40-12.80, banáti 12.10-12.50, székesfehérvári 12.05-12.55, mosoni és győri 11.70-12, felsőmagyarországi és déliavasuti 11.60-12, alsómagyarországi 11.35-11.65.

Rozs: felsőmagyarországi 8.75-8.95, csepeli 8.70-

8.90, pestmegyei 8.85-9.05, déliavasuti 8.70-8.95, különféle magyarországi 8.70-8.90, ausztriai 8.50-8.90. Arpa: morvaországi 10.15-10.60, marehfeldi 8.70-9.50, bécsvidéki 8.80-9.60, felsőmagyarországi 9-10, mosoni és győri 8.50-9.50, déliavasuti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.80-9.50, maláta 8.40-8.75, takarmány 7.55-7.90.

Magyar tengeri 6.20-6.40, Cinquantin 8.10-8.60, Magyar zab 9.10-9.35, válogatott 9.50-9.90, romániai 8.95-9.45.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 6. Miként tegnap, úgy ma is kedvetlen volt az irányzat az előtőzsdén. A new-yorki gyöngült árfolyamok hatása alatt a forgalom szűk határok közt mozgott, csak Skodaértékek voltak élénkek és gyöngye megnyitás után javultak. Az osztrák hitelintézet mérlegét a piac kedvezően ítélte meg. A délitőzsdén az irányzat bágyadt. Berlin valamivel gyöngébb magatartást jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 645.50, Magyar hitel 821.50, Laenderbank 528.—, Union 621.50, Államvasut 752.50, Déliavasut 113.25, Alpési 823.50, Rimamurányi 686.—, Skoda 655 (649.50) után, Török sorsjegy 254.—, Magyar Bank 711.—, Magyar jelzálogbank 480.50, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 270.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 652.50, Magyar hitel 822, Anglobank 333, Bankverein 547.75, Osztrák földhitelintézet 1331, Laenderbank 526.50, Unionbank 620, Magyar jelzálogbank 479, Államvasut 752.50, Déliavasut 112.50, Dunagőzhajózás 1133, Alpési 822.75, Rimamurányi 684, Brüxi közszénbánya 755, Orosz járadék 103.75, Töröksorsjegy 253.50, Skoda 650.50, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 269.50, Hirtenbergi patrongyár 1195 K.

Bécs, apr. 6. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.35, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.75, Magyar hitelbank részvény 822.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 566.—, Rimamurányi 684.25, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyere-m. köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutérészv. —, Magyar jelzálogbank 479.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, apr. 6. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.40, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 333.—, Bécsi Bankverein 547.4, Osztrák-magyar bank 1928.—, Déli vasut 112.30, Dunagőzhajózási r.t. 1130, Dohány részv. 339.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.37, Osztr. Lloyd 590.— 4.2 száz. oszt. jár. 92.95 96.95, Osztr. koronajáradék 92.95, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 652.75, Union-Band 620.90 Osztrák Laenderbank 525.76, Osztrák magyar államvasut 753.40, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 824.50 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 239.90, Lipótkohó 621.— Török sorsjegy 253.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 6. (Értéktőzsde.) A tőzsde érdeklődése ma legfőképp a villamosági értékek felé fordult, amelyek az utóbbi időben a berlini közuti vasut közeli villamosítása ügyében kiszivárgott kedvező hírekre keresettek voltak és emelkedtek, a folytatódólagos forgalomban azonban realizációk következtében kissé esőkkentek. A többi értéknek kezdettől fogva gyöngülésre hajlott, különösen bányáértékek az Iron Age kevésbé kielégítő jelentésének és a gőzhajórészvények a kivándorlók ki nem elégtő számának hatása alatt. Bankok és osztrák értékek el voltak hanyagolva. Amerikai részvények közül Baltimore-részvények kissé javultak. A banya- és gőzhajóértékek állandó gyöngye irányzata a második üzletórán további, most már általános gyöngülésre vezetett, amelyek alól csak a kissé emelkedő hitelrészvények voltak kivéve. Az utolsó üzletórán a forgalom gyöngye alapirányzat mellett nyugodt volt. A készárupiacon ipari értékei nyugodtak és tulnyomórészt gyöngébbek voltak. Napi pénz 4 százalék és alább, magánkamatláb 2 7/8 százalék.

Berlin, apr. 6. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 96.50, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50 osztrák hitelrészvény 211.60 Déli vasut 19.40 orosz bankjegy 216.25, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discont Commandit 192.90, Dinamitruszt 192.—, Harpeni 190.80 Unifikált török járadék 94.20, 4.2 százalékos oszt. jár. 2.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.90, Magyar koronajáradék 91.60, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.50, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 27.—, Gelsenk reheni 210.70, Laurakohó 176.—

Frankfurt, apr. 6. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.70 Magy. ar.-jár. 99.75 Osztr. hitelint. részv. 211.50 Osztrák-magyar államvasut 159.25. Északnyugati vasut —, Bustihe radi vasut —, Londoni váltóár 2 4.25, Bécsi Bank verein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.8, 4.2 százalékos oszt. járadék

96.60, Osztrák koronajáradék 92.95, Magyar koronajáradék 91.55 Osztrák-magyar bank 138.10, Déli vasut részvény 19.25 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.50, Párisi váltóár 808.33, Union bankrészv. 155.50

Hamburg, apr. 6. (Zárlat.) 4.2 százalékos oszt. járadék 96.10, 1860. sorsjegy 171.50, Déli vasut 19.50 4 százalékos aranyjáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 211.75, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.40.

London, apr. 6. Angol consol 82.—.

Páris, apr. 6. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.05, Osztr. aranyjáradék 98.50, Magyar arany járadék 96.97, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 510.— 3/4 százalékos Olasz járadék 103.45, Déli vasuti elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói járadék 529.— 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amori románjár. 1903. 95.50, 5 százalékos orosz járadék 106.20 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.60 4 százalékos spanyol jár. 97.92, 4 százalékos unifikált török jár. 92.75, Török sorsjegy 220.50 Török dohányrészvény 367.— Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Laenderbank —, Magyarjelzálogbank 56.—, Banque de Paris 17.98 Banque Ottomane 712.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 120.—, Meridionalvasut 688.—, Hartman gépgyár 806.—, Rio Tinto 16.98, Sucrierie d'Égypte 79.—, Tula 304.—, Uríkányi köszén 185.—, Chartered 43.75, De Beers 470.—, East Rand 143.50, Jagersfontein 208.—, Trans. Land Comp. 59.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.56, Váltó német piacokra (rövid) 123.65, Váltó Bécsre (rövid) 105.7, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz arany-váltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csokk Londonra 252.95, Magánkamatláb 2 2/5.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	53.—	58.—
Április-júliusra	53.50	58.50
Április-szeptemberre	54.—	59.—
Július-szeptemberre	54.50	59.50
Irányzat: Nyugodt.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	49.—	49.50
Prágai "	48.—	48.50
Lembergi "	45.25	45.50
Trieszti exportszesz (finom)	22.—	23.50

Kőbányai sertéspiacz.

Április 6. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 172-174 fillér. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 174-176 fillér. Közép (páronkint 240-280 klg.) 180-182 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi április hó 4. napján volt készlet 19423 drb., — 1911. április 5-én felhajtott 150 drb., — 1911. április 5-én elszállított 91 drb., — 1911. április 6. napjára maradt készletben 19484 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: esendes.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közböghid igazgatóságától.) Április 6. Eladott napi eladatlan maradvány 43 drb sertés. Pótfelhajtás 104 drb sertés. Mai felhajtás 1228 drb sertés, 24 drb süldő, összesen 1375 drb sertés, 24 drb süldő. Eladott 1016 drb sertés, 24 drb süldő. Mai maradvány 359 drb sertés.

Árjegyzés. Zsirtsert. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 164 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 170-186 fillér. Fialat közép 220-230 klg.-ig életsúlylevonással 175-186 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 166-190 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.-ig életsúlyban 124 fillér, életsúlylevonással 162-192 fillér. Süldő helyföldi életsúlyban 140-150 fillér. A vásár irányzata közepes. — Az árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

Április 6. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 198 drb, magyar ökör 1434 drb, magyar tehén 630 drb, magyar bivaly 25 drb, növendékmarha 16 drb. Póthajtásra bejelentve 180 drb. Összesen 2483 drb vágómarha. Árjegyzések: métermázsánként életsúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 87-97 koronáig, kivételesen 102 koronáig, középminőségű 72-86 koronáig, silány minőségű 56-70 koronáig. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 72-83 koronáig, silány minőségű 54-70 koronáig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 90-102 koronáig, kivételesen 106 koronáig, középminőségű 78-88 koronáig, silányabb minőségű 60-76 koronáig. — Cousero jobb minőségű 72-86 koronáig, gyöngébb minőségű 64-70 koronáig. Bika jobb minőségű 82-90 koronáig, kivételesen 93 koronáig, silányabb minőségű 64-80 koronáig, vagy 60-70 koronáig. Magyar tehén 54-82 koronáig, kivételesen 98 koronáig. Tarka tehén 54-92 koronáig, kiesztetni való marha 50-54 koronáig, növendékmarha 60-72 koronáig. Mind 100 kilónként életsúlyban.

E héten az összfelhajtás körülbelül 3300 darab volt, vagyis 100 darabbal kevesebb, mint a múlt héten. Elsőrendű, gömbölyű, fiatal állatok 1 koronával métermázsánként drágábban, bikák és bivalyok ellenben 2 koronával olcsóbban keltek el, más minőségek változatlan árat jegyeztek.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 6. Felhajtott: 254 drb élő borjú (közte 15 rugott), 45 drb élő bárány, 943 drb leált bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 106-116 fillérig, kivételesen 120 fillér, középminőségű élő borjúkért 96-104 fillérig, leált borjúkért 130 fillér, kilogrammon-

kint (levonás nélkül.) Elő bárányokért 18.50, leölt bárányokért 8-19 K páronként. Az irányzat általánosságban élénk volt.

Bécsi szurómarhavásár.

Április 6. A mai vására fölhoztak: 3455 drb borjú, 1592 drb fiatal sertést, 2369 levágott sertést, 206 drb levágott juhot, 3127 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 124-150 fillér; elsőrendű 12-168 fillér; legeleje 170-180 fillér, első hussértés 94-120 fillér; levágott hussértés 128-144 fillér, levágott hizott sertés 140-150 fillér, könnyű sertés 150-156 fillér; elsőrendű süldő 128-144 fillér; levágott juh 108-128 fillér; bárány 24-52 korona páronként.

Heti lóvásár.

Április 6. A fővárosi Tattersall telepen ma megtartott lóvásárra felhajtottak 393 első osztályú, 626 másodosztályú, összesen 1019 lóvat. Eladtak 550 darab lóvat. A székesfővárosi vágóhidja részére megvettek 133 darabot 71-102 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Kreutzer Károly nagyszombati bábaképezési igazgató-tanárt, jelenlegi minőségében és állomáshelyén, a VII. fizetési osztályba a szabályszerű illetményekkel; Hortobágyi Árpád okleveles tanítót és Gasparik János zólyomlipesi munkás-árvaházi tanítót a helyi állami elemi népiskolához rendes tanítókká; Máthé Anna okleveles tanítónőt a nyárúti állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; Reiter Ferenc gyertyámosi közönségi elemi iskolai tanítót a torontálszécsányi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; Buggala Béla, Schlosser Margit és Kassai Julia berekfalvi közönségi elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőket a berekfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, illetve tanítónőkké;

a földmivelésügyi miniszter a fogarasi állami meneszlé alkalmazott dr. Török János IX. fizetési osztályban levő állami orvost, jelenlegi szolgálati beosztásában való meghagyása mellett, VIII. fizetési osztályú állami orvosá;

az igazságügyminiszter Prünner Dániel budapesti VII. kerületi járásbírói díjokat a budapesti törvényszékhez, Jármay Pál szépi járásbírói díjokat a hajduböszörményi és Bányász Lajos huszti teleknyvi átalakítói díjokat a nagyszomkúti járásbírói díjokká nevezte ki.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Haáz Márton budapesti lakos saját, valamint Magdolna kiskorú gyermeke Abdára, Altman Zsigmond budapesti

lakos saját, valamint Sándor és Hajnalka kiskorú gyermekei Arvaira, Kohn Markus Miksa budapesti lakos Magyarra, Gottlieb Ignác bánffyújvári lakos Gombosra, Kohn Henrik budapesti lakos saját, valamint Ibolyka, továbbá kiskorú Margit, Etelka, Irén, Árpád, Jenő és Lenke gyermekei Kálmánra, Bernstein Izidor budapesti lakos saját, valamint kiskorú Jenő, Erzsébet és Mária kiskorú gyermekei Biharira, Laufer Ignác marosludasi lakos Kálmánra, kiskorú Haasz Irma németmaroki lakos Halászra, Engel Pál pécsi lakos Elekre, Dreikuss Hersch kolozsvári lakos saját, valamint Lajos, Ákos, Miklós és Julianna kiskorú gyermekei Deákra, kiskorú Ginda János máramoroszigeti lakos Jódíra, Hirschel Margit bekési lakos Hortira, kiskorú Hirschel Imre és Katinka, valamint kiskorú Hirschel Ella és Edit bekési lakosok Hortira, kiskorú Friedmann Elza és László balassagyarmati lakosok Somlyóra, Kohn Jakab nagyikindai lakos saját, valamint Gizella és Alfréd kiskorú gyermekei Kéjre, Reichart Pál soltvadkerti lakos saját, valamint kiskorú Vilma, Gábor, Erzsébet és Rozália gyermekei Révészre, kiskorú Maruska Tódor dévai lakos Majorra, Moldován Péter róznászi lakos Munkácsira, Schif Ferenc budapesti lakos Hajósrá, Stern Jakob budapesti lakos saját, valamint kiskorú Ignác és Márton gyermekei Csillagra, Lövinger Lipót budapesti lakos Lengyelre, kiskorú Kornhauser Miksa késmárki lakos Kövesre, Heidenfeld Márkus kacsai lakos Pogányra, Mechlovits, helyesebben Mechloviesch Gáspár budapesti lakos Lászlóra, Kohn Dávid győri lakos Kardosra, Mokán Péter aknaszlatinai lakos Mezeire, Weiss Aladár budapesti lakos Vidorra, Weh-trager Gyula pozsonyi lakos Yargára, kiskorú Kal-teenecker Paula, Géza és Antal budapesti lakosok család nevének kúrtire kért átváltoztatását megengedte.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter Kallós József, Topai György és Schlögl Sándor aszói javító-intézeti ideiglenes minőségben kinevezet munkavezető felügyelőket ebben az állásukban végleg megerősítette.

Pályázatok. A székesfehérvári és az erzsébetvárosi törvényszékeknek jelező állásra; a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra; az ipolyvári pénzügyigazgatóságnál számviteli állásra 2 hét alatt; Drávafokon és Görcsönyben (Baranyam.) postamesteri állásra, Uzsáson (Zemplén.) postai ügynöki állásra április 28-ig; a győri pénzügyigazgatóságnál egy fővizsgálói és négy vizsgálói állásra két hét alatt; a soproni törvényszéknek hivatali szolgálói állásra május 8-ig; a zombori törvényszéknek irnoki állásra; a gyulai törvényszéknek fogházorvosi állásra négy hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: FAJON MATYÁS

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az igen hűvös és csapadékos idő egyre tart. Az utóbbi 24 óra alatt legtöbb csapadék a Délvidéken fordult elő (5 és 15 mm. között), különben az Északi Felföldön ugyan csak szóróvnyosam, de egyetűt általánosan volt kisebb-nagyobb havazás vagy eső. Helyenkint még erős szél is uralkodott. A hőmérséklet tegnap már a délkelti részeken a normális alá szállt, egyetűt meg 8-10 fokkal volt alacsonyabb a normálisnál, nappal nagyrészt csak 5 C. fok körül ingadozott, éjjel pedig - a Délvidék és Erdély kivételével - többé-kevésbé a fagypontra szállt; a minimum -12 C. fok volt Tatrafüreden (Arvaváralján -8 fok, Késmárkon és Debogókon -5 fok, Selmeczbányán és Rajeczfüreden -5 fok).

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható. (Sürgönyprognózis: Változás nem várható.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Budapesti értéktőzsdé table with columns: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok. Includes sub-columns for Pénz, Ár, and various financial metrics.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az én bűnöm.

Hazudni fogok a kék szemednek,
Tudom, érzem: sirni fog miattam.
Es meg fogom lopni az ajkadat,
Meglásd: meg fogja lopni az ajkam.

Es meg foglak esalni, tudom, érzem,
Megesallak a csókjaimmal.
Es meg foglak lopni és meg foglak ölni
Vad, jéleső fájdalommal,

Es meg esallak, mert bűnre vágyom,
Es meglóplak, mert csókra vágyom,
Es megöllek — ha ugyan nem lesz
A te csókid az én halálom . . . !

Janovitz István.

(Fogadás a téli palotában.) A jobbágyfelszabadítás évfordulója alkalmából a császár a birodalmi дума képviselőit és a városi tanács küldöttségét fogadta a pétérvári téli palotában. A hivatalos fogadtatás után a hideg buffethez invitálták a vendégeket. A parasztképviselők közül néhányan a pezsgős- és likőrös-asztalhoz telepedtek, mire az egész Oroszországban ismert fanatikus mértékletességi apostol, Cselpsev polgármester korbolálni kezdte őket. Ezek a parasztok nem ismerték még a pezsgőízét és csak kíváncsiságból ittak. A császár, hallván a feddő szavakat, megkérdezte Cselpsevtől, hogy miért olyan haragos. Az antialkoholista apostol azt válaszolta, hogy a császári asztalon tulajdonképpen nem is volna szabad szeszes italoknak lenniük, mert az udvarnok jó példával kell elől járnia.

— Azt meg is tesszük, — felelte a császár. — Mi és Arkadjevics Péter (Sztolipin) már teljesen leszoktunk az ivásról.

Egy parasztképviselő, aki napidíjából elegáns öltözetet csináltatott, ebben az új ruhában jelent meg a fogadáson. A császár megkérdezte tőle, hogy miért nem a „poddjevka“-ban (az orosz parasztok ujjatlan kabátja) jött el.

— Felső — felelte zavartan a képviselő — a mi parasztruhánkban nem eresztenek be minket semmiféle mulatóhelyre, még csak egy vendéglőbe sem.

— Én hozzám bátran eljöhök poddjevkaiban is — szölt mosolyogva a császár.

(Kegyetlen szokás.) A Saboreban megjelenő „Eastern World“ című újságban beszéli el az ismert Robert A. Dulvich nevű utazó, aki egy ízben Sven Hedint is kísérte, a thary-szekta titkait. Ez a hegyekben élő néptörzs, a thary-k Kali isten imádói. E szektában még ma is divatos, amit valamikor szelvényben üztek Indiában: az öncsonkítás. A szokás azt követeli, hogy az anya, mikor első gyermeke megházasodik, levágja két ujjának két első ízét. E szokás annyira átmélt a nép lelkébe, hogy egyetlen anya sem vonakodik e fájdalmas műtétől, annál kevésbé, mert a vonakodót igen szigorúan büntetik. Ez alól csak a fejedelem felesége kivétel, aki két aranydarabot mutathat be Kali istennek, ujjzei helyett. Az angol kormány még mindig nem tudta kiirtani e szokást. Dulvich rámutat arra, hogy Kinában is van több szekta, amelyben hasonló ritus divik. Az egy új felaldozása az őskorban is divatos volt és legsűrűbben az egyiptomiaknál és föníciaiaknál fordult elő. Az aranynyal való helyettesítés a mohamedán vallás siita szektájából eredhet.

(A lefejezett királyné börtönszobája.) A párisi híres Carnavalet-muzeum érdekes gyűjteménnyel gazdagodott. Összegyűjtötték a szerencsétlen véget ért Mária Antoinette-re, a lefejezett királynéra vonatkozó tárgyakat és a királyságnak ezt a szomorú kegyeltes emlékét a köztársaság elnöke adta át a nagy nyilvánosságnak. Georges Cain muzeum-igazgató a muzeum egyik szobáját berendezte azokkal a tárgyakkal, amelyek valamikor a Temple épületében Mária Antoinette butorszobájának butorzatát képezték. Számos termen keresztül haladva, a látogató egy keskeny, egyszerű butorzatú szobába jut. Megfakult tapéták tarka mintákkal, néhány keretes kép a 18. század stílusában, a fal mellett egy egyszerű ágy, néhány szalmafonatu szék és egy kis toalettasztal elhomályosult tükörrel. Az ember meglepettséggel lép be ebbe a helyiségbe, amelyben Mária Antoinette, „Capet övegye“ a Temple sötét börtönében munt foglyi, tragikus életének utolsó napjait töltötte. A Temple komor tornya, amelynek vastag falai között a királyi család szorongva várta a történelmet, ma már nincs meg, de megvannak mindazok a szegényes tárgyak, amelyekből a királyné börtönének a berendezése állott, mert ezeket kegyeltes embertek összegyűjtötték és az utokor számára megmentették. A kis ágy a fal mellett XVI. Lajos hugának, Erzsébetnek a nyugtálya volt. Az elhomályosult tükörben a királyné kisírt szemét nézegette. Egy fekete gallér a toalette-asztalon, a ki-

rályné nyakát díszítette, mielőtt a guillotine késő keresztültszerte. A falon függő képek egyike a királynét ábrázolja. Szelid tekintete révedezve a messzeségbe tekint, minthogy nem akarja észrevenni azt a borzalmat keltő viziót, amely az üvegbúra alól tárul a látogató elé. Egy guillotine által levágott emberfő látható ott. A szemek beárultak, az alsó állkapocs vérfeltós, a halánték beesett. Alatta Robespierrenek, a diktátornak a neve olvasható, akinek parancsára rengeteg emberéletet oltottak ki. A levágott fej természetesen csak hű viaszutózat; a forradalom utáni harmadik évből származik és sokáig egy panoptikumnak volt tulajdona, de rendkívüli realizmussal ábrázolja a kegyetlen ember hideg, szigorú vonásait.

(A köhögő színházlátogatók.) Egy londoni színházdirektor most sikra szállt a színházban való köhögés ellen. A londoni Kingsway színházban most Irving fia Laurence Irving játszsa Pierre Wolff „Liliom“ című darabjának főszerepét. A premier napján a közönséget ez a meglepő figyelemztetés fogadta: „Az igazgatóság hírvil adja, hogy mindazok, akik köhögésben szonvednek, a jegyszédőknél köhögés elleni bonbonokat kaphatnak“.

(A drótnélküli táviró és a repülőgépek.) Bár a drótnélküli táviratozáshoz vezeték nem kell, gyakorlati alkalmazását mégis megnehezíti az a körülmény, hogy a feladó és felvevő készülékek ma még nagyon súlyosak. Minél nagyobb elektromos áramot akarunk fejleszteni, annál nagyobb feladó és felvevő készülékre van szükségünk s a méretbeli nagyság természetesen együtt jár a súly jelentékeny nagyobodásával is. Egy olyan készülék, amelylyel 350 kilométer távolságra lehet táviratozni, 150 kilót nyom és az áram előállításához egy 3 PK erejű dinamógépre van szükség. Minél kisebb távolsággal elégszik meg a táviratózó, annál kisebb súlyuk lehetnek a feladó és felvevő készülékek. A készülékek súlyának különösen az aviatikában van nagy jelentőségük, amennyiben egy 150 kilós szerkezetet például egyetlen ballonon vagy aeroplánon sem lehetne alkalmazni. Éppen ezért az aviatikusok jelenleg nem is alkalmazhatnak 10—20 kilométernél nagyobb távolságra használható készülékeket. Ekkora távolságra azonban már, különösen Franciaországban, meglehetősen könnyű és alkalmazható készülékeket gyártanak.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

17

— Kihallgatta a parancsnok ur őket? — kérdezte Jörksen könnyedén.

— Igen, — volt a válasz.

— Nos, mit mondtak?

— Hát bizony, azokból semmi olyant remi lehetett kivenni, ami terhelő lenne rájuk nézve.

— Az nem baj, — mondotta a hadnagy, — le kell tartóztatni mind a négyet.

— Ugyan, — kiáltott Wenther ijedten, — csak nem hiszi, hogy ártatlan embereket minden gyanúok nélkül letartóztatok?

— Már pedig bármennyire fáj is ez a parancsnok ur igazságérzetének, kegytelen vagyok kijelenteni, hogy ezt meg kell tennünk, sőt mi több igyekeznünk kell egy kis lármát provokálni a lapokban. Így az igazi bűnösöket megelőzzük. Látszólag mi magunk tereljük helytelen irányba a nyomozást s ezáltal elkerüljük azt, hogy a bűnösök görödltsenek akadályt munkánk elé.

— De a miniszter, a miniszter! — sópánkodott a parancsnok.

— A kegyelmes ur minden bizonynyal meg fogja érteni, hogy ilyen esetekben a cél szentesíti az eszközt.

— No jó, jó, de az a négy szegény paraszt, hiába üljön az ön teóriái miatt?

A hadnagy e kicsinyítő kijelentés hallatára komoly arcot öltött s a következő kijelentést tette.

— Amint gondolja, parancsnok ur. Minden esetre önnek jogában van az ügyet elvenni kezéim közül s mást bizni meg a nyomozással. Amennyiben nem bizik meg bennem

— Ugyan, ugyan, kedves Jörksen, — szólott a parancsnok kissé meghökölve, — ön nagyon jól tudja, hogy én teljesen megbízom az ön képességeiben, de azt csak nem kiyánhatja . . .

Jörksen nem várta be, amig Wenther befejezi a megkezdett mondatot, hanem élénk hanglejtéssel vágott közbe:

— Én pedig kegytelen vagyok kijelenteni, hogy azon esetben, ha a parancsnok ur nem teljesíti ezen kívánságomat, kegytelen vagyok elállani a nyomozás továbbfolytatásától.

Ez hatott Wentherre, kinek minden reménye az ambiciózus hadnagy volt, immelámmal belenyugodott a letartóztatás elrendelésébe, hanem aztán rögtön megpendítette az eszmét, hogy nem volna-e célszerű, ha a hadnagy egy vagy két ügyes detektívet kérne maga mellé a fővárosból.

— Nem, nem, erre nem lesz szükség, — mondotta a hadnagy, — hanem, ha a parancsnok ur mindenképpen segíteni akar rajtam, s igazán meg akarja könnyíteni a nyomozást, úgy kérjen sürgönyileg engedélyt a minisztériumtól, hogy Hermann határszéli detektívet magam mellé vehessem.

— Hermann? Istenem, hát miért akarja ön éppen Hermannat, mikor kérheti Denscut, vagy Ewanst a fővárosból. Ezekről legalább tudja az ember, hogy legutóbb is nagy sikereket értek el, de Hermann? — Én az igazat megvallva, egyáltalán nem is tudom, hogy ki az a Hermann.

— Ez nem baj, egyáltalán nem baj, — felelte Jörksen, — én azonban meg vagyok győződve, hogy Hermann ebben a munkában sokkal inkább segítségemre lehet, mint akár Densen, akár Eawns. Mástkülönbben ezen két ur eddigi sikereiről csak annyit tudok, hogy mindegyikük inkább szerencsével, mint ész-Densen, akár Eawns. Mástkülönbben ezen két — Én Hermannat óhajtanám. Ha a ki-

sérlet nem sikerül, úgy még mindig lesz elég időnk felkérni a parancsnok ur által ajánlottak bármelyikét.

— Hát én utóvégre nem bánom, kedves Jörksen, csináljon úgy, amint jónak gondolja, de aztán, ha nem tudunk kieviczkelni ebből a hinárból, akkor magával vessen számot.

— Vállalom a teljes felelősséget, — válaszolt Jörksen meghajtva magát.

— Akkor tehát sürgönyözhetünk. Azt kérem még csak, hogy a sürgöny titkos legyen. Az engedély után az utasítást én magam fogom megküldeni Hermannak.

— Micsoda utasításról beszél? — kérdezte a parancsnok értelmetlenül.

— Azt akarom, hogy Hermann érkezéséről senkinek se legyen tudomása.

— Hát, amint gondolja. Arra azonban figyelmeztetem, hogy egy sikertelen operáció esetén minden felelősséget önre háritok.

A hadnagyot kissé bosszantotta ez a viselkedés s a parancsnok remegő ambícióját ismervé, mindjárt tudta, hogy hova ezélez.

— Legyen nyugodt, parancsnok ur, — mondotta gúnyos mosolyra torzított ajkakkal. — én minden oldalról bebiztosítottam magamat. Az ön gyanúja a pásztorok ellen irányult, hát letartóztatuk a pásztorokat. Ha a gyujtógató és gyilkos közöttük van, úgy már nem szabadulhat, ha pedig nincs, akkor az én feltevésemnek kell beigazolódni. A parancsnok ur tehát minden felelősséget elhárított magáról, mert a nyomozást minden lehető irányban kiterjesztette.

— Hát hiszen rendben van, rendben van — motyogta az öreg. — Csinálja úgy, ahogy akarja.

Ezzel aztán bucsut is vett Jörksentől.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1911. április 7-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Előszór
A falu.
 Három egy felvonásos. Irta: Möriz Zsigmond.

Magyarosan.

Személyek:
 Tánító Rajnai
 A Kovács Pathes
 Leánya Paulay E.
 A kráter Gyenes
 Papos Vak Áron Kovács
 Ujlaki Bertus
 Sipos Sugár
 Gazdasszony Izóné

Mint a mezőnek virágai.

Személyek:
 A dobányos Rózsahegy
 Lelkes D. Liréli J.
 Jégző Horváth
 Bire Gabányi
 Segédjegyző Nádai
 Kisbíró Sugár

Kend a pap?

Személyek:
 A tisztelő Gál
 Tisztelő asszony Gaillard T.
 Kisa szony Várdi A.
 A hazatulandó Mészáros
 Tánító Hajdu
 Tánító K. Dámján M.
 Juhász Rákosi Sz.
 Juhász Rákosi Sz.

Kezdeté 1/8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ

Siegfried.

A „Nibelung gyűrűje” című zenédrama - trilogiának második része 3 felv. Zenejét és szövegét írta: Wagner R. Ford. Radó A.

Személyek:
 Siegfried Balta
 Mime Déri
 A vándor (Wotan) Szemere
 Alberich Dálnoki
 Falner Kórnai
 Brünnhilde Vasquezné
 Erdei madár hangja Payer M.
 Erda Fodoros

Kezdeté 1/2 órakor.

(KIRALY SZÍNHÁZ)

Fedák Sári vendégfelléptével

Czigányszerelme

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodánky Robert és Willner A. M. Zenejét írta: Lehár Ferencz.

Személyek:
 Dragutin Péter Papir
 Zorika, leánya Harmath I.
 Jolán, huga Balogh E.
 Körösházi Iona Fedák S.
 Jozsi Raskó
 Tóth Tóth
 Keresztes Németh
 Dimitraou Csige
 Juleca Erdei B.
 Mosa Sáfány

Kezdeté 1/8 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 83. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté fél 9 órakor.

Ujdonság! II órakor! Ujdonság!

Lux a rendőrkutya.

Bobozat írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.

9 órakor!

Möriz bácsi szerelmes

Bobozat írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.

Vasárnap, fél helyárral délutáni előadás. Kezdeté fél 4 órakor. - 12 óra után a tükörben cabareit és cigányzene.

Jegyek: d. e. 10-1-ig d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19. és a Hungária fürdőben.

Royal Cabaret

A Royal-Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.)

Éjeli 12 órakor ének- és táncelőadás!

44 női szépség felléptével. Ezek között: Viola Valescu, Éna Dan, Renée Rejane, Amanda Marion, Zsófi Heddy Flott, 4 Rocking Girls, Selma Bressendorf, Aní Norma, Louise Frigon, Elise Szarano, Severa, Charlotte Wolter, Toto Ruffat, Bey, Grete Charles, La Marcelle, Várdi Adél, Szép Erzs., Marica Stollowa, Eleki kettős, Miarl Corintha, Antal Jolte, Arany Sári, Lulu Ruscál, Annie Neumann, Stella Black, Schwarz stb. stb. Belépődíj 1 óráig 1 korona - azontul szabad bemenet. - Cigányzene, keringőverseny reggel 5 óráig. Kukó Vincze és zenekara.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába várták arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát kapnak egy elsőrendű, látható írás, visszafutó, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépekre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA

Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre rekedtek, kik közölik címüket, Vidéki képviselőik kerestéknek.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Iratagaz.

Ma és minden este:

JOSEF JOSEPHI GREAT ROLAND Brothers Wynne

A berlini Metropol-színház tagja mint vendég. A jelenkor legkiválóbb illuzionistája.

A varieté-színpadok egyik főnyomója!

Howyns. Paxtons. Corwey.

További 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétél 10-1 és 3-6-ig a napp. pénztárnál.

JILONA' TEAVAJ

édes tejszínből készült legfinomabb csomegevaj. (Törvényesen védve) Vidékre 1/4, 1/2, 1/3-es adagokban 5 kg-os postacsomagokban, helyt utánvét mellé 17 koronáért szállítunk Szántó Samu és Szántó Adolf VII., István-ut 67. sz. Telefon 56-48. - Vidékre 5 kilogrammos csomagokban 1/4, 1/2, 1/3 adagokban bérmentve, utánvét 16 koronáért.

Hirdetmény.

Miután a Fővárosi kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet felszámolása a szövetkezetnek 1910. évi december hó 31-én megtartott rendes közgyűlésén elhatározottat, felhívtnak a szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt érvényesítsék. - Budapest, 1911. apr. 5. A felszámolók.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket. Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden szakba vágó munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telepi Gyarmat-utca 25.

Teheráni perzsa-szőnyeg behozatal

Telepek: Teherán, Hiabani Lalezár.

Konstantinápoly, Dilsiz Zade Han Nr. 20.

Tábriz, Szeraje Mirza djelil.

Dus választék az összes keleti szőnyegekből. Művészies szőnyegjavítás, porolás, mosás és megóvás saját gyártelepünkön. ::

Üzlet és iroda: Bpest, IV., ESKÜ-ut 5. (Klotild-palota)

Telefon 15-60.

Gyár és lerakot: Budapest, VII., Francia-ut 42. sz.

Magyar Lányok

Képes hetilap fiatal lányok számára.

Szerkeszti: TUTSEK ANNA.

Minden száma kedves és kellemes, szórakoztató olvasmány. Közleményeinek nagy része a háztartás, a kézimunka, a női foglalatosságok körébe vág, választékos szépirodalmi részét pedig jeles írők írják. Igazán fiatal lányok képes lapja, melynek minden sora nekik íródik. ::

Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

Az új évfolyam április 1-én kezdődik.

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Mutatványszám kérésre ingyen.

200 ezer darab különféle dísztárgyat nagy tibatban féltáron kiárusít.

Óriási raktár, állandóan 50 waeggon választék üveg-, porcellán- és vasdény, kolongye, nasszándék, konyhaberendezésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyoz szelid kiszolgálás. Teljes vendégloji és kávéházi berendezések 30% engedmény.

Diszes rüggőlámpák ... 3 firtól 25 firtól

5 személyes metszett és mintázott tüveg-készlet csak ... 6 firt 50 kr.

6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 firt 10 kr.

6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 firt 25 kr.

6 személyes étkező-készlet roccoco, csodaszép ... 8 firt 25 kr.

12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiszoni porcellán ... 18-100 firtól

12 személyes étkező-készlet, roccoco, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 firt

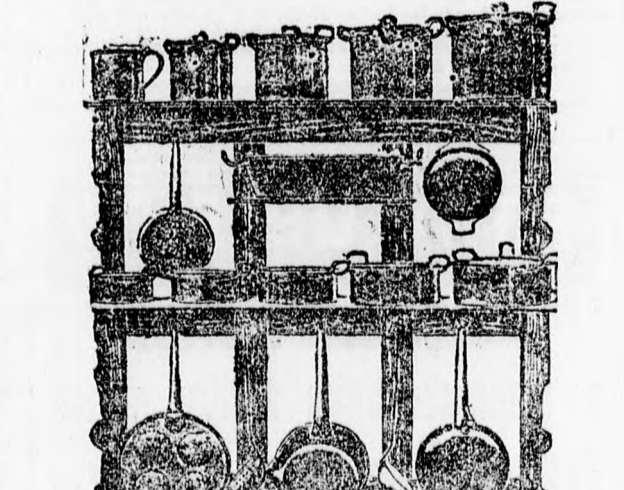
Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 firt 50 kr.

12 darab legprimább kék zománc fazék-lábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 firt 50 kr.

Felülmúl mindent egészségi szempontból, tiszta aluminium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, 6 firt. Összesen 24 db, csak

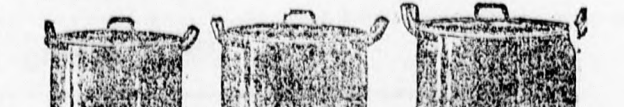
Porcellán-Ház

Baross-tér 4. sz.

Aluminium világhírű excelsior védjeggyű legjobb gyártmány főzőedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kaphato, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 13 forint, alványai 24 forint, mely áll a következő 25 db-ról:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter
- 1 tükürtőjasszó 4 szemmel
- 5 labas 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter
- 1 passzizó szita 14 cm.
- 1 metit 8 cm.
- 1 habzókanál 8 cm.
- 1 citrompres
- 1 toaszűrő
- 1 omlottszűrő 20 cm.
- 1 tejtöráló 1 1/2 cm.

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék: 1/2 liter 40, 1 liter 50, 1 1/2 liter 110, 2 liter 150, 2 1/2 liter 190

Lábos: 1 liter 40, 1 1/2 liter 70, 2 liter 110, 2 1/2 liter 130, 3 liter 190, 3 1/2 liter 230 firt

Fedők nagyság szerint.

Nem tetszés esetén a pénzt szívesen visszafizetjük.

Takács Porcellán-ház

Budapest, Baross-tér 4. szám.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. április 7-én.

VIGSZINHÁZ

A millió.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Beer és Guillemand. Fordította: Molnár Ferencz.

Személyek:

Michel Tanay
Francine Pálffy R.
Prosper Tillyai
Béatrice Mészáros G.
Sopranelli Szerényi
Crochard Vandrey
Tubise Tapolczai
Champaubert Sarkadi
Le B. coterie Ferenczy
Alfréd Bárdy
Van Huyspoot Baiassa
Orvos Győző
Gigolette Molnár A.
Benjamin Harsányi
Hordár Markly I.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Waterloo-Sedan.

Írta: Balogh Pál.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTORAF

Vépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

1911. f. hó 6-tól f. hó 10-ig a teljesen új félheti műsor:
A szívnyebcsület (drámai jelenetek). A newyorki Duna-park (lakék). A vadászok (burleszk tréfa). **Lakme** (drámai jelenetek). **Mozgófénykép-Ujság** (heti aktualitás). — **Gyermekhistoria** (kacagató mókák). **A liverpooli steppel-chase** (dövenes felvétel). — **Asszonyi lélekrajz** (komédia). A rivális (drámai jelenetek). Az első előadás hetköznapokon d. u. 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 7/8-kor kezdődik.

MAGYAR SZINHÁZ.

Fink és leányok.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Hajo Sándor.

Személyek:

Jóán R. Gombaszögi Fr.
Jenő Törzs
Fréd Varadi I.
Pepi kisasszony T. Forrai R.
Dombrádi Jenő Kürti
Dombrádiné T. Halmi M.
Karsáné Ger7 I.
Gács Vágó
Szobapinczér Boháti
Pinczér Deési

Kezdetek 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Feld Zsigmond igazgató felleptével

Bilincsek.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Reichenbach Hermann. Fordította: Szomori Emil.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Minden este 8 órakor

legelsőrangú színházi- és varieté-előadás

utólérhetetlen áprilisi műsor.

Max Pallenberg

első budapesti vendéggátéka. **Moran & Wiser**, a boomerang-kalapócska. **The Tups**, Odys és a többi 12 kiváló attrakció. **A két grófnő** Laszky pompás operette. **Kornai Berta** vendégfelleptével. A ház barátja **Charmic bohózat**. **Uj káplék**, új szöveg, csupa új szám. Minden vasárnap és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt helyáru családi előadás: operett és a teljes varieté-műsor

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdetek este 8 órakor.

Szenzációs vendégszereplések!

Meltzer Adolf a világhírű lengyel tenorista.

Meltzer Anna primadonna.

Két nagy-szerű darab! **Tochter Jerusalems** operette von Aurbach. Musik von Wolfstall.

A feleségem zászlóánya. Bohózat írta: Littmann Pepi, Rollers Dancing Girls, Wallord s még sok új attrakció.

Az emeleti téli kertben 40 szép nő fellépte. Csupa új szám. — Mesés attrakciók. — Kezdetek éjfélkor.

Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárukkal. Kezdetek délután 1/2 órakor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a Hun-ária fűrdőben.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 órakor

a felülmulhatatlan áprilisi műsor.

Max Pallenberg

első budapesti vendéggátéka! A példátlanul diadalt aratott művész mindennap változó műsora ad elő!

Moran & Wiser **The Tups** **Odys**

A két grófnő.

Laszky Béla operette, Kornai Berta vendégfelleptével és a többi 12 elsőrangú szám.

Minden vasárnap és ünnepnap délután 3/4 órakor nagy családi előadás. A két grófnő Kornai Berta felleptével és a teljes varieté-műsor mérsékelt helyárukkal.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR A PÁRISI GYUJTOGATÓK

(A kommun története)

Regényes korrajz

Ára fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.

Kapható

LAMPÉL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál

Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Száz királyság
Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők ki képzésére. Gazdagon felszerelt laboratóriumok. Gyári tanulási helyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkár sár által.

Sorozatos elárusítás. Megnyitás ma!

Bejárat az udvarban.
E héten eladásra kerül:
Férfi Goodyear fekete és barna cipő ezelőtt K 22.— most K 13.—
Női fekete vagy barna félcipő bármely fazon ezelőtt K 17.— most K 10.—
Moskovits anatómiai cipőgyár r. t.
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 6. sz.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

Április 10-én.

Nagy jótékonycélu előadás

a VI. kerületi népkonyha javára.

Szoknyanadrág a szerkesztőségben.

Bohóság, írta: Satyr. Végre 11 órakor!

„Im Massenquartier“.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Hirschfeld Lajos.

Jegyek elővételben a napnali pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. — Konti különlégességi tőzsde, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdeben, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az 1-50 emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

BUTOR

készpénzért és részlete.

Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ebédlő-, ury- és szalonberendezések, óriási vászontek, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL.
DISZTÁRCYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉS
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 PÁRIZSAL BÉRMENTVE MÜLDETIK.

Heti műsor:

April 8 hó	Kemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Urania
délután: 8 Szombat... este:	Falu	Álarczos bál	Utánam	A kis lord Sarga lilion	Luxemburg grófia	Cornevillei harangok	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.
délután: 9 Vasárnap este:	Francillon Falu	Herczeg kisasszony	A zseni Utánam	Karenin Anna Anatol	A Babuska Luxemburg grófia	A halhatatlan Jump Cornevillei harangok	-

Nevelőnőket
német, francia, angolkat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. **Szegheőne S. Lujza** intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

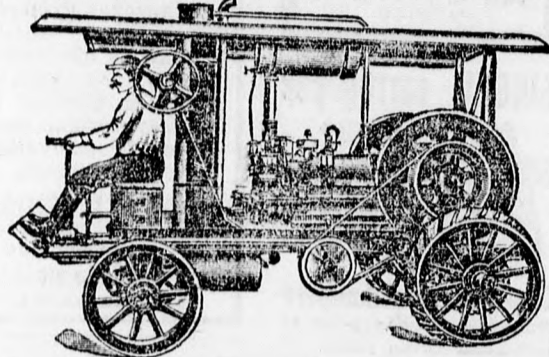
saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturáramokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő ígé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** nyeknek is megfelel **Műláb** jobb kivitelben **Műkéz** kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A legjobb benzínmotoros magánjárákat

a világhírű angol „Campbelli” motorgyár egyedüli vezérképviselője

Korányi Viktor

szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemű.

Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi jótállást! Vevőket a motorkezelésben díjmentesen oktattunk ki! Kiváncsra díjmentes költségvetéssel és felvilágosításokkal szolgálunk!

KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-tér 9.

MAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-i.-nél, Budapest, VI. Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Alabástrom fehér „Marton Hableány krém”

használat.

„Marton Hableány szappan”

az arcbőrt bársonysimává teszi.

„Marton Hableány poudert”

fehér, rózsaszínű és sárga színben a legjobban tapad.

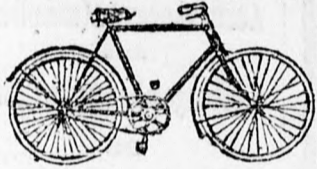
Egy tégely „Hableány krém” 75 krajcár. Egy darab „Hableány szappan” 75 krajcár. Egy doboz „Hableány poudert” 75 krajcár. — Kapható a készítőnél:

Marton gyógyszerár BUDAPEST, Krisztina-kört 33 P.

3 szappan, 3 poudert, 3 crémre rendelésnél franco postai szétküldés.

Főlerakat: Török József gyógytára, Király-utca 12.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabalonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelémelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

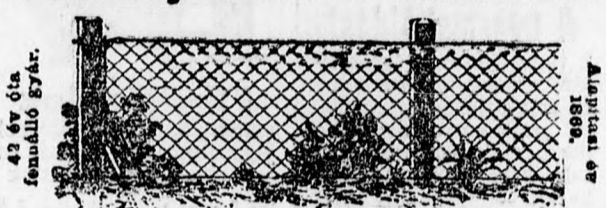
kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánccokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári áruban szállítunk vidékre is bármely

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-kört 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-kört 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Sodrony-kerítés fonatokat

bármily bekerítést csölkra, kerítés-rácsokat, tuskés huzalt, rostélyokat, bármely fémből készült sodronyszövetet, fakereű szitát szállít

ZIMMERMANN GYULA és FIA

sodronyfonat-kerítés- és szitaárnyára
Budapest, VIII., kerület, Rákóczi-tér 3. sz.
Telefon 120-25. Árjegyzék ingyen.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 20 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. orv. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hangycsöfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakört (syphilis), bőrbajokat, egyenkül férfierőt, idősebbeknél is, onförtézt és annak utóhatáit, ideg- és hátgerincbajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-kört 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kiváncsra küldetnek.

HONI IPAR!

elismert
legjobb, legelegánsabb és legjutányosabb hazai gyártmány.

„Turul” cipőgyár rt. Temesvár
a Monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Budapesten:

Kossuth Lajos-utca 14-16

130 saját fiókraktár bel- és külföldön.

Heti gyártás 18.000 pár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fiókok

Magyarországon:

- Arad, Brassó
- Debrecen
- Eger, Eszék
- Fiume, Kassa
- Kolozsvár
- Komárom
- Lugos, Miskolc
- Márosvásárhely
- Nagybecskerek
- Nagykanizsa
- Nagykikinda
- Nagyszombat
- Nagyvárad
- Pancsova, Pécs
- Pozsony
- Szabadka
- Szolnok, Sopron
- Szombathely
- Szeged
- Temesvár
- Ujvidék, Versec
- Zágráb

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből eszdedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből eszdedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C.

Házasságokat diszkrétén közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonságos férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

? ! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete” „Ellenálthatatlanság titka” „Szélemeszkirak” rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt megadhítsen. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzéket ingyen küld Deak Budapest, Rákóczi-ut 80.

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

3) koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre posztómenták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 08592

Koporsó asztalosok részere mindennemű koporsók díszítésével, összes tetmetkezési cikkeket képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Bavatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Jó cseledeket, ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inas stb. stb. közvetít egy helybeli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyezőintézet, Budapest, Belváros, Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

10000 magastörzsű rózsafa, 2 éves erős koronával, régi és legújabb fajokból fehértől a legsötétebb bíborpirosig április 1-től június végéig kapható a következő árakban: 4 drb 6 kor., 6 drb 7.50 kor., 12 drb 14 kor., 25 drb 27 kor., 50 drb 52 kor., 100 drb 100 korona. — Kapható az Ujhelyi rózsatelepen Szikelyhídon.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknek és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzalogkolásút 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknek gyorsan és előnyösen folyósított. Rigócz és Hartmann bank-troda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Ha köhög vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért.

2000 korona tisztelődíjat, adok annak, ki nekem egy községi vagy körjegyzői állás elnyerését elősegíti. Levelek „Jegyző 1872” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6060

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirásai magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beíratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárház. 320 szobabutor a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Minály és Társa, Kristóf-tér 8., I. em.

A t. cz. gazdaközönség az iparvilláma ok gyűlmébe ajánlom 1884. óta fennálló gazdasági és isarszemélyzeteket elhelyező irotalmat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnokok, szeszfőzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek — Krakauer Armin, VI., U utca 39. sz. Telefon: 94—76. 106 4.

25 koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbillor-utca 4/A. sz. Vidékre posztómenták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

Vérszegény, gyengeidegzetű gyerekek, névtelenek is, urilátásra egészséges vidéken elfogadtatnak, szülői gondozásban részesítetnek. Levelek B. M. 126. Konop.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantáryak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Hasonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közül az Országos Pályázati Közlöny mai száma. — Ingyen mutatónyaszám. József-körút 38.

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felölsséggel előkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbillor-utca 5/a. sz.

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 15. sz. Fiókület: Klauzál-tér 2. Telefon 149—00. 29387

Gyümölcsfa díszfa és rózsárgyözekek ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett). 10501

A gyermekáldást 2 vagy 3 számára meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyeg ellenében Frau A. Kanpa, Berlin S. W. 247 Lindenstrasse 51.

BUTOR közzépönt vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék politturos butorokban Nagy Imrénél Bpest, VI. Váci-körút 9. Felárat Szerencsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

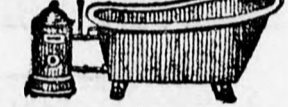
Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62—80. Alapítástól 1886-ban.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorárakat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerencsen-utca 10. sz. Díszes butor-album 1 kor.

Riadó lemezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincs gramofonja, vegyen 10 darab kétoldalu Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás drága gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mással is kapni ingyen gépet, ha 10 különféle lemezt vesz, Dacapo, Első Magyar Diadal stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemezt 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy óska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronás lemezeket.

de a legjobb tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal

lemez árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. Szent László Intézet, Budapest, IV., Veres Pálné-u. 16.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádak kaphatók Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

Titkos betegségek, huygósófülyás, huygósószükületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujaker (syphilis) az önfertőzés utókövetkezményei, elgyöngült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökerez gyógyítására a foglal ozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkilemertes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intézet, Budapest, VI., Andrassy-ut 24. FELTŰNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélleg is. Kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7—8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.

TÁRS, (osakits komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegszikkakhoz amelyek kiűnő rekordal lettek miniszteriumoknál és a közigazgatásnál bevezetve 100.000 korona évi jövedelem elérhető. Csak komoly uri embereknek ajánlata vétetik ügyelembé. Felvilágosítást nyújt a Modern Kereskedelmi Szemle szerkesztőségében Budapest, VII., Rottenbillor-utca 10., hova a levelek intézendők.

SINGER varrógépek kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók Haban József Budapest, Almássy-tér 14 javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Zálogczédulákat veszek. Elzalogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

Rózsá, szegfű, magastörzsű rózsafák, csak újdonságok, 2 éves koronával, 10 drb 20 K. Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, csak régiebb legjobb fajták 10 drb 16 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régiebb legjobb fajták 10 drb 8 K. Császárszegfűk, folyton virítók 10 drb 5—10 K. Szétküldés minden hová, csomagolás beleértve bérmentve utánvét tel. Kezeskedem biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kiviteli kertészete, Fekete-halom, Brassó mellett. 10536

Halló! Egy remekhangú hangverseny gramofon 10 drb dupla nagy lemezzel 20 frt. Ne mulassa el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czigányzserenlem, Palkó, Trombitás, Bukj el, Naprágszoknya, stb lemez, újdonságok óriási raktára. A lemezek dbja 1.25 frt Nagy raktár Patnáé tüküli gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből. Marnitz Frigyes műhangszerkészítő BUDAPEST József-körút 37—39. Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön ingyen.

FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: LAMPEL R. Könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erótáp-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állast. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nekilözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156—80.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, F., enczik-tere 3 lélemelot. Vél:l és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és talje en berendezett miniaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. — Telefon 82—13. 28589

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapon át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirásit, gépirásit, helyesírást, azépirásit, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbillor-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Zálogczédulákat veszek. Elzalogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. Ugyanitt aranylánczok olcsón kaphatók. SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

Falusi Könyvtár. Acsiperkegomba (sampion) és a szarvasgomba termesztése. Irta Eperjessy István. Gyakorlati utmutató a kéigen jövedelmes termelési ág felkarolására. Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: LAMPEL R. Könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben

FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: LAMPEL R. Könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, F., enczik-tere 3 lélemelot. Vél:l és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és talje en berendezett miniaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. — Telefon 82—13. 28589